«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ

2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігі және
тәуелсіз аудитор есебі

«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ

Мазмұны

	Беті
2025 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ	2-7
2025 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:	
Қаржылық жағдай туралы жеке есеп	8
Пайда немесе шығын туралы жеке есеп	9
Өзге жиынтық кіріс туралы жеке есеп	10
Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп	11-12
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы жеке есеп	13-14
Жеке қаржылық есептілікке ескертулер	15-120

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші жеке қаржылық есептілікті дайындау және бекіту жауапкершілігі жөніндегі басшылық мәлімдемесі

Басшылық «Қазақстан Халық Банкі» АҚ (бұдан әрі - «Банк») 2025 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын шынайы көрсететін жеке қаржылық есептілігін дайындауға және аталған күні аяқталған жыл іші пайда немесе шығын, өзге жиынтық кіріс, капиталдағы өзгерістер мен ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы тиісті жеке есептерді, сондай-ақ есеп саясаты туралы елеулі ақпарат және жеке қаржылық есептілікке (бұдан әрі – «жеке қаржылық есептілік») өзге ескертулердің Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары») сәйкес ашылуына жауапты.

Жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдауға және қолданылуын қамтамасыз етуге;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді осындай ақпараттың орындылығын, шынайылығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Банк қызметінің жеке қаржылық жағдайы мен жеке қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Банктің өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сонымен қатар:

- Банктің барлық ішкі бақылаудың тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- Банктің мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ Банктің жеке қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген күні жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен ұсынуға және жеке қаржылық есептіліктің ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда есепті жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізуге;
- Банк активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін мүмкін болатын барлық тиісті шараларды қолдануға; және
- қаржылық және өзге теріс пайдалану фактілерін алдын алуға және анықтауға жауапты.

Банктің 2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші жеке қаржылық есептілігін Басқарма 2026 ж. 4 наурызда шығаруға бекітті.

Басқарманың атынан:

Умут Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

Deloitte.

«Делойт» ЖШС
Әл-Фараби даңғ., 36-үй
Алматы, 050059
Қазақстан Республикасы

Тел: +7 (727) 258 13 40
Факс: +7 (727) 258 13 41
deloitte.kz

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ акционерлеріне

Пікір

Біз 2025 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы жеке есептен, 2025 ж. іші пайда немесе шығындар туралы, өзге жиынтық кіріс туралы, капиталдағы өзгерістер туралы және ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы жеке есептерден, сонымен қатар жеке қаржылық есептілікке ескертулерден, соның ішінде есеп саясаты туралы елеулі ақпараттан тұратын «Қазақстан Халық Банкі» АҚ («Банк») жеке қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса берілген жеке қаржылық есептілік 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің жеке қаржылық жағдайын, сондай-ақ Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары бойынша кеңес («ХҚЕСК») шығарған ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес 2025 ж. іші жеке қаржы нәтижелері мен жеке ақшалай қаражат қозғалысын барлық маңызды аспектілерде шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына («ХАС») сәйкес жүргіздік. Аталған стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз есебіміздің *«Жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі»* бөлімінде көрсетілген. Біз *Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары бойынша кеңестің (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (бұдан әрі - «Кодекс»)* сәйкес жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептілігінің аудитіне қолданылатын тәуелсіздік талаптары бойынша, сондай-ақ Қазақстан Республикасында жария мүдделі ұйымдардың қаржылық есептілігінің аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Банкке қатысты тәуелсізбіз. Сонымен қатар, біз осы талаптарға және Кодекске сәйкес өзге де әдеп міндеттемелерін орындадық. Біздің пікірімізше, біз алған аудиторлық дәлелдемелер пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті әрі тиісті болып табылады.

«Делойт» атауы «Делойт Туш Томацу Лимитед» (бұдан әрі — «ДТТЛ») құрамына кіретін және бірлесіп «Делойт» ұйымы» деп аталатын заңды тұлғалардың (олардың үлестес тұлғаларын қоса алғанда) біреуіне не кез келген санына жатады. «Делойт» халықаралық желісі «деп аталатын «ДТТЛ» компаниясы, «ДТТЛ» — ға қатысушы барлық фирмалар және олардың үлестес тұлғаларының әрқайсысы бір-бірінің атынан үшінші тұлғаларға қатысты міндеттемелер қабылдауға құқығы жоқ дербес және тәуелсіз заңды тұлғалар болып табылады. «ДТТЛ» компаниясы, сондай — ақ «ДТТЛ» әрбір қатысушы-фирмасы және әрбір үлестес тұлға бір-бірінің іс-әрекеттері мен олқылықтарына қатысты емес, тек өз іс-әрекеттері мен олқылықтарына қатысты жауапты болады. «ДТТЛ» компаниясы клиенттерге тікелей қызмет көрсетпейді. Толығырақ ақпаратты сайттан білуге болады www.deloitte.com/about.

© 2026 ТОО «Делойт». Барлық құқықтар қорғалған.

Маңызды жағдайлар

Біз сіздің назарыңызды жеке қаржылық есептілікке 2-ескертуге аударамыз, онда Банк сондай-ақ ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес Банктің және оның еншілес кәсіпорындарының шоғырландырылған қаржылық есептілігін жасайтыны көрсетілген. Бұл жеке қаржылық есептілікті Банк басшылығы 2026 ж.
4 наурызда шығаруға мақұлдаған шоғырландырылған қаржылық есептілікпен бірлесіп қарау керек. Бұл біздің пікірімізде ескертпе жасауға әкелген жоқ.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – бұл, біздің кәсіптік пайымдамамызға сәйкес, ағымдағы кезең іші жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер жеке қаржылық есептілікке біздің аудиттің мәліметінде және де осы есептілік туралы біздің пікіріміздің қалыптасуында жалпы сипатта қаралған және біз осы мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Неге біз мәселені аудит үшін негізгі деп санаймыз?	Аудит барысында не жасалды?
Клиенттерге берілген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарды жеке бағалау	
Операциялық ақша ағындары қолданылатын құнсыздануды жеке бағалауға жататын 3-кезеңдегі белгілі бір қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындар әртүрлі сценарийлер бойынша болашақ ақша ағындарын ескере отырып есептеледі. Қарыз алушылардың операциялық қызметінен болашақ ақша ағындарын бағалау және осындай қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарға резервті есептеу кезінде менеджмент пайымдауларының күрделілігі мен субъективтілігіне байланысты біз аудиттің негізгі мәселесі ретінде құнсызданған қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарды жеке бағалауды бөлдік. Жеке қаржылық есептіліктің 4, 12 және 28-ескертулерінде жеке елеулі қарыздар бойынша құнсыздану көрсеткіштері және осындай қарыздардың жалпы баланстық құны мен оларға тиісті резервтер ашып көрсетілген.	Біз қарыз беру процесі туралы түсінік алдық. Біз жеке негізде бағаланатын қарыздар бойынша ККШ бағалау үшін кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуіне және кредиттік құнсыздануға қатысты Банктің анықтамасын талдадық. Біз сондай-ақ клиенттерге берілген қарыздар бойынша ККШ жеке бағалауға байланысты ішкі бақылау рәсімдерін әзірлеу мен енгізуді бағаладық. 1-кезеңдегі қарыздар бойынша іріктемелі негізде біз қарыз алушылардың кредит қабілеттілігіне егжей-тегжейлі талдау жүргіздік және кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюына (2-кезең) немесе дефолттың болуына (3-кезең) қатысты Банктің талдауын бағаладық. Қарыздардың сәйкес кезеңге тиісті түрде жатқызылғанын бағалау үшін біз ішкі кредиттік рейтинг жүйесін (скоринг), кредиттік тәуекел факторларын талдадық және қарыздардың құнсыздануының тиісті кезеңін бағалау үшін есептелген пайыздық кірісті немесе негізгі борышты төлеудегі кешіктіру, қайта құрылымдау, сыртқы ақпарат және қаржылық көрсеткіштердің нашарлауы сияқты құнсыздану оқиғаларының уақтылы анықталғанын тексердік. Іріктемелі негізде біз 3-кезеңдегі жеке маңызды қарыздар бойынша ККШ резервтерін қайта есептедік, оған қарыз алушылардың Банк жасаған кредит қабілеттілігін талдауға шолу, сондай-ақ болашақ ақша ағындарын болжау үшін пайдаланылған жорамалдарды талдау және кепілмен қамтамасыз етудің әділ құны кірді. Біз ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарының талаптарына сәйкес жеке қаржылық есептілікте клиенттерге берілген қарыздар бойынша ақпараттың барабарлығы мен толық ашылуын бағаладық.

Өзге ақпарат – жылдық есеп

Басшылық өзге ақпарат үшін жауапты. Өзге ақпарат жылдық есепте бар ақпаратты қамтиды, бірақ жеке қаржылық есептілік пен ол туралы біздің есебімізді қамтымайды. Болжалды түрде, жылдық есеп бізге осы аудитор есебі күнінен кейін ұсынылады.

Жеке қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз өзге ақпаратқа таралмайды және біз осы ақпаратқа қатысты қандай да болсын нысанда сенімділікті білдіретін қорытынды ұсынбаймыз.

Біздің жеке қаржылық есептілікке аудит жүргізуімізге байланысты міндетіміз – бізге ұсынылған кезде жоғарыда аталған өзге ақпаратпен танысу және өзге ақпарат пен жеке қаржылық есептілік немесе аудит барысында алынған біздің біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктердің бар-жоқтығы және өзге ақпаратта басқа да ықтимал елеулі бұрмалаушылықтардың болуы туралы мәселені қарастыру болып табылады.

Егер жылдық есеппен танысқан кезде біз ондағы өзге ақпарат елеулі бұрмаланған деген қорытындыға келсек, біз ол туралы корпоративті басқару үшін жауапты тұлғаларды хабардар етуге міндеттіміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалардың жеке қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық осы жеке қаржылық есептілікті дайындауға және оның ХҚЕСК шығарған ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес шынайы ұсынылуына, сонымен қатар басшылықтың пікірінше ықылассыз әрекеттер немесе қателесуден болатын айтарлықтай бұрмалаушылықтары болмайтын жеке қаржылық есептілікті дайындауға қажет болатын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Жеке қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, қызмет үздіксіздігіне байланысты деректерді тиісті жағдайларда ашып көрсетуге және қызмет үздіксіздігі жорамалы негізінде есептілікті дайындауға жауапты, алайда басшылық Банкті таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген жағдайларды, немесе оның тарату немесе қызметін тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Банктің жеке қаржылық есептілігін дайындауын бақылауға жауапты.

Жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз - ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан жеке қаржылық есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қосатын аудиторлық есеп шығару болып табылады. Орынды сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ол ХАС сәйкес жүргізілген аудит барысында елеулі бұрмалаушылықтар бар болған жағдайда олардың әрдайым анықталуының кепілдігі болып табылмайды. Бұрмалаушылықтар ықылассыз әрекеттердің немесе қателесудің нәтижесінде туындауы мүмкін. Егер бұрмалаушылықтар пайдаланушылардың осы жеке қаржылық есептілік негізінде қабылдайтын экономикалық шешімдеріне жекеше немесе бірлесіп әсер ете алса, елеулі бұрмалаушылықтар болып есептеледі.

ХАС сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдау қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Бұған қоса, біз келесілерді орындаймыз:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан жеке қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және тиісті болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз әрекеттер салдарынан елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелі қателесу салдарынан болатын елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту арқылы әрекеттер жасау кіруі мүмкін;
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдер әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін зерделейміз, бірақ Банктің ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жайында пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігін және ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет үздіксіздігі жорамалын қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде – Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыра алатынына елеулі күдік тудырта алатын оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар немесе жоқ екендігі жайлы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырымға келсек, біз аудиторлық есебімізде жеке қаржылық есептіліктегі тиісті ақпарат ашуға назар аудартуымыз керек, немесе ақпарат тиісті түрде ашылмаған болса, пікірімізде ескертпе жасаймыз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есебіміздің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, келешек оқиғалар немесе жағдайлар Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылуына әкелуі мүмкін;

- жеке қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымын және мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ жеке қаржылық есептілікте оның негізі болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілуінің қамтамасыз етілуін бағалаймыз;

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалармен ақпараттық әрекеттесуді жүзеге асырып, оларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері жөнінде, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті әдеп талаптарын сақтағанымыз көрсетілетін және бұл тұлғаларға аудиторлардың тәуелсіздігіне әсер етеді деп негізді санауға болатын барлық өзара қарым-қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда – қауіптерді жою үшін қабылданған іс-әрекеттер немесе қолданылған сақтық шаралары жайлы хабарлағанымыз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға хабарлаған мәселелерден ағымдағы кезең іші жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін неғұрлым маңызды болған, демек, аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ақпаратты жария етуге заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған немесе өте сирек жағдайларда бұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оны хабарлаудан болатын қоғамдық маңызы бар пайдадан асып түсетінін негізді түрде болжауға болатындықтан, қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есепте хабарланбауы тиіс деген тұжырымға келген жағдайларды қоспағанда, осы мәселелерді есебімізде сипаттаймыз.

Камила Муратова
Аудитор-орындаушы
2016 ж. 25 ақпандағы
№ МФ-0000324
аудитордың біліктілік куәлігі

Жангир Жилысбаев
«Делойт» ЖШС
бас директоры

Қазақстан Республикасында
аудиторлық қызметпен
айналысуға Қазақстан
Республикасының
Қаржы министрлігі
2006 ж. 13 қыркүйекте берген
мемлекеттік лицензия
№ 0000015, сериясы МФЮ-2

Марк Смит
Тапсырма бойынша серіктес

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы жеке есеп

(миллион теңгемен)

	Ескерту-лер	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	5, 32	1,577,653	1,327,703
Міндетті резервтер	6	856,484	294,421
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	7	155,773	194,830
Кредит мекемелеріндегі қаражат	8, 32	384,987	347,850
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	9	2,200,473	2,831,533
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	10	1,129,264	742,730
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	11, 32	628,790	542,621
Клиенттерге берілген қарыздар	12, 32	12,735,794	11,216,710
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	13	287,098	229,878
Сатуға арналған активтер		4,508	5,129
Өзге активтер	14, 32	194,987	137,510
АКТИВТЕРДІҢ ЖИЫНЫ		**20,155,811**	**17,870,915**
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ КАПИТАЛ			
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Клиенттер қаражаты	15, 32	14,140,819	12,778,088
Кредит мекемелерінің қаражаты	16, 32	1,229,130	800,618
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	7	7,648	6,135
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	17, 32	977,246	889,465
Резервтер	21	6,281	10,945
Ағымдағы табыс салығы бойынша міндеттемелер	18	16,021	26,584
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	18	22,989	17,921
Өзге міндеттемелер	19, 32	228,127	271,185
Міндеттемелердің жиыны		**16,628,261**	**14,800,941**
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	20	212,690	212,690
Эмиссиялық кіріс		1,558	1,668
Акциялар негізінде төлемдер бойынша резерв		8,374	10,000
Құны төлеп алынған меншікті акциялар	20	(271,204)	(265,597)
Бөлінбеген пайда және басқа резервтер		3,576,132	3,111,213
Капиталдың жиыны		**3,527,550**	**3,069,974**
МІНДЕТТЕМЕНІҢ ЖӘНЕ КАПИТАЛДЫҢ ЖИЫНЫ		**20,155,811**	**17,870,915**

Басқарманың атынан:

Умут Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Қоса беріліп отырған ескертулер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе шығын туралы жеке есеп

(миллион теңгемен, акцияға шаққандағы пайда - теңгемен)

	Ескерту-лер	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер	22, 32	2,555,128	2,069,755
Басқа пайыздық кіріс	22	9,045	3,186
Пайыздық шығыстар	22, 32	(1,382,809)	(1,040,680)
КРЕДИТТІК ШЫҒЫНДАР БОЙЫНША ШЫҒЫСТАРҒА ДЕЙІНГІ ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС	22	**1,181,364**	**1,032,261**
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша шығыстар	12, 14	(171,535)	(126,282)
ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС		**1,009,829**	**905,979**
Қызметтер және комиссиялар бойынша кірістер	23, 32	229,553	207,998
Қызметтер және комиссиялар бойынша шығыстар	23, 32	(100,063)	(87,848)
Қызметтер және комиссиялар бойынша таза кірістер		**129,490**	**120,150**
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда	24, 32	70,445	90,192
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен іске асырылған таза (шығын)/пайда		(254)	2,883
Шетел валютасымен операциялардан түсетін таза пайда	25, 32	138,307	93,296
Еншілес ұйымдардан алынған дивидендтер	32	76,618	53,485
Қауымдастырылған ұйымның пайдасындағы үлесі	32	16,000	15,526
Кредиттік шығындар бойынша өзге шығыстарды қалпына келтіру		4,923	837
Банктік емес қызметтен кірістер		1,391	9,213
Өзге кірістер/(шығыстар)	32	5,162	(58,697)
ӨЗГЕ ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС КІРІСТЕР		**312,592**	**206,735**
Операциялық шығыстар	26, 32	(257,501)	(222,399)
Қаржылық емес активтердің (құнсыздануынан туындаған шығын)/қалпына келтіруден түскен пайда		(1)	513
ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС ШЫҒЫСТАР		**(257,502)**	**(221,886)**
САЛЫҚ САЛЫНҒАНҒА ДЕЙІНГІ ПАЙДА		1,194,409	1,010,978
Табыс салығы бойынша шығыс	18	(217,513)	(166,162)
ТАЗА ПАЙДА		**976,896**	**844,816**
Акцияға шаққандағы базалық және таратылған пайда (теңгемен)	27	89.69	77.50

Басқарманың атынан:

Умут Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Қоса беріліп отырған ескертулер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге жиынтық кіріс туралы жеке есеп
(миллион теңгемен)

	Ескертулер	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Таза пайда		**976,896**	**844,816**
Өзге жиынтық кіріс/(шығын):			
Кейіннен пайда мен шығын құрамына қайта жіктелмейтін баптар:			
Негізгі құралдарды қайта бағалаудан болған пайда (2025 және 2024 жж. – тиісінше нөл теңге және 3,559 миллион теңге салықты шегергенде)		16	14,262
Кейіннен пайда мен шығын құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар:			
Кезең ішінде құнсыздануды қоса алғанда өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтерін қайта бағалаудан болған (шығын)/пайда (2025 және 2024 жж. – тиісінше 505 миллион теңге және 1,195 миллион теңге – салықты шегергенде)		(49,229)	24,347
Еншілес ұйымдарға инвестициялардың әділ құнын қайта бағалаудан жүзеге асырылмаған пайда		82,372	111,504
Кезең ішінде өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің шығарылуы нәтижесінде пайда мен шығын құрамына қайта жіктелді (2025 және 2024 жж.– нөл теңге – салықты шегергенде)		254	(2,883)
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтерін қайта бағалаудан қауымдастырылған ұйымның өзге жиынтық шығынының үлесі		(546)	(989)
Жыл ішіндегі өзге жиынтық кіріс		**32,867**	**146,241**
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны		**1,009,763**	**991,057**

Басқарманың атынан:

Умут Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Қоса беріліп отырған ескертулер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп

(миллион теңгемен)

	Жарғылық капитал Жай акциялар	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған өз акциялары	Акция негізіндегі төлем резерві	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв*	Негізгі құралдарды қайта бағалау бойынша резерв*	Еншілес ұйымдарға инвестиция-ларды қайта бағалау бойынша резерв*	Бөлінбеген пайда	Капитал жиыны
2024 ж. 31 желтоқсан	**212,690**	**1,668**	**(265,597)**	**10,000**	**1,670**	**48,451**	**298,586**	**2,762,506**	**3,069,974**
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	-	976,896	976,896
Өзге жиынтық (шығын)/кіріс	-	-	-	-	(49,521)	16	82,372	-	32,867
Жиынтық (шығын)/кіріс жиыны	**-**	**-**	**-**	**-**	**(49,521)**	**16**	**82,372**	**976,896**	**1,009,763**
Өз акцияларын сату (20-ескерту)	-	(110)	5,483	-	-	-	-	-	5,373
Өз акцияларын сатып алу (20-ескерту)	-	-	(11,090)	-	-	-	-	-	(11,090)
Дивидендтер – жай акциялар (20-ескерту)	-	-	-	-	-	-	-	(552,685)	(552,685)
Акциялар негізіндегі төлемдер резерві	-	-	-	(1,626)	-	-	-	7,841	6,215
Бұрын қайта бағаланған негізгі құралдардың тозуы және шығуы нәтижесінде негізгі құралдарды қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	-	-	(826)	-	826	-
2025 ж. 31 желтоқсан	**212,690**	**1,558**	**(271,204)**	**8,374**	**(47,851)**	**47,641**	**380,958**	**3,195,384**	**3,527,550**

* Бұл сомалар Қаржылық жағдай туралы жеке есептің Бөлінбеген пайда және өзге резервтер бабына енгізілген.

2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп (жалғасы)

(миллион теңгемен)

	Жарғылық капитал Жай акциялар	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған өз акциялары	Акция негізіндегі төлем резерві	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв*	Негізгі құралдарды қайта бағалау бойынша резерв*	Еншілес ұйымдарға инвестиция-ларды қайта бағалау бойынша резерв	Бөлінбеген пайда	Капитал жиыны
2023 ж. 31 желтоқсан	**212,690**	**1,768**	**(260,599)**	**-**	**(18,805)**	**34,873**	**187,082**	**2,297,475**	**2,454,484**
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	-	844,816	844,816
Өзге жиынтық кіріс	-	-	-	-	20,475	14,262	111,504	-	146,241
Жиынтық кіріс жиыны	**-**	**-**	**-**	**-**	**20,475**	**14,262**	**111,504**	**844,816**	**991,057**
Өз акцияларын сатып алу (20-ескерту)	-	(100)	(4,998)	-	-	-	-	-	(5,098)
Акциялар негізіндегі төлемдер резерві	-	-	-	10,000	-	-	-	-	10,000
Дивидендтер – жай акциялар (20-ескерту)	-	-	-	-	-	-	-	(381,600)	(381,600)
Еншілес ұйымдарға инвестициялардың шығуы	-	-	-	-	-	-	-	1,131	1,131
Бұрын қайта бағаланған негізгі құралдардың тозуы және шығуы нәтижесінде негізгі құралдарды қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	-	-	(684)	-	684	-
2024 ж. 31 желтоқсан	**212,690**	**1,668**	**(265,597)**	**10,000**	**1,670**	**48,451**	**298,586**	**2,762,506**	**3,069,974**

* Бұл сомалар Қаржылық жағдай туралы жеке есептің Бөлінбеген пайда және өзге резервтер бабына енгізілген.

Басқарманың атынан:

Умут Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Қоса беріліп отырған ескертулер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы жеке есеп

(миллион теңгемен)

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінен алынған пайыздар	6,377	1,998
Ақшалай қаражаттан және кредит мекемелеріндегі қаражаттан алынған пайыздар	258,855	167,751
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен алынған пайыздар	181,300	157,824
Кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардан алынған пайыздар	62,998	51,626
Клиенттерге берілген қарыздардан алынған пайыздар	1,854,365	1,563,289
Клиенттер қаражаты бойынша төленген пайыздар	(1,228,472)	(916,541)
Кредит мекемелерінің қаражаты бойынша төленген пайыздар	(58,003)	(44,006)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төленген пайыздар	(54,330)	(32,660)
Депозиттерді сақтандыру бойынша төленген пайыздар	(23,230)	(14,544)
Алынған комиссиялар	230,656	208,604
Төленген комиссиялар	(100,915)	(88,037)
Туынды қаржы құралдарынан түсімдер	52,855	37,066
Алынған басқа кірістер/(төленген шығыстар)	6,553	(49,484)
Төленген операциялық шығыстар	(234,350)	(183,608)
Таза операциялық активтердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың қозғалысы	**954,659**	**859,278**
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгерісі:		
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы:		
Міндетті резервтер	(562,063)	(60,367)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	59,366	21,552
Кредит мекемелеріндегі қаражат	(41,869)	47,711
Клиенттерге берілген қарыздар	(1,770,202)	(1,934,099)
Сатуға арналған активтер	-	23,179
Өзге активтер	(31,358)	925
Операциялық міндеттемелердегі ұлғаю/(азаю):		
Клиенттер қаражаты	1,613,434	1,673,498
Кредит мекемелерінің қаражаты	469,799	(203,677)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	1,513	1,933
Өзге міндеттемелер	31,654	(35,788)
Табыс салығын төленгенге дейінгі операциялық қызметтен түсетін ақшалай қаражаттың түсімі	**724,933**	**394,145**
Төленген табыс салығы	(223,008)	(178,567)
Операциялық қызметтен түсетін ақшалай қаражаттың таза түсімі	**501,925**	**215,578**

2025 және 2024жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы жеке есеп (жалғасы)

(миллион теңгемен)

	Ескерту-лер	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу және алдын ала төлеу		(60,637)	(52,189)
Негізгі құралдарды сатудан алынатын түсімдер		122	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін сатудан түсетін түсімдер		1,195,663	527,043
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін сатып алу		(457,582)	(726,676)
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды сатудан түсетін түсімдер		85,950	199,158
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды сатып алу		(469,833)	(199,780)
Еншілес кәсіпорындардың капиталына инвестициялар		(5,070)	(1,094)
Еншілес кәсіпорындарға инвестицияларды сатудан түскен түсімдер		-	15,829
Қауымдастырылған компаниялардан алынған дивидендтер		6,000	6,800
Еншілес ұйымдардан алынған дивидендтер		51,101	53,485
Инвестициялық қызметтен ақшалай қаражаттың таза түсімі/(жылыстауы)		**345,714**	**(177,424)**
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Синдикатталған қарыз тартудан түсетін түсімдер		-	157,533
Синдикатталған қарыз бойынша төлемдер		(54,134)	-
Дивидендтер төлеу		(625,524)	(308,761)
Өз акцияларын өтеуін төлеп алу		(11,090)	(5,099)
Өз акцияларын сатудан түсетін түсімдер		5,483	-
Шығарылған бағалы қағаздардан түсетін түсімдер	17	887,087	294,736
Борыштық бағалы қағаздарды өтеу және өтеуін төлеп алу	17	(777,496)	(136,155)
Жалдау міндеттемелерін өтеу		(2,297)	(2,014)
Қаржылық қызметтен ақшалай қаражаттың таза (жылыстауы)/келуі		**(577,971)**	**240**
Айырбастау бағамындағы өзгерістердің ақшалай қаражатқа және оның баламаларына әсері		(19,718)	9,781
Ақшалай қаражаттың және оның баламаларының таза өзгерісі		249,950	48,175
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ПЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жыл басында	**5**	**1,327,703**	**1,279,528**
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ПЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жыл соңында	**5**	**1,577,653**	**1,327,703**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші ақшалай емес аударымдар жүргізілді, олар ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы жеке есептен алынып, 12, 13, 14, 19 және 20-ескертулерде ұсынылған.

Басқарманың атынан:

Умут Б. Шаяхметова
Басқарма Төрағасы

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Дана С. Талжанова
Бас Бухгалтер

2026 ж. 4 наурыз
Қазақстан, Алматы қаласы

Қоса беріліп отырған ескертулер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

1. Қызметтің негізгі бағыттары

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ (бұдан әрі – «Халық банкі» немесе «Банк») 1923 жылы құрылған және Қазақстан Республикасында тіркелген. Банк алғаш рет Қазақстан Республикасының әділет органдарында 1994 жылдың 20 қаңтарында тіркелді және Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі тарапынан 2023 жылдың 23 маусымында ұзартылған № 1.2.47/230/38/1 банк лицензиясы негізінде қызмет етеді. Банк «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ басқаратын салымдарды міндетті сақтандыру жүйесінің мүшесі болып табылады және өзінің филиалдық желісі арқылы белгілі бір бюджеттік төлемдер мен зейнетақылар бағыты бойынша Қазақстан Республикасы Үкіметінің айрықша емес агенті ретінде әрекет етеді.

Банк B2C клиенттеріне арналған Halyk Super-App және B2B клиенттеріне арналған Onlinebank жедел дамитын цифрлық платформалар ұсынған толық цифрлық интеграцияланған экожүйе арқылы да, бүкіл ел бойынша 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 531 филиалы мен қызмет көрсету пункті бар ең көп филиалдар желісі арқылы жұмыс істейді (542 – 2024 ж. 31 желтоқсан). Банктің тіркелген кеңсесі мына мекенжайда орналасқан: Қазақстан Республикасы, Алматы қ., A26M3K5, Әл-Фараби даңғылы, 40.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк жиынтық активтер, таза кредиттік портфель, клиенттік депозиттер және таза пайда бойынша Қазақстан нарығында жетекші орынға ие болды.

Банктің B2C сегментінде бөлшек кредит беру (қамтамасыз етілмеген тұтыну кредиттері, ипотека және автокредиттер), депозиттер, карталық өнімдер, цифрлық әмияндар, төлемдер мен аударымдар, бөліп төлеу және шегеріммен төлеу шешімдері, инвестициялық және брокерлік қызметтер, өмірді және мүлікті сақтандыру өнімдері, сондай-ақ Halyk Super-App арқылы негізінен ұсынылатын өмір салты қызметтері ұсынылады.

Банктің B2B сегментінде корпоративтік және ШОБ клиенттеріне арналған қызметтер ұсынылады, мысалы банк операциялары, кредит беру, депозиттер, ақша қаражатын басқару, валюталық операциялар және келісімшарттар, кепілдіктер мен кепілдік міндеттемелер, депозитарлық қызметтер, брокерлік қызметтер және активтерді басқару, сақтандыру, лизинг, сауда кәсіпорындары үшін эквайринг және интернет-эквайринг, POS-қызметтер, инкассация, бұлтты және телекоммуникациялық қызметтер, бизнес тіркеу, контрагенттерді тексеру құралдары және салалық экожүйелік қызметтер.

Банктің шетелдік банктердің қатысуынсыз Қазақстанның жеке банктері арасында ең жоғары инвестициялық рейтингі бар - Baa1 / BBB- / Moody's / S&P / Fitch-тен BBB-.

Банктің бағалы қағаздары 1998 жылдан бастап Қазақстан қор биржасының («ҚҚБ»), 2006 жылдан бастап Лондон қор биржасының және 2019 жылдың қазан айынан бастап Astana International Exchange («AIX») негізгі листингіне енгізілді. Банктің жай акциялары ҚҚБ және AIX негізгі листингіне енгізілген. Әрқайсысы Банктің 40 жай акциясындағы үлесті білдіретін жаһандық депозитарлық қолхаттар («ЖДҚ») Лондон қор биржасында, ҚҚБ және AIX-те сауда-саттыққа жіберілді.

Банк іс жүзінде «АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ арқылы Тимур Құлыбаев пен оның зайыбы Динара Құлыбаеваның бақылауында тұр.

Банк жұмыскерлерінің іс жүзіндегі саны 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 12,239 жұмыскерді құрайды (2024 ж. 31 желтоқсанда – 12,101).

Банктің осы 2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептілігін шығарылымға Банк Басқармасы 2026 ж. 4 наурызда бекітті.

Сот талаптары

Банктің өз қызметін жүргізуі барысында клиенттер мен контрагенттер Банкке уақыт аралықтарында кінәрат талаптарын қойып отырады. Басшылықтың пікірінше, мұндай кінәрат талаптар бойынша іс жүргізілгенде Банкке елеулі шығын келтірілмейді, сондықтан жеке қаржылық есептілікте бұл жағдай бойынша тиісті резервтер қарастырылмаған.

Операциялық орта

Қазақстан ЖІӨ өсімінің жоғары деңгейімен, қалыптасып келе жатқан қаржы инфрақұрылымымен және мемлекеттің қатысуының едәуір үлесімен жиі сипатталатын бірқатар дамушы экономикалардың қатарына кіреді. Сонымен қатар, дамушы елдердің нарықтары дамыған нарықтардың тәуекелдерінен өзгеше саяси, әлеуметтік және заңнамалық тәуекелдерге ұшырайды. Қазақстан әлемдік экономикаға интеграцияланған, бұл ретте географиялық жағынан ірі экономикалық нарықтармен іргелес, сол арқылы Орталық Азия өңіріндегі негізгі «транзиттік хаб» позициясын ұстануда.

Қазақстан экономикасының экспорттық бағытқа ие болуына байланысты шикізатқа әлемдік бағаның өзгеруі оған айтарлықтай әсер етеді. Энергоресурстардың әлемдік бағасынан басқа, қазақстандық экономиканың одан әрі дамуы көбінесе фискалдық тәртіп пен өңірдегі геосаяси жағдайға байланысты.

2025 жылы Brent маркалы мұнайдың орташа бағасы барреліне шамамен 63.08 АҚШ долларын құрады (2024 жылы барреліне 80.70 АҚШ доллары). Қысқа мерзімді экономикалық индикаторға сәйкес, 2025 жылғы қаңтар-желтоқсанда Қазақстан экономикасы өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 9.4%-ға өсті. Жедел деректерге сәйкес 2025 жылы ЖІӨ өсімі 6.5% құрады. 2025 жылғы желтоқсандағы инфляция жылдық 12.3% құрады.

2025 жылғы 13 қазанда Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Ақша-кредит саясаты жөніндегі комитеті 2025 жылғы қазанда +/- 1 т.т. дәлізімен базалық мөлшерлемені жылдық 18.0%-ға дейін көтеру туралы шешім қабылдады. Бұл шешім тарифтік реформаларды іске асыру, ЖЖМ нарығын ырықтандыру, тұрақты тұтынушылық сұраныс және салық реформасын жүргізу аясында инфляциялық күтулердің артуы салдарынан инфляциялық қысымның сақталуы аясында қабылданды. Желтоқсан айында жылдық инфляция 12.3%-ға дейін баяулады, алайда 2026 жылдың 1 тоқсанында салық жағдайларының қатаюына байланысты инфляциялық қысымның жалғасы күтілуде. 2025 жылдың қыркүйегінде ҚРҰБ екінші деңгейдегі банктер үшін ең төменгі резервтік талаптардың («ЕРТ») нормативтерін көтерді. Өзгерістер банк секторының артық өтімділігін алып қоюға және ҚРҰБ ақша-кредит саясаты шеңберінде инфляцияға қарсы шараларды күшейтуге бағытталған. ЕРТ нормативтерінің жаңа мәндері жыл бойы кезең кезеңімен енгізілетін болады.

Топ басшылығы экономикалық және саяси жағдайдағы ағымдағы өзгерістерді, соның ішінде кез келген санкциялық тәуекелдерді бақылайды және болашақта Топтың тұрақтылығы мен бизнесін дамыту үшін қажет деп санайтын шараларды қабылдайды.

2023 жылғы 12 шілдеде «Заңсыз сатып алынған активтерді мемлекетке қайтару туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – «Заң») қол қойылды. Заң 2023 ж. 12 қыркүйегінде күшіне енген 7, 12-31 баптарды қоспағанда, 2023 ж. 24 шілдесінен бастап күшіне енді.

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының активтерін қайтару комитеті (бұдан әрі – «Комитет») активтерді қайтару жөніндегі уәкілетті орган болып табылады. Комитеттің міндеттері заңсыз сатып алынған активтерді анықтау және қайтару, осы саладағы халықаралық-құқықтық ынтымақтастықты дамыту, экономикалық ресурстардың заңсыз шоғырлануына және активтерді заңсыз шығаруға ықпал еткен себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне, Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттерді айқындады. Банк басшылығы бұл Заң Банктің кредиттік портфелін қоса алғанда, Банктің қызметіне айтарлықтай әсер етпейді деп санайды.

Иелену үлесі

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы мәліметке сәйкес Банкке мына акционерлер иелік етті, олардың үлесі Банк шығарған капиталдың 5 %-нан асады:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Барлық акциялар (жай акциялар)	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі	Барлық акциялар (жай акциялар)	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі
«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	6,756,738,228	62.0%	7,583,538,228	69.7%
ЖДҚ ұстаушылары	3,804,682,640	34.9%	3,078,309,040	28.3%
Өзгелері	338,138,277	3.1%	223,340,904	2.0%
Айналымдағы барлық акциялар	**10,899,559,145**	**100.0%**	**10,885,188,172**	**100.0%**

2. Есептілікті ұсыну қағидаттары

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Осы жеке қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі - «ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары») сәйкес әзірленді.

Бұл жеке қаржылық есептілігі – «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның бас компаниясының есептілігі. Бұл жеке қаржылық есептілікте еншілес кәсіпорындар шоғырландырылмаған. Бұл жеке қаржылық есептілікті «Қазақстан Халық Банкі» АҚ және оның еншілес кәсіпорындарының 2026 жылдың 4 наурызында Банк Басқармасы жариялауға рұқсат берген шоғырландырылған қаржылық есептілігімен бірге қарастыру қажет.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның Қазақстан, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы 40, А26М3К5 мекенжайында тіркелген бас кеңсесінде қолжетімді.
Осы жеке қаржылық есептілік Банктің Қызметтің үздіксіздігі қағидаты негізінде әрекет ететінін және оның қызметі алдағы уақытта да жалғаса беретіні ескеріле отырып дайындалған.

Осы жеке қаржылық есептілігі акцияға шаққандағы пайдадан бөлек, егер басқаша көрсетілмеген болса, миллион Қазақстандық Теңгемен (бұдан әрі - «Теңге») ұсынылып отыр.

Осы жеке қаржылық есептілік әділ құн бойынша бағаланатын белгілі бір қаржы құралдарын және төменде есеп саясатында сипатталғандай тозу мен құнсыздануды шегергенде қайта бағаланған құн бойынша есепке алынған белгілі бір негізгі құралдарды қоспағанда, тарихи құн қағидаты негізінде әзірленді.

Тарихи құн әдетте тауарлар мен қызметтерге ауыстырылып берілген сыйақының әділ құнының негізінде анықталады.

Әділ құн, құнның тікелей бақыланатын немесе бағалаудың басқа әдістемесін пайдалану арқылы, есептік амалмен алынған болып табылатынына қарамастан бағалау күніне активті сатқан кезде алынатын немесе нарықтың қатысушылары арасындағы кәдімгі мәміленің шеңберінде міндеттемені өткізу кезінде төленген құнды көрсетеді. Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалаған кезде, егер нарықтың қатысушылары, бағалау күніне активтің немесе міндеттеменің құнын қалыптастырған кезде осындай сипаттамаларды ескеретін болса, Банк, активтің немесе міндеттеменің сипаттамаларын ескереді. Әділ құн бойынша бағалау жүргізу және /немесе әділ құнды бағалауға қатысты ақпаратты ашу үшін, әділ құн осы жеке қаржылық есептілігінде, ХҚЕС (IFRS) 2 қолдану саласына жататын меншікті үлестік құралдардың негізінде төлемдері бар мәмілелерді, ХҚЕС (IFRS) 16 қолдану саласына жататын лизингтік операцияларды, сондай-ақ әділ құнмен салыстырылатын, бірақ бұл ретте мысалы ХҚЕС (IAS) 2-де мүмкін болатын жүзеге асырудың таза құны немесе ХҚЕС (IAS) 36-да пайдаланудың құндылығы сияқты әділ құн болып табылмайтын бағаларды қоспағанда, жоғарыда көрсетілген тәсілмен анықталады.

Сонымен қатар, қаржылық есептілігін дайындау мақсаттары үшін әділ құнды бағалау, әділ құнның иерархиясының негізінде жіктеледі (1, 2 немесе 3-деңгей). Деңгейлер, нарықтық деңгейлердің негізінде әділ құнды тікелей анықтау мүмкіндігіне сәйкес келеді және жалпы әділ құнды бағалаған кезде пайдаланылған бастапқы деректердің маңыздылығын көрсетеді:

- 1-деңгейдің бастапқы деректері Банк бағалау күніне қол жеткізе алатын ұқсас активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы баға белгіленімдерін (түзетілмеген) білдіреді;
- 2-деңгейдің бастапқы деректері 1-деңгей үшін анықталған, бірақ актив немесе міндеттеме үшін нарықта тікелей немесе жанама түрде байқалатын баға белгіленімдері емес; және
- 3-деңгейдің бастапқы деректері актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректерді білдіреді.

Банк өзінің қаржылық жағдайы туралы жеке есебін өтімділік тәртібімен ұсынады. Қаржылық жағдай туралы жеке есеп берілгеннен кейінгі 12 айдың ішіндегі (ағымдағы) және қаржылық жағдай туралы жеке есеп берілгеннен кейінгі 12 айдан жоғары мерзімдегі (ағымдағы емес) орнын толтырудың немесе өтеудің талдауы 28-ескертуде ұсынылған.

Атқарымдық валюта

Банктің жеке қаржылық есептілігінің атқарымдық валютасы – бұл кәсіпорынға қатысты оқиғалар мен жағдайлардың экономикалық мәнін жақсы көрсететін валюта («Атқарымдық валюта»). Банктің атқарымдық валютасы теңге болып табылады. Осы жеке қаржылық есептілікті ұсыну валютасы да теңге болып табылады.

3. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат

Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар

Еншілес кәсіпорын - Банктің басқаруындағы серіктестік сияқты біріккен емес ұйымды қоса алғанда, ұйым. Банк өзінің еншілес кәсіпорындарға салған инвестицияларын осы жеке қаржылық есептіліктегі өзге жиынтық кірістер арқылы әділ құны бойынша белгілейді. Еншілес кәсіпорындарға инвестициялардың әділ құнының өзгеруі өзге жиынтық кіріс туралы жеке есепте тікелей капиталда танылады және тану тоқтатылған кезде пайда немесе шығын құрамына қайта жіктелмейді. Бұрын Банктің еншілес ұйымдарына салынған инвестициялар құнсызданудан болған шығындарды шегергендегі бастапқы құны бойынша есепке алынған.

Қор биржаларында тізімделмеген немесе жарияланған нарықтық деректер жоқ Банктің еншілес ұйымдарының әділ құны бағалаудың түрлі әдістемелерін қолдана отырып айқындалады. Бағалау әдістері келесі әдістерге негізделген: дивидендтерді дисконттау, ұқсас инвестицияларды бағалау, таза активтердің түзетілген құны. Егер еншілес кәсіпорынның артық бағаланған әділ құны нөлден аз болса, еншілес кәсіпорынға салынған инвестициялардың баланстық құны нөлге тең болады.

Тоқсан сайынғы негізде еншілес ұйымдардың әділ құны есепті кезеңдегі таза пайданың немесе шығындың болжамды сомаларының әсерін ескере отырып, таза активтердің түзетілген құнын айқындау әдісін пайдалана отырып бағаланады.

Банктің еншілес ұйымдарының әділ құны «Әділ құнды бағалау» ХҚЕС (IAS) 13 және Банктің ішкі құжаттарына сәйкес бағаланады. Банктің еншілес ұйымдарына салынған инвестициялар 3-деңгейдегі иерархияның қаржылық активтері ретінде жіктеледі, өйткені Банкте қолданылатын бағалау әдістері бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген.

Қауымдастырылған компанияларға инвестициялар

2025 жылғы 23 шілдеде Топ «Click» АҚ-да 49% акция сатып алу туралы, сондай-ақ Өзбекстандағы «Tenge Bank» АКБ еншілес банктің 49% акциясын «Click» АҚ акционерлеріне сату туралы стратегиялық келісім жасасты. Осы жеке қаржылық есептілік шығарылған күнгі жағдай бойынша қол қойылған транзакциялық құжаттаманың қолданылу мерзімі аяқталды, мәміле аяқталған жоқ. Тараптар одан әрі ынтымақтастықтың нұсқалары мен шарттарын талқылауды жалғастыруда.

Ақшалай қаражат пен оның баламалары

Ақшалай қаражат пен оның баламаларына кассадағы қолма-қол ақша, корреспонденттік шоттардағы бос ақша қалдығы, кредит мекемелеріндегі қаражат және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аспайтын кері РЕПО келісімі бойынша қаражат жатқызылады.

Міндетті резервтер

Міндетті резервтер - бұл ҚРҰБ-дағы корреспонденттік шоттардағы қаражат және кассадағы қолма-қол ақша, оны Банк өзінің күнделікті қызметін қаржыландыруға пайдалана алмайды, сондықтан ақша қаражаттарының қозғалысы туралы жеке есепте ақша қаражаттары мен олардың баламаларының бабына енгізілмейді.

Кредит мекемелеріндегі қаражат

Банк өз қызметін жүргізу барысында басқа банктерде қолдануы шектелген ағымдағы шоттарды ашады немесе белгілі бір мерзімдік кезеңге ақша салымдарын орналастырады. Кредит мекемелеріндегі өтеу мерзімі белгіленген қаржы кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдістемесін пайдалану арқылы амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Белгіленген өтеу мерзімі жоқ қаржы бастапқы құнымен есепке алынады. Кредит мекемелеріндегі қаражат күтілетін кредиттік шығындар бойынша кез келген резервті шегеру арқылы есепке алынады.

Қаржы құралдарын тану және бағалау

Тиісті қаржы құралына қатысты шарт бойынша Банк тараптардың бірі болған жағдайда қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері Банктің қаржылық жағдайы туралы жеке есепте көрсетіледі. Банк ұдайы сипаттағы қаржылай активтер мен міндеттемелерді сатып алулар мен өткізулерді есептесу күніндегі есепке алу әдісімен көрсетеді. Осындай әдіспен сатып алынған, кейіннен әділ құнымен бағаланатын қаржы құралдары мәміле жасалған сәттен бастап есеп айырысу белгіленген күнге дейін сатып алынған құралдар сияқты есепке алынады.

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Қаржы активтерін және қаржы міндеттемелерін сатып алумен немесе шығарумен тікелей байланысты транзакциялық шығындар (пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінен басқа) бастапқыда танылғанда қаржы активтерінің немесе қаржы міндеттемелерінің әділ құнын тиісінше ұлғайтады немесе азайтады. Қаржы активтерін немесе қаржы міндеттемелерін сатып алуға тікелей қатысты, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін транзакциялық шығындар тікелей пайдаға немесе шығынға жатқызылады. Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері құнын одан әрі бағалау үшін пайдаланылатын бухгалтерлік есеп қағидаттары есеп саясатының төмендегі сипатталған тиісті ережелерінде ашылады.

Қаржы активтері

Барлық қаржы активтері қаржы активін сату немесе сатып алу, талаптары тиісті нарықта белгіленген мерзімде жеткізуді талап ететін келісімшарт бойынша жүзеге асырылғанда, мәміле жасалған күні танылады және тану тоқтатылады және бастапқыда пайда немесе шығын арқылы әділ құны (бұдан әрі - «ПЗАӘҚ») бойынша бағаланатын ретінде жіктелетін қаржы активтерін қоспағанда, транзакциялық шығынға қоса әділ құны бойынша бағаланады. ПШАӘҚ бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржы активтерін сатып алуға тікелей байланысты мәміле бойынша шығындар дереу пайда немесе шығынмен бірге танылады.

«Қаржы құралдары» ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес танылған барлық қаржы активтері қаржы активтерін басқаруға арналған ұйымның бизнес үлгісіне және қаржы активтерінің ақша ағындарының шарттық сипаттамаларына негізделген амортизацияланған құны немесе әділ құны бойынша бағалануы тиіс.

Бұл ретте:

- *Шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу.* Бұл бизнес-үлгі қаржы құралдарының қаржы құралдарының қызмет ету мерзімі ішінде негізгі соманы және пайыздық төлемдерді алу арқылы ақшалай қаражат қозғалысын жүзеге асыруға мүмкіндік береді деп болжайды. Осы бизнес-үлгі шегінде қаржы активін өтеуге дейін ұстап тұру басымдық болып табылады, алайда мерзімінен бұрын жүзеге асыруға тыйым салынбайды.
- *Шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу және қаржы активтерін сату.* Бұл бизнес-үлгі қаржы активтерін басқару шарттық ақшалай қаражаттың ағындарын алуға және қаржы активтерін сатуға бағытталған деп болжайды. Осы бизнес-үлгі шеңберінде қаржы активін сатудан қолма-қол ақшаны алу - «Шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу» бизнес-үлгісімен салыстырғанда сатудың жоғары жиілігі мен сату көлемімен сипатталатын басымдық болып табылады.
- *Басқа мақсаттар үшін активтерді ұстап қалу.* Осы бизнес-үлгі шеңберінде қаржы активтерін басқару мақсаты мыналар болуы мүмкін:
  - қаржы активтерін сату арқылы ақшалай қаражат ағындарын жүзеге асыруды басқару;
  - күнделікті қаржыландыру қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін өтімділікті басқару;
  - басқару мен нәтижелілікті бағалау әділ құн негізінде жүзеге асырылатын портфель;
  - сауда-саттыққа арналған анықтамаға сай келетін портфель. Қаржы активтері саудаға арналған деп саналады, егер олар негізінен жақын уақытта сату (сатып алынған сәтке дейін), қысқа мерзімді пайда алу мақсатында сатып алынған болса (180 күнге дейін) немесе туынды қаржы құралдары болып табылса (хеджирлеу құралы ретінде анықталған қаржылық кепілдіктер немесе туынды қаржы құралдарын қоспағанда).

ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес, қаржы активтері мынадай түрде жіктеледі:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын активтер ретінде жіктелген банктік қарыздар мақсаты шартпен көзделген негізгі борыш сомасының шотына төленетін төлем және негізгі борыштың өтелмеген бөлігіне пайыз болып табылатын ақша ағындарын алу болып табылатын бизнес-үлгі шегінде ғана ұсталынады, ол тек негізгі борыш сомасына төлемдер және пайыздық төлемдерді қамтиды (бұдан әрі - «SPPI»);
- корреспонденттік шоттардағы қалдықтар, банкаралық қарыздар/депозиттер, РЕПО операциялары әдетте амортизацияланған құн бойынша бағаланатын актив ретінде жіктеледі, яғни бизнес үлгі шеңберінде басқарылады, оның мақсаты шартпен көзделген ақша ағындарын алу, соның ішінде SPPI;
- борыштық бағалы қағаздар таңдалған бизнес үлгіні және SPPI-ді сақтауды ескере отырып, үш жіктеу санатының кез келгеніне жатқызылуы мүмкін;
- үлестік бағалы қағаздар, әдетте, пайда мен шығындың құрамында оның өзгерістерін көрсетіп, әділ құны бойынша бағаланатын құралдар санатына жіктеледі.
- саудаға арналған бағалы қағаздар және туынды қаржы құралдары кезең ішіндегі пайда мен шығын құрамында өзгерістерін көрсетіп, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына жіктеледі.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мыналарды қамтиды:

- Шарттық ақша ағындары борыштың негізгі сомасы мен пайыздары есебіне төлемдерді ғана қамтымайтын активтер; және/немесе
- Шартпен көзделген ақша ағындарын алу немесе осындай ағындарды алу және активті сату мақсатында ұсталатын активтерді қоспағанда, бизнес-үлгі бойынша ұсталатын активтер; немесе
- Әділ құны бойынша опционды қолдану арқылы ПШАӘҚ бойынша бағаланатын санатқа жататын активтер.
- Қаржылық міндеттемелер, егер қаржылық міндеттеме не саудаға арналған болса, не пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде бағаланса, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржы міндеттемесі мына жағдайда саудаға арналған деп жіктелетін болады:

- егер ол негізінен жақын арада кері сатып алу үшін қабылданған болса; немесе
- Банк бірлесіп басқаратын қаржы құралдарының сәйкестендірмелі портфелінің бір бөлігі болып табылса және осы нақты мақсаты қысқа мерзімді табыс әкелу болса; немесе
- хеджирлеу құралы ретінде жіктелмеген және қолданылмайтын туынды құрал болып табылса.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері жеке қаржылық есептілікте әділ құны бойынша есепке алынады. Әділ құнның өзгерістері пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері және міндеттемелер бойынша таза пайдада/(шығында) көрсетіледі. Пайда ретінде табылған немесе шығын ретінде шегерілген пайыздар келісімшарт талаптарына сәйкес тиісінше пайыздық кірістерде немесе шығыстарда есептеледі, ал дивидендтер алу құқығы белгіленген жағдайда дивиденд бойынша тапқан пайда «Басқа да кірістер» деген жолда есепке алынады.

Амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар

Банк активті басқару үшін пайдаланылатын Банктің бизнес үлгісі мен ақша ағындарының шартта көзделген сипаттамаларының негізінде қаржы активі жіктелуіне бағалау жүргізеді және баға береді.

Активтерді амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктеу және бағалау үшін, тиісті шарттың талаптары борыштың негізгі сомасына және негізгі соманың өтелмеген бөлігі бойынша пайыздарды ғана қамтитын ақша ағынының пайда болуын қамтуы тиіс.

Белгіленген талаптарға сәйкес шартпен көзделген ақша ағынын тексеру кезінде, қарыздың негізгі сомасы қаржы активінің бастапқы танудан кейінгі әділ құны ретінде қарастырылады. Қаржы активінің мерзімі ішінде борыштың негізгі сомасы өзгеруі мүмкін (мысалы, негізгі сомаға төлемдер болған жағдайда). Пайыздар белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген борыштың негізгі сомасына қатысты кредиттік тәуекел үшін, сондай-ақ кредиттеуге байланысты басқа да қарапайым тәуекелдер мен шығындар, сондай-ақ пайдаға қатысты пайдаға арналған шығындардың өтелуін қамтиды. Негізгі және пайыздық төлемдер бойынша төлемдер қаржы активі көрсетілетін валютамен жүргізіледі.

Шартпен көзделген, өзіне тек борыштың негізгі сомасына және пайыз ретінде ғана төлемді қамтитын ақша ағындары негізгі кредит шартының талаптарына сәйкес келеді. Нәтижесінде, шартпен көзделген ақша ағындарының тәуекелі немесе құбылмалылығын тудыратын шарт талаптары негізгі кредит шартына қатысы жоқ, мысалы, акциялар немесе тауарлар бағасының өзгеру тәуекелі шартпен көзделген ақша ағынын тудырмайды, онда тек қана борыштың негізгі сомасына төлемдер және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігі қамтылады. Құрылған немесе сатып алынған қаржы активі оның заңды нысанда қарыз болып табылатынына қарамастан, негізгі кредит шарты болуы мүмкін.

Қаржы активтерін басқару үшін пайдаланылатын бизнес-үлгілер қаржы активін жіктеу үшін ХҚЕС (IFRS) 9 бірінші қолдану күнінде бағаланды. Бизнес үлгісі ретроспективті түрде Банктің ХҚЕС (IFRS) 9 алғашқы қолдану күніндегі балансында танылған барлық қаржы активтеріне қолданылды. Ұйым пайдаланатын бизнес-үлгі сол немесе басқа бизнес мақсатқа жету үшін топтастырылған қаржы активтерін басқару механизмін көрсететін деңгейде анықталады. Банктің бизнес-үлгісі басшылықтың жеке құралға деген ниетіне тәуелді болмағандықтан, бағалау жеке құралдар деңгейінде емес, біріктірудің неғұрлым жоғары деңгейінде жүзеге асырылады.

Өзінің қаржы құралдарын басқару үшін Банк ақша ағындарын тудыру мақсатында, ақша қаржы активтерін басқару тетігін сипаттайтын бірнеше бизнес үлгілерді пайдаланады. Осы бизнес-үлгілер Банктің ақша ағынының шартпен көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де нәтижесі болатынын анықтайды.

Бизнес-үлгіні бағалау кезінде Банк қолда бар барлық ақпаратты ескереді. Сонымен қатар, бағалау оның пайда болуын Банк болжамды түрде күтуге құқылы, мысалы, «нашар» сценарий немесе «күйзеліс» сценарийі тәрізді сценарийлер негізінде жасалмайды. Банк барлық тиісті деректерді ескереді, мысалы:

- осы бизнес-үлгі ұсталатын қаржы активтері мен бизнес-үлгісінің тиімділігін бағалау тетігі және негізгі басқарушы персоналға есеп беру;
- бизнес-үлгінің (осы бизнес-үлгі бойынша ұсталатын қаржы активтерінің) тиімділігіне және тәуекелдерді басқару әдісіне әсер ететін тәуекелдер; және де
- басшылыққа сыйақы төлеу тетігі (мысалы, сыйақы төлеу негіздері талданады: тиісті активтердің әділ құны немесе шартпен көзделген ақша ағымдары).

Қаржы активін бастапқы тану кезінде Банк жаңадан танылған қаржы активтері қолданыстағы бизнес үлгісінің бөлігі болып табыла ма соны анықтайды немесе жаңа бизнес үлгісінің пайда болуын көрсетеді. Банк алдыңғы кезеңдегі өзгерістерді анықтау үшін әрбір есепті кезеңде өзінің бизнес-үлгілерін қайта қарастырады. Ағымдағы есепті кезеңде Банк өзінің бизнес-үлгілерінде қандай да бір өзгерістерді анықтаған жоқ.

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық құралдарды тануды тоқтатқаннан кейін бұрын өзге жиынтық кіріс арқылы танылған жинақталған пайда/шығын меншікті капиталдан пайда немесе шығын санатына қайта жіктеледі. Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған үлестік құралдарды тануды тоқтатқаннан кейін, керісінше бұрын өзге жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған пайда немесе шығын, пайда немесе шығын санатына қайта жіктелмейді, бірақ меншікті капиталдың басқа бабының құрамына ауыстырылады. Бастапқы танудан кейін амортизацияланған құны бойынша немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар құнсыздануға жатады.

Қаржы активтерін қайта жіктеу

Банктің белгілі бір қаржы активтеріне сәйкес бизнес үлгісі өзгерген жағдайда, осындай активтер қайта жіктеледі. Жаңа санатқа жатқызу мен бағалауға қойылатын талаптар болашақта бірінші іскерлік модельдегі өзгерістерден кейін Банктің қаржы активтерін қайта жіктеуге әкелген бірінші есепті кезеңнің бірінші күнінен бастап қолданылады. Шартпен көзделген ақша ағындарындағы өзгерістер төмендегі есеп саясатына *«Қаржы активтерін түрлендіру және тануды тоқтату»* сәйкес талданады.

Қаржы активтерін түрлендіру және тануды тоқтату

Қаржы активі бастапқы тану күні мен қаржы активін өтеу күнінің арасында активтің ақша ағындарын реттейтін шарт талаптарын қайта қарау немесе басқа түрдегі өзгерту болған жағдайда өзгертіледі. Өзгеріс шартпен көзделген ақша ағындарының сомасына және/немесе мерзіміне дәл сол уақыт сәтінде немесе болашақта уақыт сәтінде әсер етеді. Сонымен қатар, бұрыннан бар қарыз бойынша қолданыстағы ковенанттарды енгізу немесе түзету мұндай жаңа немесе түзетілген ковенанттар ақша ағындарына дереу әсер етпесе де өзгерістерді білдіреді, бұл ретте, олар сақталмаған болса, ақша ағындарына да әсер етуі мүмкін (мысалы, ковенантты бұзған жағдайда қарыз бойынша пайыздық мөлшерлеме артуы мүмкін).

Мүмкіндігінше, Банк қамтамасыз етуден құн өндірмей-ақ қарыздарды қайта құрылымдауды көздейді. Мұндай қайта құрылымдау қарыздың өтеу мерзімін ұзартуды және жаңа талаптарын келісуді қамтиды. Талаптар қайта қаралғаннан кейін қарыз мерзімі өткен болып саналмайды. Басшылық барлық критерийлердің орындалуын және болашақ төлемдер өте жоғары деңгейде болуын қамтамасыз ету үшін қайта қаралған шарттармен несиені тұрақты түрде бақылайды. Қарыздар қарыз бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені (бұдан әрі – «ТПМ») пайдалану арқылы жеке немесе ұжымдық түрде құнсыздану бойынша бағаланады. Қайта қарастырылған талаптар қаржылық жағдайдағы нашарлауы бар жеке негізде құнсыздануға бағаланған қарыздардың құнсыздануының дәлелі болып табылады.

Банк қаражаттың қайтарылуын барынша жоғарылату және дефолт тәуекелін азайту үшін қарыз алушымен қаржылық қиындықтар туындаған кезде клиенттерге берілген қарыздарды қайта қарайды. Санкциялардан бас тарту қарыз алушы түпнұсқа шарттық талаптарды орындауға барынша негізделген ықтимал шараларды қолданған жағдайда, әдепкі дефолт тәуекелінің бар екендігі немесе дефолттың жоғары болуы немесе қарыз алушы қайта қаралған келісімшарттық талаптарды орындай алатыны күтіледі. Талаптарды қайта қарау көбінесе қарызды өтеу мерзімін ұзартуды, қарыз бойынша ақша ағынының мерзімін өзгертуді (борыштың негізгі сомасы есебіне төлемдер және пайыздар), сондай-ақ кредиторға тиесілі (борыштың негізгі сомасы бойынша берешек немесе пайыздарды кешіруді) ақша ағынының сомасын азайтуды және ковенантті түзетуді қамтиды. Банкте корпоративтік және бөлшек кредиттеуге қолданылатын санкциялардан бекітілген бас тарту саясаты бар.

Қаржы активі өзгерген кезде Банк осы өзгерісті активті тануды тоқтатуға әкеп соға ма жоқ па соны бағалайды. Банктің саясатына сәйкес, егер түрлендіру шарт талаптарында елеулі айырмашылықтар тудырса, тануды тоқтатуға әкеп соқтырады. Өзгертілген шарттар бастапқы шарт талаптарынан айтарлықтай ерекшеленетінін анықтау үшін Банк сапалы факторларды талдайды. Мысалы, шартта көзделген талаптарды өзгерткеннен кейін ақша ағындары борыштың негізгі сомасы мен пайыздар бойынша төлемдерді қамтиды, шарт валютасы немесе контрагент өзгерді. Сондай-ақ пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру дәрежесі, өтеу мерзімі, ковенанттар да талданады.

Коммерциялық себептерге байланысты қаржы активін өзгерткен кезде, Банк әртүрлі сапалық факторларды (валютаның, пайыздық мөлшерлеменің, өтеу мерзімінің өзгеруі) ескереді және ескі қарызды тануды тоқтату және әділ құн бойынша жаңа қарызды тану керек пе деген қорытынды жасайды.

Қаржы активін тануды тоқтатқан жағдайда, ККЗ бойынша бағалау резерві осы күнге активтің таза баланстық құнын анықтау үшін тануды тоқтату күніне қайта бағаланады. Жаңа қаржы активінің қайта қаралған баланстық құны мен жаңа әділ құнының арасындағы айырмашылық жаңа талаптарға сәйкес пайданың туындауына әкеледі немесе тануды тоқтатудан шығын тудырады. Жаңа қаржы активіне қатысты ККЗ бойынша бағалау резервінің мөлшері, егер жаңа қарыз пайда болған кезде кредиттік-құнсызданған деп қарастырылатын жағдайларды қоспағанда, келесі 12 айдағы ККЗ мөлшері негізінде есептелетін болады. Бұл жаңа қарыздың әділ құны оның қайта қаралған номиналды құнына айтарлықтай дисконтпен танылған кезде ғана қолданылады, себебі өзгеріс нәтижесінде төмендетілмеген дефолт тәуекелі жоғары болып қалады. Толығырақ ақпарат алу үшін 12-ескертуді қараңыз.

Құнсыздану

Қаржы активтерінің құнсыздануы мынадай факторларды ескере отырып есептелді:

- ККЗ есептеу үшін Банк қарызды жеке және топтық негізде кредиттік тәуекелдің жалпы сипаттамаларына негізделген активтерді топтастырумен бағалайды.
- ККЗ - олардың ықтималдығы ескеріле отырып, кредиттік шығындардың сәйкес құнын бағалауды білдіреді. Бұл шығындардың бағалануы шарт бойынша Банкке тиесілі ақшалай қаражат ағындарының және тиісті актив үшін ТПМ арқылы дисконталған бірқатар экономикалық сценарийлердің ықтималдығын талдау негізінде Банк алатын ақшалай қаражаттың ағыны арасындағы айырмашылықтың сәйкес құнын білдіреді.
- Есептеу шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз алуға болатын ақылға қонымды және расталған ақпарат негізінде жүзеге асырылады. Қамтамасыз етілген қаржы активінің күтілетін болашақ ақша қаражаттарының қозғалысының ағымдағы құнын есептеу өндіріп алудың нәтижесі болуы мүмкін ақша қаражаттарының қозғалысын көрсетеді, қамтамасыз етуді алу және іске асыру шығындарын шегергенде, өндіріп алу ықтимал немесе мүмкін емес болып табылады. Резервтер Банктің өздерінің шығындарын талдау тәжірибесіне және басшылықтың борышқа қызмет көрсету мүмкіндігіне және қарыз алушының кредиттік тарихына негізделген несие тәуекелінің әрбір санаты бойынша активтермен танылуы ықтимал шығындар деңгейіне қатысты жорамалдарға негізделген.
- Қазынашылық операциялар (борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар, «кері РЕПО» операциялары, банкаралық қарыздар мен депозиттер, корреспонденттік шоттар, қазынашылық операциялар бойынша дебиторлық берешек) бойынша құнсыздану есебі контрагенттің рейтингі, дефолт ықтималдығы, мәміле мерзімі және дефолт бойынша шығын деңгейін ескере отырып жасалады.
- Қазынашылық операциялар бойынша күтілетін кредиттік шығындарды бағалау жеке негізде жүргізіледі (дебиторлық берешек түрінде белгілі бір талаптарды қоспағанда).

Қаржы активтері келесі тәсілге сәйкес қоржынға бөлінеді:

- 1-кезең: актив танылғаннан бергі уақытта кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болмаған кезде, алдағы 12 айдағы құнсызданудан күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 2-кезең: актив танылған кезден бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы, құнсыздану қаржы активінің қызмет ету мерзімі ішінде күтілетін шығындар сомасында танылады;
- 3-кезең: қаржы активі дефолт болып табылады немесе құнсыздану белгісі бар.

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер

ККЗ-ны бағалауды өлшемі мыналарға тең бағалау резервінің көмегімен жүргізу қажет:

- күтілетін шығындар келесі 12 айда, яғни, қаржы құралының барлық мерзімі ішінде несие шығындарының бөлігі, бұл есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде болуы мүмкін құрал міндеттемелері бойынша міндеттемелерді орындамау салдарынан күтілетін кредиттік шығындар («1-кезең»);
- міндеттемелердің қолданылу мерзімі ішінде құрал бойынша міндеттемелерді орындамаудың барлық ықтимал жағдайларының нәтижесінде туындаған қаржы құралының бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар шамасы («2-кезең» және «3-кезең»).

Кезеңдер туралы егжей-тегжейлі ақпарат 12 және 14-ескертулерде келтірілген.

Қаржы құралының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде ККЗ-ның толық шамасының құрамында бағалау резервін құру үшін құралды бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы жағдайында талап етіледі. Барлық басқа жағдайларда ККЗ-ға арналған резервтер ККЗ-ға 12 ай ішінде тең сомада қалыптастырылады.

- Пайдаланылмаған кредиттік қаражатқа сәйкес ККЗ Банк кредиттік қаражат іріктелген жағдайда алуды күтетін ақшалай қаражат ағыны және егер міндеттеме ұстаушы кредиттік қаражатты іріктеген кезде шарт бойынша Банкке тиесілі ақшалай қаражат ағындары арасындағы айырма құнын көрсетеді; және
- Қаржылық кепілдік шарттарына қатысты ККЗ Банк ұстаушыдан, қарыз алушыдан немесе кез келген басқа тараптан алатын соманы алып тастағанда, кепілдік берілген борыштық құралдың иесіне өтем төлеуге күтілетін төлемдер арасындағы айырманы көрсетеді.

ККЗ-ны бағалау жеке қарыздарға қатысты немесе тәуекелдің ұқсас сипаттамасы бар қарыздар портфельдері бойынша жүргізіледі. ККЗ бойынша бағалау резервінің есебі (жеке немесе топтық негізде) бастапқы ТПМ-ді пайдаланып, актив үшін күтілетін ақша ағынының сәйкес құнының негізінде есептеледі.

ККЗ шамасын анықтаған кезде, дефолттың анықтамасын қолдану өте маңызды. Дефолтты анықтау ККЗ-ның сомасын бағалау үшін пайдаланылады және бағалау резерві келесі 12 айға немесе бүкіл кредиттеу мерзіміне есептелген бе, соны анықтау үшін қолданылады, себебі «дефолт» түсінігі ККЗ-ны бағалауға ықпал ететін және кредиттік тәуекелді айтарлықтай артуын анықтайтын «дефолт ықтималдығы» түсінігінің бір бөлігі болып табылады (4-ескертуде көрсетілген).

Негізделген болжамды ақпараттар туралы толығырақ мәлімет алу үшін 28-ескертуді қараңыз.

Өзара есепке алу

Қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша өзара есепке алу жүргізіліп, таза сомасы есепке алынған сомаларды есептеуге заңды тұрғыдан құқығы болған кезде және нетто-негізде реттеуді жүргізу немесе бір мезетте активті сату және міндеттемені өтеу ниеті болған кезде қаржылық жағдай туралы жеке есепте көрсетіледі. Шығып кеткен болып танылмайтын қаржы активін есепке алу кезінде Банк берілетін активті және оған сәйкес міндеттемені өзара есепке алуды орындамайды. Егер ол қандай да бір стандарт немесе түсіндіру бойынша талап етілмесе немесе рұқсат етілмесе, кіріс және шығыс бойынша өзара есепке алу жүргізілмейді және жеке Банктің есепке алу саясаттарында ашылмайды.

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері

Ақша ағындарына кері әсерін тигізетін бір немесе бірнеше оқиғалар болған жағдайдағы қаржы активтер, кредиттік-құнсыздандырылған деп есептелінеді. Кредиттік-құнсыздандырылған қаржы активтеріне «3-кезеңнің» активтер термині қолданылады. Кредиттік құнсыздану белгілері келесі оқиғалар бойынша бақыланатын деректерді қамтиды:

- қарыз алушының немесе кредитордың елеулі қаржылық қиындықтары;
- шарт талаптарының бұзылуы, мысалы, дефолт немесе төлем мерзімінің өтуі;
- кредитор өзге жағдайда ұсынбайтын, қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты экономикалық себептер немесе шарт талаптарына сәйкес қарыз алушыға қойылған талаптар;
- қаржылық қиындықтар салдарынан бағалы қағаздарға арналған белсенді нарықтың жоғалуы; немесе
- кредиттік шығындарды көрсететін үлкен жеңілдікпен қаржы активін сатып алу.

Кейбір жағдайларда жеке оқиғаны анықтау мүмкін емес, өйткені қаржы активінің кредиттік құнсыздануы бірнеше оқиғалардың жиынтық әсерінен болуы мүмкін. Әр есептік күнгі жағдай бойынша Банк амортизацияланған құны бойынша немесе басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері болып табылатын, борыш құралдарының кредиттік құнсыздануына баға береді. Мемлекеттік және корпоративтік борыш құралдарының кредиттік құнсыздануын бағалау кезінде Банк облигациялардың кірістілігі, кредиттік рейтингтер және қарыз алушының қаржыландыру мүмкіндігін арттыру сияқты факторларды ескереді.

Қарыз, егер қарыз алушыға кеңшілік жасау нәтижесінде шартта көзделген ақша ағынына ие болмау тәуекелі айтарлықтай төмендегенде, айғақтар болмаған жағдайда қаржылық жағдайдың нашарлауына байланысты кеңшілік берілгенде және басқа да құнсыздану белгілері болмағанда кредиттік-құнсызданған деп саналады. Кеңшілік беру көзделген, бірақ ол берілмеген қаржы активтері, егер кредиттік-құнсыздануды байқалатын белгілері бар болса, оның ішінде дефолттың анықтамасына сәйкес келсе, кредиттік құнсызданған деп саналады. Шартты Дефолтты анықтау төлем ықтималдығының жоқтығы мен төлем мерзімінің аяқталуын белгілейді (90 күн немесе одан кейін кешіктіру). Кросс-дефолтты қолдану туралы шешім заемшының және объектінің шарттарын, мысалы, кредиттік тәуекелдің қамтамасыз етілуін және маңыздылығын жеке бағалауға негізделген.

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері («СҚКҚ»)

СҚКҚ қаржы активтері өзгеше ескеріледі, өйткені мұндай актив бастапқы тану сәтінде кредиттік-құнсызданған болып табылады. Осы активтерге қатысты Банк бағалау резерві ретінде бастапқы тану күнінен бастап активтің күтілетін қолданылу мерзімі ішінде кредиттік шығындар мөлшерінің барлық өзгерісін таниды; бұл ретте, барлық өзгеріс пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі. Осындай активтердің күтілетін кредиттік шығындар шамасының оң өзгерісі болған жағдайда, құнсызданудан болған шығын танылады (кредиттік шығындар бойынша шығысты қалпына келтіру).

Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активтерінің (немесе бұл орынды болған кезде, осындай қаржы активтерінің бір бөлігінің немесе осыған ұқсас қаржы активтері тобының бір бөлігінің) танылуын тоқтату мынадай жағдайда іске асырылады:

- егер активтен түскен ақшалай қаражат ағымын алу құқығының мерзімі аяқталған болса;
- Банк өзінің активтен ақшалай қаражат ағымын алу құқығын басқаға берген болса немесе активтен түскен ақшалай қаражаты ағымын алу құқығын сақтап қала отырып, бірақ оларды «аралық» келісімге сәйкес үшінші тарапқа көп кешіктірмей толық төлеу жөнінде міндеттеме қабылдаған жағдайда; және
- Банк іс жүзінде (а) актив бойынша тәуекелдің және сыйақының барлығын берген болса, не болмаса (б) актив бойынша тәуекелдің және сыйақының барлығын іс жүзінде ұстап қалмаған, бірақ активке бақылау жүргізуді берген болса.

Қаржы активі аударылғаннан кейін оны тану тоқтатылады және бұл аударым тануды тоқтату талаптарына сай болады. Аударуға сәйкес Банктен (а) актив бойынша ақша ағымдарын алуға келісімшарттық құқық беру немесе (б) актив бойынша ақша ағымдарына құқықты сақтау, алайда үшінші тарапқа қатысты осы ақша ағымын төлеу бойынша келісімшарттық міндеттеме қабылдау талап етіледі. Аударым жүргізілгеннен кейін Банк аударылған активтерге иелік етуден түскен пайданың және тәуекелдің сақталу деңгейіне қайта бағалау жүргізеді. Егер тәуекел мен пайданың барлығы негізінен сақталған болса, онда актив қаржылық жағдай туралы жеке есепте одан әрі таныла береді. Егер тәуекел мен пайданың барлығы жалпы берілген болса, бұларды актив бойынша тану тоқтатылады. Егер кейіннен тәуекел мен пайданың барлығы сақталмайтын және берілмейтін болса, Банк активтерге жүргізілетін бақылаудың сақталуын бағалайды. Егер бақылау сақталмаған болса, онда актив бойынша тану тоқтатылады. Егер Банк активті бақылауды сақтайтын болса, онда ол оның қатысуы шеңберінде активті таңдауды жалғастырады.

Қаржы міндеттемесін өзгерту және тануды тоқтату

Банк қаржы міндеттемелерін тек егер олар өтелсе, күшін жойса немесе олар бойынша талап мерзімі аяқталса, тануды тоқтатады. Қаржылық міндеттеменің баланстық құны арасындағы тануды тоқтату және төленген немесе төленетін өтемақы арасындағы айырмашылық пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі.

Банк пен кредитор арасында айтарлықтай өзгеше шарттармен борыштық құралдарды айырбастау бастапқы қаржы міндеттемелерін реттеу және жаңа қаржы міндеттемесін тану ретінде ескеріледі. Банк бастапқы қаржы міндеттемесін өтеу және жаңа қаржы міндеттемесін тану ретінде қолданыстағы қаржы міндеттемесі немесе оның бір бөлігінің шартында елеулі өзгерісті есепке алады. Банк, егер ақша ағымының дисконтталған сәйкес құны жаңа шарттарға сәйкес, бастапқы тиімді комиссиялық мөлшерлеме бойынша дисконтталған, алынған комиссиялық сыйақыны ұстап қалғандағы комиссиялық сыйақыны қоса алғанда, міндеттеме талаптары айтарлықтай ерекшеленетінін ескере отырып, бастапқы қаржы міндеттемесі бойынша қалған ақша ағымының дисконтталған, сәйкес құнынан кемінде 10%-ға айырмашылығы болатынын басшылыққа алады. Егер өзгерту айтарлықтай маңызды болмаса, онда мыналардың арасындағы айырмашылықтар: (1) өзгертуге дейін міндеттеменің баланстық құны; және (2) өзгертуден кейін ақша ағымының сәйкес құны өзге кіріс пен шығыс құрамында өзгерістен кейін кіріс немесе шығыс ретінде пайда немесе шығын арқылы танылуы тиіс.

Салық салу

Табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептеледі.

Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер мезгілдік айырмаға қатысты есепке алудың баланстық әдісін пайдалану арқылы есептеледі. Мерзімі кейінге шегерілген табыс салығы активтердің салықтық базасы мен міндеттемелері және баланстық құны арасында пайда болған барлық мезгілдік айырмалар бойынша, мерзімі кейінге шегерілген корпоративтік табыс салығы іскерлік беделдің, активтің немесе компанияны шоғырландыру емес және іске асыру сәтінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайда немесе шығынға да әсері тимейтін операция бойынша міндеттеменің бастапқы көрсетілуі нәтижесінде туындайтын жағдайларды қоспағанда, жеке қаржылық есептілігі мақсатында көрсетіледі.

Мерзімі кейінге шегерілген салықтық актив мезгілдік айырма қарсы есепке алынуы мүмкін, келешекте салық салынатын табыс алу мүмкіндігі бар шамада көрсетіледі. Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер активті сату немесе міндеттемелерді реттеу кезеңі ішінде қолданылатын салықтық мөлшерлемелер бойынша есеп берілетін күні күшіне енген немесе нақты күшіне енетін салықтық мөлшерлемеге қарай бағаланады. Мерзімі кейінге шегерілген салық өзге жиынтық кірісте немесе капиталда есепке алынатын операцияға қатысты жағдайларды қоспағанда, мерзімі кейінге қалдырылған салық тікелей пайда мен шығында есепке алынады, мұндай жағдайда мерзімі кейінге қалдырылған салық та тікелей жиынтық кірісте немесе капиталда есепке алынады.

Мерзімі кейінге шегерілген салық міндеттемелері Банк мезгілдік айырманы қалпына келтіруді бақылай алатын және жақын болашақта мезгілдік айырма қалпына келтірілмеуі мүмкін жағдайларды қоспағанда, еншілес және қауымдастырылған кәсіпорындарға салынған инвестицияларға байланысты салық салынатын мезгілдік айырмаға қатысты танылады.

Мерзімі кейінге шегерілген табыс салығы мезгілдік айырманы қалпына келтіру мерзімін бақылау мүмкіндігі бар және мезгілдік айырма көз жетерлік болашақта қалпына келтірілмейтініне ықтималдылық бар болатын жағдайларды қоспағанда, еншілес, қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялар бойынша туындайтын мезгілдік айырмалар үшін қарастырылған.

Банк мерзімі кейінге шегерілген салық активтері мен міндеттемелерге өзара есеп жүргізеді және Қаржылық жағдай туралы жеке есептілікте қорытынды айырмасын көрсетеді, егер:

- Банктің ағымдағы салықтық талаптар мен ағымдағы салықтық міндеттемелерге қарсы есепке алу жүргізу үшін заңды түрде бекітілген құқығы болса; және
- Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер бір салықтық субъектіден бір салықтық орган өндіріп алатын табыс салығына жатқызылатын болса.

Қазақстан Республикасында Банк қызметіне қатысты қолданылатын әртүрлі операциялық салықтар әрекет етеді. Бұл салықтар табыс салығынан басқа салықтардың құрамында көрсетіледі.

Егер салықтық тексеру нәтижесі ретінде салық органдары Банктің төлемдерді жүргізуін міндеттейтін болса, Банк белгісіз салықтық позициялар бойынша резервті көрсетеді. Бұл резерв Банктің төлеуге жататын сомасына қатысты ең жақсы баға негізінде бағаланады. Резервтер, басшылық олардың енді талап етілмейтінін немесе заңды талаптарға сәйкес анықтаған кезеңде табыс салығы бойынша резервтегі кірістерге түзетпе жасалады.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған тозу мен құнының құнсыздануы шегерілгеннен кейінгі бастапқы құны бойынша көрсетіледі, ғимараттар мен құрылыстар бұған жатпайды, олардың құны қайта бағалау жүргізілетін күнгі әділ құны болып табылатын қайта бағаланған құнмен, кейін құнсызданудан жинақталған амортизация мен жинақталған шығындардың шегерілгеннен кейінгі құн бойынша көрсетіледі.

Нысанды амортизациялау оны пайдалануға қол жеткізу мүмкін болғанда басталады. Амортизациялау активтерді тиімді пайдаланудың мынадай бағалау мерзімдері ішінде құнды біркелкі шығынға жазу әдісімен есептеледі:

	Жылдар
Ғимараттар мен құрылыстар	20-90
Көлік құралдары	5-7
Компьютерлер мен банктік жабдықтар	5-10
Басқалары	7-10

Жалға берілген меншікті жақсартуларды амортизациялау жалданған тиісті активтерді пайдалы қолдану мерзімі ішінде есептеледі. Ағымдағы және күрделі жөндеу бойынша шығыстар, егер капиталдандыру бойынша талаптарды қанағаттандырмайтын болса, операциялық шығындар құрамында олардың пайда болу кезеңінде көрсетіледі.

Негізгі құралдардың баланстық құны әрбір есептік күнге, есепке алуда көрсетілген соманың, оның орны толтырылатын құнынан асуы мүмкін мәніне талданады және, егер баланстық құн мұндай есеп айырысатын орын толтыру құнынан асатын жағдайда активтер құны орын толтыратын есеп айырысу құнынан артатын болса, онда активтер құны орны толатын құнға дейін төмендетіледі. Құнсызданудан болған шығын тиісті кезеңде танылады және операциялық шығыстар құрамына қосылады.

Қызмет көрсетуге немесе әкімшілік мақсатқа арналған қолда бар ғимараттар мен құрылыстар қаржылық жағдай туралы жеке есепте қайта бағаланған құнымен көрсетіледі, бұл құн білікті тәуелсіз бағалаушылар нарықтық мәліметтер негізінде белгілеген, кейіннен жинақталған тозу мен құнсызданудан зияндар шегерілгеннен кейін анықталады. Активтердің баланстық құны есептік күнгі жағдайға сәйкес әділ құнмен есептеу әдісі бойынша анықталуы мүмкін болатын құннан елеулі айырмашылықта болмауы үшін қайта бағалау ұдайы түрде жүргізіліп отырады.

Қайта бағалау нәтижесінде туындайтын ғимараттар мен құрылыстар құнының кез келген ұлғаюы пайда немесе шығын туралы жеке есепте бұрын танылған сол актив құнының азаю сомасын өтейтін жағдайды қоспағанда, негізгі құралдарды қайта бағалау резервінің құрамында көрсетіледі. Қайта бағалау нәтижесінде туындаған активтің баланстық құнының азаюы осы активті алдыңғы қайта бағалау нәтижесінде пайда болған оның қайта бағаланған құнынан асатын дәрежеде пайда немесе шығын туралы жеке есепте танылады.

Қайта бағаланған ғимараттар мен құрылыстардың амортизациясы пайда немесе шығын туралы жеке есепте көрсетіледі. Қайта бағаланған меншік одан әрі сатылған немесе шығарылған жағдайда негізгі құралдарды қайта бағалау резервінің құрамында ескерілген тиісті оң мәнді нәтиже бөлінбеген пайда есебіне аударылады.

Аяқталмаған құрылыс нысандары құнсызданудан шығындар шегерілген нақты құн бойынша есепке алынады. Құрылыстың құнына кәсіпкерлік қызметтердің құнын, сондай-ақ белгілі бір талаптарға сәйкес келетін активтер үшін Банктің есептік саясатына сәйкес капиталдандырылатын қарыздар бойынша шығындар кіреді. Осындай аяқталмаған құрылыс нысандары құрылысты аяқтау немесе жоспарланған пайдалануға дайын болу сәтіне негізгі құрал-жабдықтардың тиісті санаттарына жатады. Осы активтер бойынша амортизацияны есептеу негізгі құрал-жабдықтардың басқа нысандары бойынша сияқты активтердің жоспарланған пайдалануына дайын болу сәтінен басталады.

Негізгі құралдар нысаны сатылған жағдайда немесе активті пайдалануды жалғастырудан болашақ экономикалық пайда түсіру күтілмеген жағдайда, есептен шығарылады. Негізгі құралдар нысандарын сатудан немесе өзге шығуынан түскен кіріс немесе шығын осы нысандарды сату бағасы мен баланстық құны арасындағы айырмашылық ретінде анықталады және пайда немесе шығында танылады.

Клиенттер мен кредит мекемелерінің қаражаты

Клиенттер мен кредит мекемелерінің қаражаты бастапқыда мәмілемен тікелей байланысты шығындарды шегергендегі алынған қаражаттың әділ құны бойынша көрсетіледі.
Кейін алынған қаражат амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі, ал алынған қаражаттың мөлшері мен өтеу кезіндегі сома арасындағы тиісті айырмашылық тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, қарыз алу кезеңіндегі пайда немесе шығын туралы жеке есепте көрсетіледі. Егер Банк өзінің меншікті борыштық міндеттемесін сатып алса, онда ол қаржылық жағдай туралы жеке есептен алынып тасталады және міндеттеменің баланстық құны мен мәміледе төленген өтемақы арасындағы айырмашылық пайда немесе шығын туралы жеке есепте көрсетіледі.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар – бұл Банк айналысқа шығарған облигациялар, олар клиенттер мен кредиттік мекемелердің қаражатымен бірдей принциптер бойынша есепке алынады. Міндеттемелерді шығару бойынша шығындарды шегергендегі алынған сомалар мен өтеу құны арасындағы кез келген айырма тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, қарыз алу кезеңіндегі пайда немесе шығын туралы жеке есепте танылады.

Капитал

Банк өзі шығаратын қаржы құралын келісімшарттық келісімнің мәніне сәйкес қаржылық актив, қаржылық міндеттеме немесе үлестік құрал ретінде жіктейді. Құрал, егер ол ақшалай қаражатты немесе басқа қаржылық активті беру немесе қаржылық активтерді немесе қаржылық міндеттемелерді ықтимал қолайсыз шарттармен айырбастау бойынша келісімшарттық міндеттеме болса, міндеттеме ретінде жіктеледі. Құрал, егер ол міндеттемелерді шегергеннен кейін Банк активтеріндегі қалған үлесті ғана көрсетсе, капитал ретінде жіктеледі.

Банк шығарған күрделі қаржы құралының құрамдас бөліктері жағдайларға байланысты қаржылық активтер, қаржылық міндеттемелер немесе капитал ретінде жіктеліп, бөлек есепке алынады.

Жарғылық капитал

Компанияларды біріктіру жағдайларын қоспағанда, жаңа акциялар шығарумен тікелей байланысты үшінші тараптарға көрсетілетін қызметтерге ақы төлеуге арналған шығындар осы эмиссия нәтижесінде алынған соманың азаюы ретінде капитал құрамында көрсетіледі. 2003 жылдың 13 мамырына дейін алынған қаражаттың әділ құнының шығарылған акциялардың номиналды құнынан кез келген асып кетуі эмиссиялық кіріс ретінде көрсетілді. 2003 жылғы 13 мамырдан бастап «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы заңының жаңа редакциясы қабылданғаннан кейін «акциялардың номиналды құны» ұғымы акцияларды қоғам құрылтайшылары арасында орналастыру кезінде ғана қолданылады. Барлық басқа инвесторлар үшін жарғылық капитал Банктің акцияларды орналастырудан алған сомасына тең орналастыру бағасы бойынша есепке алынады.

Сатып алынған өз акциялары акциялар

Банк өз акцияларын сатып алған жағдайда, қолданыстағы салықты шегергендегі мәміле бойынша тікелей шығындарды қоса алғанда, сатып алу құны капиталдағы өзгеріс ретінде танылады. Банк сатып алған меншікті акциялар айналымнан алынады. Сатып алынған акциялар сатып алынған меншікті акциялар ретінде жіктеледі және сатып алу құны бойынша көрсетіледі. Мұндай акциялар шығарылған акциялардың орташа алынған санынан алынады және олардың құны капиталдың азаюы ретінде көрсетіледі.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және олар жарияланған күнгі капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылған болса, сондай-ақ есепті күннен кейін, алайда жеке қаржылық есептілік бекітілген күнге дейін ұсынылған немесе жарияланған болса, жеке қаржылық есепте есептелікте ашылып көрсетіледі.

Акциялар негізінде төлемдер

Банк қаржылық жағдай туралы жеке есепте капитал құрамындағы акциялар негізінде төлемдер бойынша резервті таныды. Ұсынылатын сыйақылар үлестік құралдармен есептелген акциялар негізінде төлемдер бойынша операция болып табылады және тиісінше «Акциялар негізінде төлемдер» ХҚЕС (IFRS) 2-ні қолдану саласына кіреді. Алынатын қызметтердің әділ құны акцияларға арналған опциондардың әділ құны негізінде бастапқыда ұсыну күніне, содан кейін әрбір есепті күнге бағаланады. Опциондардың әділ құны Блэк-Шоулз-Мертон моделі негізінде есептеледі, оған шешім қабылданған күнгі акциялардың нарықтық құны, акциялардың құбылмалылығы және дивидендтер бойынша кірістілік мөлшерлемесі кіреді. Акцияларға ұсынылған опциондарға қатысты қызметкерлердің алған қызметтерінің құны акцияларға құқықтар берілетін қызметтер көрсетілетін кезең ішінде операциялық шығыстар құрамындағы пайда мен шығын туралы жеке есепте танылады. Акциялар негізінде төлемдер резерві әрбір есепті күнге опционның ағымдағы әділ құны бойынша танылады.

Меншікті капитал қорлары

Банктің қаржылық жағдайы туралы жеке есепте меншікті капиталдың (өзге жиынтық кірістің) құрамында көрсетілетін қорларға мыналар жатады:

- өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын қаржы активтерінің әділ құнының өзгерістері және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер жататын қаржы активтерін қайта бағалау қоры;
- Шетелдік қызметке таза инвестицияларды қайта есептеу кезінде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды көрсету үшін пайдаланылатын бағамдық айырмашылықтар қоры;
- жер учаскелері мен ғимараттарды қайта бағалау резервінен тұратын негізгі құралдарды қайта бағалау қоры.

Шартты міндеттемелер

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы жеке есепте танылмайды, бірақ оларды өтеу нәтижесінде қаражаттың ағыны екіталай болған жағдайды қоспағанда жеке қаржылық есептілікте ашылады. Шартты актив қаржылық жағдай туралы жеке есепте танылмайды, бірақ экономикалық пайда табу мүмкін болған кезде жеке қаржылық есептілікте ашылады.

Кірістер мен шығыстарды тану

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін қоспағанда, барлық қаржы құралдарына арналған пайыздық кірістер және шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайда немесе шығын туралы жеке есепте «Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер» және «Пайыздық шығыстар» ретінде «Таза пайыздық кіріс» түрінде танылады.

ТПМ - қаржы құралының күтілетін болашақ ақша ағындарының қаржылық активтің немесе міндеттеменің күтілетін мерзімі ішінде немесе (егер қолданылса) қысқа мерзім ішінде таза баланстық құнға дисконттау мөлшерлемесі. Болашақ ақша ағындары құралдың барлық шарттық талаптарын ескере отырып есептеледі.

ТПМ-нің ажырамас бөлігі болып табылатын және кез келген қарыз туралы уағдаластықпен тікелей байланысты болған тараптар төлеген немесе алған барлық сыйақылар және сомалар, сондай-ақ мәміле бойынша шығындар және барлық басқа сыйақылар немесе жеңілдіктер ескеріледі. Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санаттағы қаржы активтері үшін мәміле бойынша шығындар бастапқы тану кезінде пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі.

Пайыздық кірістер/пайыздық шығыстар кредиттік құнсызданбаған қаржы активтерінің (яғни, күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті бағалау шамасын түзетуге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құнына) жалпы баланстық құнына немесе қаржылық міндеттемелердің амортизацияланған құнына ТПМ-ді қолдану арқылы есептеледі. Кредиттік құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер мұндай активтердің амортизацияланған құнына ТПМ қолдану арқылы (яғни, олардың күтілетін кредиттік шығындарға қатысты бағалау резервін шегергендегі олардың жалпы баланстық құны) есептеледі. Құрылған немесе сатып алынған кредиттік-құнсызданған қаржы активтеріне арналған ТПМ (СҚКҚ) қаржы активінен күтілетін болашақ ақша ағындарын анықтау кезінде күтілетін кредиттік шығындардың шамасын көрсетеді.

Клиенттерге қарыздар беру комиссиясы (тиісті тікелей шығындармен бірге) қарыздар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемеге жасалған түзету ретінде танылады. Егер қарыз беру міндеттемелері болса, қарыз беру туралы шарт бекітілген болса, қарыз беру міндеттемесі үшін комиссия алдағы кезеңдердің кіріс құрамына (тиісті тікелей шығындарымен бірге) қосылады және одан әрі қарыз бойынша нақты табыстарға жасалған түзету ретінде көрсетіледі. Қарыз беру бойынша міндеттемелер қарыз беруге алып келу ықтималдығы төмен болып бағаланатын болса, қарыз беру міндеттемесі үшін комиссия қарыз беру бойынша міндеттеменің қалған кезеңі ішінде пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі. Қарыз беру міндеттемелерінің әрекет ету мерзімі қарыз берілмей аяқталғанда, қарыз беру міндеттемесінің комиссиясы оның әрекет ететін мерзімі аяқталатын күнгі пайда немесе шығын құрамында танылады.

Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер

Комиссиялық кірістер клиенттерге осындай қызметтерге айырбас ретінде күтілетін сыйақыны көрсететін сомасы ретінде көрсетіледі. Банк қызмет көрсету бойынша міндеттемелерді, яғни клиентпен келісілген міндеттемелерді орындау бойынша қызметтерді көрсетуге сәйкес клиентпен келісілген сыйақыны таниды.

Әрбір орындалатын анықталған міндеттемеге Банк шарт жасаған кезде оның орындалатын міндеттемелерді ағымдағы уақыт ішінде немесе белгілі бір сәтте орындайтынын және өтеу тіркелімді немесе ауыспалы, өтеу шегін қоса алғанда, мысалы, Банктің ықпалына байланысты емес сыртқы факторлар, болып табылатынын анықтайды. Сыйақы кейіннен анықталған орындау міндеттемесіне бөлінеді.

Клиенттердің шоттарына және кассалық операцияларға қызмет көрсетуден түсетін комиссиялық кірістерге салымдардан алынған сыйақылардың орнына, депозиттерден алынған комиссиялар, салымшылардың өтініші бойынша транзакцияларға қызмет көрсету бойынша алымдар және Ақшалай қаражатын басқару бойынша операциялар жүзеге асырудан түскен комиссиялар кіреді. Депозиттер бойынша қызметтер үшін ақы төлеу, әдетте ай сайын тиісті қызмет көрсетілетін кезеңде танылады. Қызмет ақысы сұрау салынған қызмет көрсету транзакциясы аяқталғаннан кейін танылады. Ақшалай қаражатын басқарғаны үшін алынатын төлемдер көрсетілген қызметке қарай танылады.

Пластик карталарға қызмет көрсеткені үшін қызметтер мен комиссиялардан түсетін кіріс несие және дебеттік карталар транзакциясынан түсетін өзара ауысымдық кірістерді қамтиды және тиісті желімен есептескеннен кейінгі уақытта танылады. Бір банктің екінші банкке оның кредиттік карталарымен жасаған операциялары үшін төленетін комиссияны, әдетте, тиісті желі сатып алу көлемі және басқа факторлар негізінде белгілейді. Карталармен байланысты басқа да комиссиялар транзакция аяқталған кезден кейінгі сәтте танылады.

Банктік қызмет көрсетудің басқа да кірістері мен комиссияларына банктік аударымдар, аккредитивтер бойынша алымдар және басқа транзакциялық қызметтер сияқты транзакциялық банктік операциялардың әртүрлі алымдары кіреді. Бұл алымдар, осылайша, транзакция жүргізілген және қызметтер көрсетілген уақытта танылады. Аккредитивтер бойынша алымдар негізінен аккредитив туралы келісімдерге байланысты алынатын алымдарды қамтиды және әдетте келісімшартты орындау кезінде танылады.

Шетел валютасында берілген баптарды қайта бағалау

Жеке қаржылық есептілік, шетелдік еншілес кәсіпорындарды қоспағанда, Банк пен оның еншілес кәсіпорындарының функционалдық валютасы болып табылатын теңгемен беріледі. Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операция жүргізілетін күндегі айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютамен қайта есептеледі. Шетел валютасындағы ақша активтері мен міндеттемелер ҚҚБ есептік күнге сәйкес белгілеген нарықтық айырбастау бағамы бойынша теңгемен қайта есептеледі. Шетел валютасымен мәмілені қайта есептеу нәтижесінде пайда болған пайда мен шығын шетел валютасын және шетел валютасымен операцияларды қайта бағалаудан алынған таза пайда немесе шығын ретінде пайда немесе шығын туралы жеке есепте танылады. Шетел валютасымен бастапқы құны бойынша бағаланған ақшалай емес баптар бастапқы мәмілелер күніне айырбастау бағамдарын қолдану арқылы қайта есептеледі. Шетел валютасымен әділ құн бойынша бағаланатын ақшалай емес баптар әділ құн айқындалған күнгі айырбастау бағамын пайдалана отырып қайта есептеледі.

Мәміленің келісімшарттық айырбастау бағамы мен мәміле жасалатын күнгі нарықтық айырбастау бағамы арасындағы айырмашылық шетел валютасымен жүргізілетін операциялар бойынша таза пайдаға немесе шығынға қосылған. 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нарықтық айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 505.53 теңгені, 1 ресейлік рубль үшін 6.34 теңгені, 1 евро үшін 593.44 теңгені құрады (2024 ж. 31 желтоқсанында – 1 АҚШ доллары үшін 525.11 теңге, 1 ресейлік рубль үшін 4.88 теңге, 1 евро үшін 546.74 теңге болды).

Сегменттік есептілік

Сегмент өнімдер немесе қызмет ұсынумен (операциялық сегмент) немесе тәуекелге ұрынуы мүмкін және басқа сегменттердің тәуекелдері мен пайдаларынан ерекшеленетін пайда әкелетін және тәуекелдерге ұшырау қаупі бар белгілі бір экономикалық орта шеңберінде (географиялық сегмент) өнімдер мен қызмет ұсынумен айналысатын Банктің ерекше бір компоненті болып табылады.

Қаржы кепілдіктері мен аккредитивтері

Банк ұсынатын қаржы кепілдіктері мен аккредитивтері, егер дебитор борыштық құрал түрлендірілген немесе алғашқы талаптарына сәйкес өз уақытында ақы төлеу жүргізе алмайтын болса, басталатын шығындардың өтемақысы ретінде төлемді іске асыруды қарастыратын кредит операцияларын қамтамасыз ету болып табылады. Мұндай қаржы кепілдіктері мен аккредитивтері бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Кейіннен олар резерв ретінде көрсетілген сомаға (а) және қаржы кепілдігі немесе аккредитиві бойынша алынған сыйлық түрінде келешектегі кезең табыстарының жинақталған амортизациясына жол берілуі шегерілгеннен кейін бастапқы көрсетілген сомаға (б) қатысты көрсетілген соманың қайсысының артық екендігіне байланысты бағаланады.

Ағымдағы жылға қатысты күшіне енген ХҚЕС бухгалтерлік есептің жаңа және өзгертілген стандарттары

Төмендегі стандарттар мен түсіндірулерге түзетулер Банк үшін 2025 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданыла бастады:

ХҚЕС (IAS) 21-ге түзетулер – Валюта айырбастау мүмкіндігінің болмауы	**2025 ж. 1 қаңтар**
SASB стандарттарына олардың халықаралық қолданылуын жақсарту үшін түзетулер	*2025ж. 1 қаңтар*

Жоғарыда аталған стандарттар мен түсіндірмелер Банк басшылығы тарапынан қаралды, бірақ Банктің жеке қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпеді.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттары

Осы жеке қаржылық есептілік бекітілген сәтте Банк шығарылған, бірақ күшіне енбеген ХҚЕС бухгалтерлік есебінің мынадай жаңа және қайта қаралған стандарттарын қолданбаған:

Жаңа немесе қайта қаралған стандарт немесе түсіндірулер	**Күшіне енетін күні – келесіден ерте басталмайтын жылдық кезеңдер үшін**
ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулер – қаржы құралдарын жіктеуге және бағалауға қатысты	2026 ж. 1 қаңтар
Жыл сайынғы ХҚЕС жақсартулары – 11-том	2026 ж. 1 қаңтар
ХҚЕС (IFRS) 18 – Қаржылық есептілігінде ақпаратты ұсыну және ашу	2027 ж. 1 қаңтар
ХҚЕС (IFRS) 19 – Жария есептілігі жоқ еншілес компаниялар: ақпаратты ашу	2027 ж. 1 қаңтар

Қазіргі уақытта Банк жоғарыда аталған жаңа және қайта қаралған ХҚЕС стандарттарының ықтимал әсерін бағалауда. Банк талдауды аяқтағанға дейін қаржылық әсерді орынды бағалау мүмкін емес.

4. Елеулі бухгалтерлік бағалаулар

Банктің жеке қаржылық есептілігін дайындау, басшылықтан жеке қаржылық есептілікте жеке қаржылық есептілігі жасалатын күнгі жағдайға сәйкес көрсетілген активтер және міндеттемелер сомасына және есеп берілетін кезең ішінде көрсетілген кірістер мен шығындар сомасына әсерін тигізетін бағалау мен тұжырымдар жасауды талап етеді. Басшылық үнемі өз бағалаулары мен жорамалдарын тұрақты қарастырып отырады. Басшылық өз бағалаулары мен жорамалдарын осы жағдайда ақылға қонымды деп саналатын тарихи тәжірибеге және басқа әртүрлі факторларға негіздейді. Нақты нәтижелер басқаша жорамалдар мен жағдайларда берілген бағалаулар мен тұжырымдардан ерекшеленуі мүмкін. Келесі бағалаулар мен жорамалдар Банктің қаржылық жағдайын көрсету үшін маңызды деп саналады.

Кредит тәуекелінің едәуір ұлғаюы

3-ескертуде келтірілгендей, КК3 шамасы 12 айдың ішінде (1-сатыдағы активтер үшін) немесе бүкіл кредиттеу ішінде (2-ші және 3-ші сатылардағы активтер үшін) күтілетін кредиттік шығындарға тең есептелген бағалау резервінің сомасында бағаланады. Актив бастапқы тану сәтінен бастап кредит тәуекелінің елеулі ұлғаюымен екінші кезеңге ауысады. Жеке актив бойынша кредиттік тәуекелдің ұлғаюының маңыздылығын бағалау кезінде Банк ақылға қонымды және растауға болатын сапалы және сандық болжамды ақпараттарды ескереді. Толығырақ ақпарат 28-ескертуде келтірілген.

Өнімнің/нарықтың әрбір түрі үшін болжанған сценарийлердің санын және салыстырмалы салмағын анықтау және әрбір сценарийге қатысты болжамдық ақпаратты анықтау

Қазынашылық операциялар бойынша Банк есепті күндегі контрагент/эмитенттің кредиттік сапасының ағымдағы бағалауларына ғана емес, сондай-ақ болашақта контрагент (эмитент) ортасының қолайсыз макроэкономикалық факторларының салдарынан қаржылық жағдайының ықтимал нашарлауын ескере отырып, КК3-ны қаржы активі бойынша есептейді. Атап айтқанда, қазынашылық операциялар бойынша КК3-ның деңгейіне дефолт ықтималдығына (PD) әсер ететін халықаралық рейтингілік агенттіктер тарапынан белгіленетін (позитивтік, тұрақты, жағымсыз) рейтингілік болжам ықпал етеді.

Банктік қарыздар бойынша КК3-ның есебі болжалды ақша ағындарына, ұжымдық қарыздардың көші-қонына және кепілмен қамтамасыз етумен өтеуге макроэкономикалық көрсеткіштердің өзгеруіне ықтимал бағалау әсерін есепке алады.

КК3-ны бағалағанда Банк негізделген болжамды ақпаратты пайдаланады, ол ақпарат әртүрлі экономикалық факторлардың болашақ қозғалысына қатысты және аталған факторлардың бір-біріне қалай әсер ететініне қарай негізделген. Толығырақ ақпарат алу үшін 28-ескертуді қараңыз.

КК3-ны бағалау үшін пайдаланылатын негізгі бастапқы деректері мыналардан құралады:

- Дефолт ықтималдығы (“PD”);
- Дефолт жағдайында болатын шығындар (“LGD”);
- Дефолт тәуекеліне ұшырағыш болып келетін кредит талабының көлемі (“EAD”).

Дефолт ықтималдығы

Дефолт ықтималдығы ККЗ бағалауын өлшеудегі негізгі кіріс параметрі болып табылады. Дефолт ықтималдығы – бұл есебі тарихи деректерден, болжамдар мен болашақ талаптарды күтуден тұратын берілген уақыт шегіндегі бағалау.

Қазынашылық операциялар бойынша дефолт ықтималдығы – дефолт ықтималдығының мәндері бар кестелік деректерді жариялайтын халықаралық рейтингтік агенттіктердің (S&P, Fitch, Moody's) дефолтты зерттеу деректеріне (Default Study) сәйкес анықталады. Дефолт ықтималдығы өзекті күйде болуы қамтамасыз етіледі және дефолт статистикасының жаңартылуына қарай мерзімді негізде жаңартылады.

Корпоративтік, шағын және орта бизнестердің жеке қарыздары бойынша дефолт ықтималдығы қарыз алушының санды және сапалы сипаттамаларының негізінде ішкі рейтингтік үлгі көмегімен бағаланады. Ұжымдық негізде бағаланатын банктік қарыздар бойынша дефолт ықтималдығын есептеу көші-қон және рулон мөлшерлемесі матрицаларын қолдану арқылы тарихи деректер негізінде жүзеге асырылады.

Дефолт жағдайында болатын шығындар

Дефолт жағдайында болатын шығындар дефолт кезінде туындайтын шығындардың бағалануы болып табылады. Ол құнсызданудан және интегралдық кредиттік жақсартулардан болған ақша ағындарын есепке алғанда, шарт бойынша тиесілі және кредитор алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырмаға негізделген.

Қазынашылық операциялар бойынша дефолт кезіндегі шығындың деңгейі (LGD) халықаралық рейтингтік агенттіктердің (S&P, Fitch, Moody's) дефолттарды зерттеу деректеріне (Default Study) сәйкес анықталады және қаржы активі бойынша борыш түріне байланысты: үлкен қамтамасыз етілген/ қамтамасыз етілмеген, реттелген, тәуелсіз. Сонымен қатар LGD, егер актив бойынша қамтамасыз ету қарастырылған болса, сондай-ақ қаржы активі бойынша құнсыздану белгілері бар болған жағдайда (2-саты немесе 3-саты), түзетілуі мүмкін.

Ұжымдық негізде бағаланатын банктік қарыздар бойынша LGD есебі кепілмен қамтамасыз етуді іске асыру мерзімдеріне сәйкес келетін дисконттау мерзімдерін қолдана отырып кепілмен қамтамасыз ету іске асырылған жағдайда, міндеттемелердің қайтарымдылығын бағалау негізінде жүзеге асырылады.

Дефолт тәуекеліне ұшырағыш болып келетін кредит талабының көлемі

«Дефолт тәуекеліне ұшырағыш болып келетін кредит талабының көлемі» көрсеткіші борыштың негізгі сомасы мен пайыздарды қоса, есепті кезеңнен кейін тәуекелдердің күтілетін өзгертулерін, сонымен қатар мақұлданған кредит қаражатының күтілетін таңдауларын есепке ала отырып, болашақта дефолт күніне тәуекелдің бағалануы болып табылады. Банктің осы көрсеткішті модельдеуге деген көзқарасы амортизация профильдері, мерзімінен бұрын өтеу немесе артық төлеу, кредиттік міндеттемелер бойынша таңдалмаған сомаларды пайдаланудағы өзгерістер және дефолт басталғанға дейін тәуекелдерді жеңілдету үшін қабылданған шаралар сияқты ағымдағы шарттық талаптармен рұқсат етілген өтеу мерзімі ішінде өтелмеген соманың күтілетін өзгерістерін ескереді. Дефолт тәуекеліне ұшыраған кредиттік талаптарды бағалау үшін Банк тиісті портфельдердің сипаттамаларын көрсететін модельдерді пайдаланады.

Қолданылатын модельдер мен жорамалдар

Қаржы активтерінің әділ құнын бағалағанда, сондай-ақ ККЗ бағалағанда Банк әртүрлі модельдер мен жорамалдарды пайдаланады. Активтің әрбір түрі үшін ең лайықты модельді анықтау үшін, сондай-ақ кредит тәуекелінің негізгі факторларына жататын болжамдарды қоса, осы модельдерде пайдаланылатын болжамдарды анықтау үшін пайымдау қолданылады. ККЗ туралы толығырақ ақпарат — 12 және 14-ескертулерде, ал әділ құнын бағалау туралы ақпарат 31-ескертуде келтірілген.

Банк статистикалық деректер, нақты және болжамды ақпарат, сондай-ақ ағымдағы жағдайларда негізделген болып табылатын болашақ оқиғаларға қатысты күтулерді қоса алғанда, басшылық тәжірибесі негізінде үнемі талданатын бағалаулар мен пайымдаулар жасайды.

Басым макроэкономикалық жағдайлардың әсерін объективті түрде көрсету үшін және халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңестің ұсынымдарына сәйкес Банк 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жеке қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға барынша елеулі әсер ететін күтілетін кредиттік шығындар деңгейін бағалаудың негізгі тәсілдерін түзеткен:

- Банк 28-ескертуде көрсетілгендей қарыз алушылардың дефолт ықтималдығының макроэкономикалық параметрлерін есептеу тәсілін пысықтады. Өзгеріп отырған экономикалық жағдайларды дәлірек көрсететін макроэкономикалық көрсеткіштердің әсері бағаланады және ең өзекті ақпарат негізінде макроэкономикалық көрсеткіштердің жаңартылған болжамы пайдаланылады.

Жеке қаржылық есептіліктегі қаржылық активтердің ККЗ резервтері қолданыстағы экономикалық және саяси жағдайларға байланысты анықталды. Банк Қазақстанда және ол өз қызметін жүзеге асыратын басқа елдерде қандай шарттардың өзгеретінін және мұндай өзгерістер кейінгі жылдары қаржы активтерінің күтілетін кредиттік кредиттері үшін резервтердің жеткіліктілігіне қандай әсер етуі мүмкін екенін болжай алмайды.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген қарыздардың ККЗ бойынша резервтердің баланстық құны 591,000 миллион теңгені құрады (2024 ж. 31 желтоқсан – 559,785 миллион теңге).

Әділ құнын бағалау және бағалауды жүргізу тәртібі

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің әділ құнын бағалағанда Банк қадағаланатын нарықтық деректерді олардың қолжетімді болу шамасына қарай пайдаланады. Егер мұндай 1-ші деңгейдегі шығыс деректер болмаса, Банк қаржы құралдарының әділ құнын анықтау үшін бағалау модельдерін пайдаланады. Әділ құнды бағалау туралы қосымша мәліметті 31-ескертуде қараңыз.

Салық салу

Қазақстанның салық, валюталық және кедендік заңнамасына әртүрлі өзгерістер мен түсіндірмелер айтарлықтай жиі енгізіледі деуге болады. Басшылықтың мұндай заңнамаға қатысты түсіндірмесі және оның Банк қызметі мен мәмілелеріне қатысты қолданылуы тиісті өңірлік немесе мемлекеттік органдар тарапынан дау туғызуы мүмкін. Салықтық кезеңдер тиісті органдардың тексеру жүргізуі үшін қарастырылатын жылға дейінгі алдыңғы күнтізбелік бес жыл бойынша ашық қалады.

Басшылық барлық кейінге қалдырылған салық активтері тиісті түрде танылады деген қорытындыға келді, өйткені болашақта активтерді толық пайдалану үшін салық салынатын табыс жеткілікті болуы мүмкін.

2025 және 2024 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басшылық өзінің тиісті заңнамалық түсіндірмесін қолдануға ыңғайлы әрі Банктің салық, валюталық және кедендік мәртебесі тиісінше расталады деп есептейді. Тиісті тексеру органдары жүргізетін тексеруден кейін қосымша салықтар, айыппұлдар мен өтемақы есептелуі мүмкін, бұл Банктің тапқан таза пайдасына елеулі әсер етіп, тиісінше көрініс табуы мүмкін.

5. Ақшалай қаражат пен оның баламалары

Ақшалай қаражат пен оның баламалары мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Кассадағы қолма-қол ақша	252,445	251,145
Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымына («ЭЫДҰ») мүше елдердің банктеріндегі корреспонденттік шоттар	461,421	237,618
Қазақстан банктеріндегі корреспонденттік шоттар	35,856	16,273
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктеріндегі корреспонденттік шоттар	26,839	21,680
ҚРҰБ-дағы корреспонденттік шоттар	-	2
ҚРҰБ-дағы қысқа мерзімді салымдар	800,992	800,985
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	100	-
	1,577,653	**1,327,703**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақшалай қаражат пен оның баламалары бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер тиісінше 26 миллион теңгені және 22 миллион теңгені құрады.

Пайыздық ақшалай қаражат пен оның баламалары көрсетілген пайыздық мөлшерлемелер мен валюталар былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Теңге	Шетел валютасы	Теңге	Шетел валютасы
ҚРҰБ-дағы қысқа мерзімді салымдар	17.0%-18.0%	-	15.3%	-
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктеріндегі қысқа мерзімді салымдар	18.5%	-	-	-

6. Міндетті резервтер

Міндетті резервтер мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Міндетті резервтерге жатқызылған ҚРҰБ-дағы қаражат	856,484	294,421
	856,484	**294,421**

Міндетті резервтер ҚРҰБ талап ететін және ең төменгі резервтік талаптарды есептеу кезінде пайдаланылатын депозиттік шоттардағы және кассадағы қолма-қол ақша түріндегі қалдықтарды ұстап тұру бойынша ең төменгі резервтік талаптарды білдіреді.

7. Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері:		
Шет мемлекеттердің облигациялары	61,967	126,167
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	52,256	14,700
Туынды қаржы құралдары	26,087	29,644
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	5,021	-
Корпоративтік облигациялар	4,933	-
Қазақстандық корпорациялардың үлестік бағалы қағаздары	4,512	8,176
ҚРҰБ ноталары	997	16,143
	155,773	**194,830**

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері:		
Туынды қаржы құралдары	7,648	6,135

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің құрамына басқа банктермен РЕПО шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген, тиісінше әділ құны 57,529 миллион теңге және нөл теңге болатын облигациялар енгізілді (16-ескертуді қараңыз). 2025 жылғы 31 желтоқсанда қолданыста болған барлық РЕПО шарттары бойынша есептеулер 2026 жылғы 12 қаңтарға дейін жүргізілді.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің пайыздық мөлшерлемелері төменде берілген. Төмендегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті бағалы қағаздар бойынша орташа алынған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелген:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Шет мемлекеттердің облигациялары	4.1%	4.3%
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	12.6%	12.3%
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	17.0%	-
Корпоративтік облигациялар	17.9%	-
ҚРҰБ ноталары	16.0%	14.3%

Туынды қаржы құралдары мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан			2024 ж. 31 желтоқсан		
	Номиналды сома	Актив	Әділ құн Міндеттеме	Номиналды сома	Актив	Әділ құн Міндеттеме
Шетел валютасындағы шарттар						
Своптар	1,455,309	9,600	5,206	545,598	29,453	4,630
Форвардтар	770,457	15,890	1,923	120,104	190	351
Споттар	140,817	597	519	30,718	1	1,154
	2,366,583	**26,087**	**7,648**	**696,420**	**29,644**	**6,135**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, бағалау модельдері бойынша бақыланатын нарықтық деректер негізінде бағаланған туынды қаржы құралдарын қоспағанда, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің әділ құнын айқындау үшін Банк бақыланатын тәуелсіз ақпарат көздерінен алынған баға белгілеулерін пайдаланды.

8. Кредит мекемелеріндегі қаражат

Кредит мекемелеріндегі қаражат мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Мерзімді салымдар және пайдаланылуы шектелген шоттар	169,369	173,977
Кредит мекемелеріне берілген қарыздар	148,597	108,166
Қамтамасыз ету түріндегі депозиттер	67,509	66,132
	385,475	**348,275**
Минус - Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(488)	(425)
	384,987	**347,850**

Кредит мекемелеріндегі қаражаттың пайыздық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Мерзімді салымдар және пайдаланылуы шектелген шоттар	4.7%-6.7%	2026-2029	14.0%	2025-2029
Кредит мекемелеріне берілген қарыздар	1.6%-19.5%	2026-2033	1.3%-8.5%	2025-2028
Қамтамасыз ету түріндегі депозиттер	1.8%-3.7%	2026-2046	1.8%-4.6%	2025-2046

9. Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Борыштық бағалы қағаздар мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	1,587,376	1,951,770
Корпоративтік облигациялар	175,155	245,859
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	161,055	222,438
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	144,753	227,438
Шет мемлекеттердің еурооблигациялары	68,944	120,848
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	32,116	31,184
Қазақстандық банктердің облигациялары	19,737	20,668
Жергілікті муниципалдық облигациялар	11,337	11,328
	2,200,473	**2,831,533**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтеріне басқа банктермен РЕПО шарттары бойынша кепілге берілген тиісінше әділ құны 7,654 миллион теңге және 195,062 миллион теңге болатын облигациялар кірді (16-ескертуді қараңыз). 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша барлық РЕПО келісімдерінің мерзімі тиісінше 2026 ж. 5 қаңтарға және 2025 ж. 17 қарашаға дейін аяқталады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер
тиісінше 1,580 миллион теңгені және 4,277 миллион теңгені құрады.

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің пайыздық мөлшерлемесі мен өтеу мерзімдері төменде көрсетілген. Төменде көрсетілген кестедегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті бағалы қағаздар бойынша орташа сараланған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелді:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	8.2%	2026-2045	6.7%	2025-2045
Корпоративтік облигациялар	10.6%	2026-2031	8.8%	2025-2031
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	4.7%	2026-2035	6.4%	2025-2032
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	6.7%	2026-2030	5.0%	2025-2028
Шет мемлекеттердің еурооблигациялары	4.1%	2026-2034	3.8%	2025-2028
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	9.2%	2026-2030	8.7%	2025-2029
Қазақстандық банктердің облигациялары	12.5%	2026-2029	8.6%	2026-2029
Жергілікті муниципалдық облигациялар	10.8%	2026	10.8%	2026

10. Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар мыналардан тұрады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	612,674	521,807
Корпоративтік облигациялар	306,918	217,839
Шет мемлекеттердің еурооблигациялары	110,572	-
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	77,931	-
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	11,158	-
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	10,011	3,084
	1,129,264	**742,730**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша, амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік шығындар резерві 743 миллион теңгені және тиісінше 573 миллион теңгені құрады.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың құрамына басқа банктермен РЕПО шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген әділ құны 237,521 миллион теңге және тиісінше 37,607 миллион теңге болатын Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері кірді (16-ескертуді қараңыз). 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы барлық шарттар бойынша есеп айырысулар тиісінше 2026 ж. 12 қаңтарға және 2025 ж. 5 қаңтарға дейін жүргізіледі.

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құнмен бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың пайыздық мөлшерлемесі мен өтеу мерзімдері төменде көрсетілген. Төменде көрсетілген кестедегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті бағалы қағаздар бойынша орташа сараланған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелді:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	8.8%	2026-2037	9.0%	2026-2027
Корпоративтік облигациялар	7.4%	2026-2030	4.0%	2027
Шет мемлекеттердің еурооблигациялары	4.2%	2026	-	-
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ облигациялары	6.3%	2026-2030	-	-
Халықаралық қаржы ұйымдардың облигациялары	13.6%	2027-2028	-	-
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	4.2%	2031	3.1%	2025

11. Еншілес кәсіпорындарға инвестиция

Еншілес кәсіпорындар	Қатысу үлесі, %		Ел	Сала
	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан		
«Halyk-Life» АҚ	100	100	Қазақстан	
«Халық Актив» ЖШС	100	100	Қазақстан	Өмірді сақтандыру
«Халық» сақтандыру компаниясы АҚ	99.99	99.86	Қазақстан	Жалпы сақтандыру
«Tenge Bank» АКБ	100	100	Өзбекстан	Банк
«Халық Банк Грузия» АҚ	100	100	Грузия	Банк
«Halyk Finance» АҚ	100	100	Қазақстан	Брокерлік және дилерлік қызмет
«Қазтелепорт» АҚ	100	100	Қазақстан	Телекоммуникация
«Halyk Инкассация» ЖШС	100	100	Қазақстан	Инкассациялау бойынша қызметтер
«Халық Лизинг» АҚ	100	100	Қазақстан	Лизинг
«Halyk Global Markets» АҚ	100	100	Қазақстан	Брокерлік және дилерлік қызмет
«Halyk Finservice» ЖШС	100	100	Қазақстан	Төлем карточкалары бойынша процессингтік операцияларды және басқа да байланысты операцияларды жүзеге асыру
«Halyk Lab» ЖШС	100	100	Қазақстан	Бағдарламалық жасақтаманы әзірлеу, енгізу және қолдау
«КУСА Халық» ЖШС	-	100	Қазақстан	Күмәнді және үмітсіз активтерді басқару

Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар мыналарды қамтиды:

Еншілес кәсіпорындар	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
«Halyk-Life» АҚ	199,167	165,833
«Халық Актив» ЖШС	113,317	62,237
«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ	109,416	97,942
«Tenge Bank» АКБ	68,960	64,588
«Халық Банк Грузия» АҚ	51,572	48,221
«Halyk Finance» АҚ	44,696	36,072
«Қазтелепорт» АҚ	11,714	9,179
«Halyk Инкассация» ЖШС	9,547	7,750
«Халық Лизинг» АҚ	9,442	8,860
«Halyk Global Markets» АҚ	7,249	11,519
«Halyk Finservice» ЖШС	3,688	1,435
«Halyk Lab» ЖШС	22	20
«КУСА Халық» ЖШС	-	28,965
	628,790	**542,621**

2025 жылғы 31 шілдеде «КУСА Халық» ЖШС «Халық Актив» ЖШС-ге қосылу жолымен қайта ұйымдастырылуына байланысты өз қызметін тоқтатты.

2025 жылғы 10 желтоқсанда Топ «Comrun» ЖШС-нің 100% қатысу үлесін сатып алу туралы келісімдер жасады. Осы жеке қаржылық есептілік шығарылған күнгі жағдай бойынша мәміле реттеушілік рұқсаттарды күту себебі бойынша аяқталған жоқ.

12. Клиенттерге берілген қарыздар

Клиенттерге берілген қарыздар мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Клиенттерге берілген қарыздар	13,305,527	11,753,747
Овердрафттар	21,267	22,748
	13,326,794	**11,776,495**
1-кезең	12,216,911	10,944,482
2-кезең	90,114	50,619
3-кезең	1,000,468	762,049
СҚКҚ	19,301	19,345
Жиыны	**13,326,794**	**11,776,495**
Минус – Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(591,000)	(559,785)
Клиенттерге берілген қарыздар	**12,735,794**	**11,216,710**

2025 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде Банк заңды тұлғалардың жеке клиенттерін 1-кезеңнен 3-кезеңге қайта жіктеді, бұл осы клиенттердің операциялық қызметінің уақытша нашарлауынан туындаған кредиттік тәуекелдің жоғарылауына байланысты. Банк өз активтеріне әсерді есепке алу мақсатында клиенттердің операциялық көрсеткіштерінің кейінгі динамикасын бақылайтын болады.

Клиенттердің қарыздары бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме клиенттер қарыздарының орташа айлық балансына бөлінген бір жылдағы кредиттік портфель бойынша пайыздық кіріс сомасы ретінде есептеледі. 2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде кредиттік портфель бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме 17.4% құрады (2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде – 17.0%).

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің ең ірі он қарыз алушы бойынша шоғырланған қарыз көлемі 2,605,135 миллион теңге болды, бұл Банктің кредиттік портфелі жиынтығының 20%-ын құрады (2024 ж. 31 желтоқсанында – 2,151,550 миллион теңге, 18%) және Банк капиталының жиынының 74%-ын құрады (2024 ж. 31 желтоқсанында – 70%).

Жоғарыда аталған қарыздар бойынша 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 62,217 миллион теңге мөлшерінде ККЗ бойынша резерв жасалды (2024 ж. 31 желтоқсанында – 18,548 миллион теңге).

Талап етілетін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі контрагенттің кредиттік тәуекелін бағалауға байланысты болады. Қамтамасыз ету түрлері мен бағалау параметрлерінің қолайлылығына қатысты басшылық қағидаттар іске асырылады.

Алынған қамтамасыз етудің негізгі түрлері мыналар:

- Бағалы қағаздармен және кері РЕПО операцияларымен, қолма-қол ақшамен немесе бағалы қағаздармен кредиттеу үшін;
- Коммерциялық кредиттеу, жылжымайтын мүлік, жабдық үшін төлемдер, сыртқы рейтингі «B» төмен емес заңды тұлғалардың кепілгерлігі үшін;
- Бөлшек кредиттеу, тұрғын үй ипотекасы, автокөлік құралдары үшін.

Банк кредиттер мен аванстар бойынша қамтамасыз ету ретінде тұрған және жыл соңында ұсталатын қамтамасыз етуді иелене отырып, жыл ішінде мынадай қаржылық және қаржылық емес активтерді сатып алды. Банктің саясаты кепілмен қамтамасыз етуді уақытылы сатуды көздейді. Кепілдің негізгі мақсаты - дефолт жағдайында ықтимал кредиттік шығындарды азайту. Басшылық күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің жеткіліктілігін тексеру барысында алынған қамтамасыз етудің нарықтық құнын қадағалайды.

Төменде берілген кестеде қарыздардың ағымдағы құнының осы қамтамасыз етудің әділ құны бойынша емес, алынған қамтамасыз ету түрінде талдауы көрсетілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан	**2024 ж. 31 желтоқсан**
Аралас қамтамасыз етумен қамтамасыз етілген қарыздар	2,431,601	2,353,526
Жылжымайтын мүлікпен немесе жылжымайтын мүлікті иелену құқығымен қамтамасыз етілген қарыздар	2,561,000	2,194,581
Жалақы жобасының шеңберінде берілген тұтынушылық қарыздар*	2,294,141	2,146,331
Кепілдіктермен қамтамасыз етілген қарыздар	1,409,739	1,151,100
Көлікпен қамтамасыз етілген қарыздар	868,274	708,438
Ақшалай қаражатпен қамтамасыз етілген қарыздар	608,890	670,316
Бағалы қағаздармен қамтамасыз етілген қарыздар	425,122	399,194
Жабдықпен қамтамасыз етілген қарыздар	326,402	279,996
Тауарлық-материалдық қорлармен қамтамасыз етілген қарыздар	156,831	158,028
Қамтамасыз етілмеген қарыздар	2,244,794	1,714,985
	13,326,794	**11,776,495**
Минус – Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(591,000)	(559,785)
Клиенттерге берілген қарыздар	**12,735,794**	**11,216,710**

* Бұл қарыздар жалақы жобасы шеңберінде компаниялардың жұмыскерлерінен болашақта түсетін ақшалай қаражатпен қамтамасыз етілген.

Қарыздар экономиканың мынадай секторлары бойынша беріледі:

	2025 ж. 31 желтоқсан	%	2024 ж. 31 желтоқсан	%
Бөлшек қарыздар:				
- тұтынушылық қарыздар	3,895,015	30%	3,551,631	30%
- ипотекалық қарыздар	552,159	4%	482,528	4%
	4,447,174		**4,034,159**	
Қызметтер	1,504,975	11%	1,132,892	10%
Энергетика	906,706	7%	750,518	6%
Көтерме сауда	849,209	6%	900,246	8%
Кен өндіру саласы	739,133	6%	338,763	3%
Бөлшек сауда	724,253	5%	634,967	5%
Металлургия	708,134	5%	665,896	6%
Құрылыс	391,268	3%	303,449	3%
Қаржы секторы	385,655	3%	387,810	3%
Тамақ өнеркәсібі	369,348	3%	315,795	3%
Машина жасау	344,181	3%	347,558	3%
Жылжымайтын мүлік	313,357	2%	400,141	3%
Ауыл шаруашылығы	324,173	2%	323,266	3%
Химия өнеркәсібі	303,149	2%	317,351	3%
Көлік құралдары	303,143	2%	294,964	3%
Мұнай және газ	217,086	2%	258,262	2%
Байланыс	160,510	1%	106,519	1%
Қонақ үй бизнесі	136,288	1%	98,529	1%
Жеңіл өнеркәсіп	53,992	1%	47,036	0%
Басқасы	145,060	1%	118,374	1%
	13,326,794	**100%**	**11,776,495**	**100%**

Клиенттерге берілген қайта құрылымдалған және модификацияланған қарыздар

Банк қаржы активін, мысалы клиентке берілген қарызды тануды тоқтатады, егер шарт талаптары бойынша ол жаңа қарызға айналған жағдайда, ал айырмашылықты күтілетін кредиттік шығын бойынша резервке дейін тануды тоқтатудан алынған пайда немесе шығын ретінде танылған жағдайда қайта қаралатын болса. Бастапқы тануда клиенттерге берілген қарыздар, берілген және СҚКҚ-ға жіктелген қарыздарды қоспағанда, күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін 1-сатыға жіктелген. Егер модификация ақша ағындарының айтарлықтай өзгерісіне әкелмесе, онда қарызды тануды тоқтату болмайды.

2025 ж. 31 желтоқсанға қарыздар бойынша есептелген сыйақы сомасы 349,569 миллион теңгені құрады (2024 ж. 31 желтоқсанда – 261,966 миллион теңге).

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде Банк қамтамасыз етуден құн өндіру арқылы қаржылық және қаржылық емес активтерді алды. 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша бұл активтер «Сатуға арналған активтер» бабында тиісінше 6,042 миллион және 6,157 миллион теңге сомасында көрсетілген.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген қарыздар құрамына талаптары қайта қарастырылған, тиісінше 350,437 миллион теңге және 354,105 миллион теңге сомасына қарыздар қосылды, бұл ретте басқа жағдайда аталған қарыздардың мерзімі өткен немесе құнсызданған болатын еді.

Төменде жылдың басы мен аяғындағы жалпы баланстық құнды салыстыру берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**10,944,482**	**50,619**	**762,049**	**19,345**	**11,776,495**
1-кезеңге аудару	85,909	(28,042)	(57,867)	-	-
2-кезеңге аудару	(363,432)	367,711	(4,279)	-	-
3-кезеңге аудару	(298,143)	(312,530)	610,673	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	10,808,333	-	-	-	10,808,333
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(5,539,833)	(60,776)	(129,388)	(497)	(5,730,494)
Есептен шығарулар	-	-	(176,907)	(939)	(177,846)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(3,420,405)	73,132	(3,813)	1,392	(3,349,694)
Жыл аяғына	**12,216,911**	**90,114**	**1,000,468**	**19,301**	**13,326,794**

	2025 ж. 31 желтоқсан				
Корпоративтік бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**5,585,976**	**15,646**	**386,122**	**15,971**	**6,003,715**
1-кезеңге аудару	26,812	(1,288)	(25,524)	-	-
2-кезеңге аудару	(171,635)	171,635	-	-	-
3-кезеңге аудару	(15,475)	(179,395)	194,870	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	6,266,904	-	-	-	6,266,904
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(3,717,663)	(16,482)	(72,963)	(201)	(3,807,309)
Есептен шығарулар	-	-	(51,091)	(641)	(51,732)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(1,657,254)	32,762	(18,152)	1,741	(1,640,903)
Жыл аяғына	**6,317,665**	**22,878**	**413,262**	**16,870**	**6,770,675**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
жеке қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

					2025 ж. 31 желтоқсан
Бөлшек бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**3,753,146**	**24,578**	**256,168**	**263**	**4,034,155**
1-кезеңге аудару	45,253	(17,336)	(27,917)	-	-
2-кезеңге аудару	(133,678)	137,260	(3,582)	-	-
3-кезеңге аудару	(223,165)	(95,442)	318,607	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	2,384,524	-	-	-	2,384,524
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(826,679)	(40,509)	(19,329)	-	(886,517)
Есептен шығарулар	-	-	(99,280)	-	(99,280)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(1,036,357)	40,564	10,076	9	(985,708)
Жыл аяғына	**3,963,044**	**49,115**	**434,743**	**272**	**4,447,174**

					2025 ж. 31 желтоқсан
ШОБ бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**1,605,360**	**10,395**	**119,759**	**3,111**	**1,738,625**
1-кезеңге аудару	13,844	(9,418)	(4,426)	-	-
2-кезеңге аудару	(58,119)	58,816	(697)	-	-
3-кезеңге аудару	(59,503)	(37,693)	97,196	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	2,156,905	-	-	-	2,156,905
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(995,491)	(3,785)	(37,096)	(296)	(1,036,668)
Есептен шығарулар	-	-	(26,536)	(298)	(26,834)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(726,794)	(194)	4,263	(358)	(723,083)
Жыл аяғына	**1,936,202**	**18,121**	**152,463**	**2,159**	**2,108,945**

	2024 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	**8,751,424**	**36,574**	**749,659**	**30,368**	**9,568,025**
1-кезеңге аудару	93,123	(31,275)	(61,848)	-	-
2-кезеңге аудару	(123,785)	131,792	(8,007)	-	-
3-кезеңге аудару	(265,427)	(76,632)	342,059	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	10,081,150	-	-	-	10,081,150
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(4,947,291)	(7,319)	(187,264)	(9,992)	(5,151,866)
Есептен шығарулар	-	-	(59,718)	(5,297)	(65,015)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(2,644,712)	(2,521)	(12,832)	4,266	(2,655,799)
Жыл аяғына	**10,944,482**	**50,619**	**762,049**	**19,345**	**11,776,495**

	2024 ж. 31 желтоқсан				
Корпоративтік бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**4,606,201**	**6,870**	**459,111**	**24,369**	**5,096,551**
1-кезеңге аудару	10,773	(631)	(10,142)	-	-
2-кезеңге аудару	(11,080)	11,080	-	-	-
3-кезеңге аудару	(77,992)	(53)	78,045	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	5,346,990	-	-	-	5,346,990
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(3,220,730)	(2,071)	(85,370)	(7,500)	(3,315,671)
Есептен шығарулар	-	-	-	(5,147)	(5,147)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(1,068,186)	451	(55,522)	4,249	(1,119,008)
Жыл аяғына	**5,585,976**	**15,646**	**386,122**	**15,971**	**6,003,715**

	2024 ж. 31 желтоқсан				
Бөлшек бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**2,788,502**	**13,820**	**190,758**	**2,146**	**2,995,226**
1-кезеңге аудару	53,861	(20,158)	(33,703)	-	-
2-кезеңге аудару	(80,068)	85,830	(5,762)	-	-
3-кезеңге аудару	(132,278)	(53,685)	185,963	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	2,815,542	-	-	-	2,815,542
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(821,263)	(1,190)	(71,195)	(2,046)	(895,694)
Есептен шығарулар	-	-	(50,227)	(59)	(50,286)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(871,150)	(39)	40,334	222	(830,633)
Жыл аяғына	**3,753,146**	**24,578**	**256,168**	**263**	**4,034,155**

	2024 ж. 31 желтоқсан				
ШОБ бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**1,356,721**	**15,884**	**99,790**	**3,853**	**1,476,248**
1-кезеңге аудару	28,489	(10,486)	(18,003)	-	-
2-кезеңге аудару	(32,637)	34,882	(2,245)	-	-
3-кезеңге аудару	(55,157)	(22,894)	78,051	-	-
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері	1,918,618	-	-	-	1,918,618
Қаржы активтерін тануды немесе өтеуді тоқтату	(905,298)	(4,058)	(30,699)	(446)	(940,501)
Есептен шығарулар	-	-	(9,491)	(91)	(9,582)
Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруі *	(705,376)	(2,933)	2,356	(205)	(706,158)
Жыл аяғына	**1,605,360**	**10,395**	**119,759**	**3,111**	**1,738,625**

* Қаржы активтерінің жалпы құнының өзгеруіне борышты ішінара өтеуге, пайыздық кірістерді есептеуге және бағамдық айырмашылыққа байланысты жалпы баланстық құнның өзгеруі кіреді.

Клиенттерге берілген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындарға жинақталған резервтердің қозғалысы мынадай болды:

	2025 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	**(140,395)**	**(14,346)**	**(398,825)**	**(6,219)**	**(559,785)**
1-кезеңге аудару	(20,254)	3,564	16,690	-	-
2-кезеңге аудару	9,160	(10,396)	1,236	-	-
3-кезеңге аудару	18,981	67,275	(86,256)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	64,324	(59,283)	(150,311)	4,148	(141,122)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(98,497)	-	-	-	(98,497)
Қаржы активтерін тануды тоқтату*/**	44,983	1,579	22,890	189	69,641
Қарыздарға байланысты өзге де шығыстар***	(2,391)	(23)	(31,944)	(4,992)	(39,350)
Есептен шығарулар	-	-	176,907	939	177,846
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	291	58	(123)	41	267
Жыл аяғына	**(123,798)**	**(11,572)**	**(449,736)**	**(5,894)**	**(591,000)**

	2025 ж. 31 желтоқсан				
Корпоративтік бизнес	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	**(21,928)**	**(8,151)**	**(200,991)**	**(5,624)**	**(236,694)**
1-кезеңге аудару	(6,949)	-	6,949	-	-
2-кезеңге аудару	715	(715)	-	-	-
3-кезеңге аудару	60	40,462	(40,522)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	11,088	(37,468)	14,499	3,695	(8,186)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(25,162)	-	-	-	(25,162)
Қаржы активтерін тануды тоқтату*/**	15,200	884	4,048	-	20,132
Қарыздарға байланысты өзге де шығыстар***	(215)	-	(11,601)	(4,002)	(15,818)
Есептен шығарулар	-	-	51,091	641	51,732
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	276	58	(145)	39	228
Жыл аяғына	**(26,915)**	**(4,930)**	**(176,672)**	**(5,251)**	**(213,768)**

	2025 ж. 31 желтоқсан				
Бөлшек бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**(96,974)**	**(4,198)**	**(144,167)**	**(71)**	**(245,410)**
1-кезеңге аудару	(11,359)	2,568	8,791	-	-
2-кезеңге аудару	6,789	(7,949)	1,160	-	-
3-кезеңге аудару	16,760	14,712	(31,472)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	42,684	(9,850)	(133,062)	(4)	(100,232)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(50,265)	-	-	-	(50,265)
Қаржы активтерін тануды тоқтату*/**	19,596	195	6,727	-	26,518
Қарыздарға байланысты өзге де шығыстар***	(1,530)	(22)	(17,739)	-	(19,291)
Есептен шығарулар	-	-	99,280	-	99,280
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	2	-	19	-	21
Жыл аяғына	**(74,297)**	**(4,544)**	**(210,463)**	**(75)**	**(289,379)**

	2025 ж. 31 желтоқсан				
ШОБ бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**(21,493)**	**(1,997)**	**(53,667)**	**(524)**	**(77,681)**
1-кезеңге аудару	(1,946)	996	950	-	-
2-кезеңге аудару	1,656	(1,732)	76	-	-
3-кезеңге аудару	2,161	12,101	(14,262)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	10,552	(11,965)	(31,748)	457	(32,704)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(23,070)	-	-	-	(23,070)
Қаржы активтерін тануды тоқтату*/**	10,187	500	12,115	189	22,991
Қарыздарға байланысты өзге де (шығыстар)/кірістер***	(646)	(1)	(2,604)	(990)	(4,241)
Есептен шығарулар	-	-	26,536	298	26,834
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	13	-	3	2	18
Жыл аяғына	**(22,586)**	**(2,098)**	**(62,601)**	**(568)**	**(87,853)**

	2024 ж. 31 желтоқсан				
	1-кезең	2-кезең	3-кезең	СҚКҚ	Жиыны
Жыл басына	**(118,261)**	**(6,548)**	**(338,897)**	**(12,760)**	**(476,466)**
1-кезеңге аудару	(23,155)	4,499	18,656	-	-
2-кезеңге аудару	5,761	(8,594)	2,833	-	-
3-кезеңге аудару	13,442	14,016	(27,458)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	51,675	(18,179)	(115,617)	987	(81,134)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(115,782)	-	-	-	(115,782)
Қаржы активтерін тануды тоқтату*/**	48,367	493	21,006	7,050	76,916
Қарыздарға байланысты өзге де шығыстар***	(1,120)	(33)	(16,627)	(6,441)	(24,221)
Есептен шығарулар	-	-	59,716	5,297	65,013
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және басқа да түзетулер	(1,322)	-	(2,437)	(352)	(4,111)
Жыл аяғына	**(140,395)**	**(14,346)**	**(398,825)**	**(6,219)**	**(559,785)**

	2024 ж. 31 желтоқсан				
Корпоративтік бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**(21,309)**	**(2,895)**	**(189,735)**	**(11,770)**	**(225,709)**
1-кезеңге аудару	(428)	-	428	-	-
2-кезеңге аудару	73	(73)	-	-	-
3-кезеңге аудару	351	-	(351)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	8,867	(5,183)	(11,015)	798	(6,533)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(23,151)	-	-	-	(23,151)
Қаржы активтерін тануды тоқтату*/**	14,990	-	12,562	6,443	33,995
Қарыздарға байланысты өзге де шығыстар***	(22)	-	(10,545)	(5,900)	(16,467)
Есептен шығарулар	-	-	-	5,147	5,147
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және басқа да түзетулер	(1,299)	-	(2,335)	(342)	(3,976)
Жыл аяғына	**(21,928)**	**(8,151)**	**(200,991)**	**(5,624)**	**(236,694)**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші жеке қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)

(миллион теңгемен)

	2024 ж. 31 желтоқсан				
Бөлшек бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**(80,234)**	**(2,674)**	**(114,296)**	**(169)**	**(197,373)**
1-кезеңге аудару	(18,923)	3,434	15,489	-	-
2-кезеңге аудару	4,786	(7,563)	2,777	-	-
3-кезеңге аудару	11,682	10,243	(21,925)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	31,864	(7,779)	(75,789)	328	(51,376)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(68,952)	-	-	-	(68,952)
Қаржы активтерін тануды тоқтату*/**	23,612	165	4,037	293	28,107
Қарыздарға байланысты өзге де шығыстар***	(809)	(24)	(4,623)	(578)	(6,034)
Есептен шығарулар	-	-	50,225	59	50,284
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және басқа да түзетулер	-	-	(62)	(4)	(66)
Жыл аяғына	**(96,974)**	**(4,198)**	**(144,167)**	**(71)**	**(245,410)**

	2024 ж. 31 желтоқсан				
ШОБ бизнес	**1-кезең**	**2-кезең**	**3-кезең**	**СҚКҚ**	**Жиыны**
Жыл басына	**(16,718)**	**(979)**	**(34,866)**	**(821)**	**(53,384)**
1-кезеңге аудару	(3,804)	1,065	2,739	-	-
2-кезеңге аудару	902	(958)	56	-	-
3-кезеңге аудару	1,409	3,773	(5,182)	-	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	10,944	(5,217)	(28,813)	(139)	(23,225)
Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері*	(23,679)	-	-	-	(23,679)
Қаржы активтерін тануды тоқтату*/**	9,765	328	4,407	314	14,814
Қарыздарға байланысты өзге де (шығыстар)/кірістер***	(289)	(9)	(1,459)	37	(1,720)
Есептен шығарулар	-	-	9,491	91	9,582
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және басқа да түзетулер	(23)	-	(40)	(6)	(69)
Жыл аяғына	**(21,493)**	**(1,997)**	**(53,667)**	**(524)**	**(77,681)**

*Пайда немесе шығын туралы жеке есептегі «Кредиттік шығындар бойынша күтілетін шығыстарды қалпына келтіру/(қалыптастыру)» бабы мынадай баптардан тұрады: «Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер», «Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері» және «Қаржы активтерін тануды тоқтату».

*/**Қаржы активтерін тануды тоқтату клиенттерге берілген толығымен өтелген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтердің өзгеру сомасын қамтиды.

***«Қарыздарға байланысты өзге де (шығыстар)/кірістер» бабы бұрын есептен шығарылған активтерді өтеу кезінде алынған кірістердің сомаларын, сондай-ақ «Қазкоммерцбанк» АҚ сатып алу кезінде және құнсызданған қарыздар бойынша пайыздық кірісті есептеу кезінде пайда болған қарыздардың жалпы баланстық құнын түзетуді қамтиды.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде Банк 177,846 миллион теңге және сәйкесінше 65,013 миллион теңге сомасына несиелерді шығынға жазды. Қазақстанның Салық кодексі салық салу объектісі болып табылмайтын салық мақсаттары үшін қарыз бойынша талап ету құқығын тоқтатпай қарыздарды есептен шығаруға мүмкіндік береді.

Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв және провизиялар

2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші клиенттерге берілген қарыздар бойынша кредиттік шығындардың күтілетін шығыстары 169,978 миллион теңгені (2024 ж. 31 желтоқсан – 120,000 миллион теңгені) құрады.

Клиенттерге берілген қарыздардың ішкі рейтингтік моделі

Клиенттерге берілген қарыздар ішкі бағалауларға және басқа да аналитикалық рәсімдерге негізделе отырып жіктеледі. Тиісті департаменттер олар Банкке ұсынатын, олардың жіктелуін Тәуекелдерді басқару департаменті бекітетін кредиттерді олардың тәуекеліне және әлеуетті шығындардың тәуекеліне сай жіктейді.

Банк тәуекелдің әртүрлі санаттары бойынша қарыздардың ішкі жіктеу моделін пайдаланады. Модель қарыз алушының қаржы көрсеткіштеріне, оның кредиттік тарихына, дебиторлық берешектің сапасына, қарыз алушының өтімділігіне негізделе отырып, тәуекелдің, қарыз алушыға қатысты нарықтық тәуекелдің, экономика секторының және басқа да факторлардың санатын бағалауға көмектеседі. Бұл ретте рейтинг тәуекел және құнсыздану деңгейін бағалау кезінде қосымша критерий болып табылады. Рейтингтен бөлек Банк жоба бойынша ақша ағындары, төлеуге қабілетті кепілгерлердің болуы, жағымды кредит тарихы, өтімді кепілмен қамтамасыз ету, жобаға жеке қатысу және т.с.с. сияқты факторларды ескереді. Кредиттік аналитиктер модельге қажетті ақпаратты қайта-қайта енгізіп отырады. Жүйеге салынған ақпаратты және клиенттерге берілген қарыздардың құнсыздану резервінің сомасын бағалауды тәуекел-менеджмент блогы тексеріп отырады.

Рейтингтік модель мынадай жіктеуді пайдаланады:

- Рейтингтік балл 1 – қарыз бойынша ең жоғары рейтинг, кредит тәуекелінің дәрежесі барынша төмен;
- Рейтингтік балл 2 – қарыз сапасы өте жоғары, кредит тәуекелінің дәрежесі өте төмен;
- Рейтингтік балл 3 – қарыз сапасы жоғары, кредит тәуекелінің дәрежесі төмен;
- Рейтингтік балл 4 – қарыз сапасы қанағаттанарлық, кредит тәуекелі болмашы дәрежеде;
- Рейтингтік балл 5 – экономикалық жағдайға байланысты кредит тәуекелі ұлғаюы мүмкін;
- Рейтингтік балл 6 – экономикалық жағдайға байланысты кредит тәуекелінің дәрежесі жоғары болуы мүмкін;
- Рейтингтік балл 7 – жоғарыда көрсетілген өзге факторлар болмаған жағдайда дефолт тәуекелінің дәрежесі жоғары, қарыз алушының төлем қабілеті экономикалық қолайлы жағдайларға байланысты;
- Рейтингтік балл 8 – 10 – дефолт тәуекелі өте жоғары /дефолт;
- Рейтингтік баллсыз – еншілес ұйымдарға қарыздар.

Бірыңғай қарыздардың пулдары – қағидат бойынша ұқсас кредиттік сипаттамалары (мәселен, экономика саласы, бизнес тұрпаты, кредит беру бағдарламасы, дефолт деңгейі, ішкі рейтингтер және өзге факторлар) бар активтердің бірыңғай топтарына біріктірілген клиенттердің қарыздары. Бірыңғай қарыздар пулдарына ұжымдық негізде бағаланатын активтер жатқызылады.

Келесі кестеде Банктің қандай да бір қамтамасыз етудің немесе кредит сапасын арттырудың басқа құралдарының ықпал етуін есепке алмай, қаржы активтерінің сыныптары, ішкі рейтинг және «кезең» бойынша кредит тәуекеліне ұшырағыштығының талдауы ұсынылып отыр. Егер басқадай көрсетілмесе, қаржы активтері үшін кестедегі сомалар жалпы баланстық құнды білдіреді.

2025 ж. 31 желтоқсан

Рейтингтік балл	1-кезең 12 ай ішінде күтілетін кредиттік шығындар	2-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар	3-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар	СҚҚ	Барлығы
1-3	-	-	-	-	-
4	2,277,285	-	-	-	2,277,285
5	3,795,163	20,389	18,157	10,054	3,843,763
6	208,056	2,489	109,957	4,512	325,014
7	576	-	72,144	-	72,720
8-10	-	-	204,198	2,304	206,502
Баллсыз	36,586	-	8,805	-	45,391
Корпоративтік клиенттерге берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздар	6,317,666	22,878	413,261	16,870	6,770,675
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, жеке негізде бағаланатын қарыздар	1,077,333	4,420	73,665	1,137	1,156,555
Клиенттерге берілген, ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар	4,821,912	62,816	513,542	1,294	5,399,564
	12,216,911	**90,114**	**1,000,468**	**19,301**	**13,326,794**
Минус – күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(123,798)	(11,572)	(449,736)	(5,894)	(591,000)
Клиенттерге берілген қарыздар	**12,093,113**	**78,542**	**550,732**	**13,407**	**12,735,794**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші жеке қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	2024 ж. 31 желтоқсан				
Рейтингтік балл	**1-кезең 12 ай ішінде күтілетін кредиттік шығындар**	**2-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар**	**3-кезең кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындар**	**СҚҚ**	**Барлығы**
1-3	-	-	-	-	-
4	1,548,131	-	-	-	1,548,131
5	3,694,030	4,241	8,446	10,311	3,717,028
6	303,340	11,405	172,955	4,715	492,415
7	-	-	44,419	1	44,420
8-10	-	-	101,816	944	102,760
Баллсыз	40,475	-	58,486	-	98,961
Корпоративтік клиенттерге берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздар	5,585,976	15,646	386,122	15,971	6,003,715
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, жеке негізде бағаланатын қарыздар	860,953	2,966	52,429	1,703	918,051
Клиенттерге берілген, ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар	4,497,553	32,007	323,498	1,671	4,854,729
	10,944,482	**50,619**	**762,049**	**19,345**	**11,776,495**
Минус – күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(140,395)	(14,346)	(398,825)	(6,219)	(559,785)
Клиенттерге берілген қарыздар	**10,804,087**	**36,273**	**363,224**	**13,126**	**11,216,710**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұжымдық және жеке негізде құнсыздану мәніне бағаланатын, бөлшек бизнеске және ШОБ клиенттеріне берілген қарыздардың кредиттік сапасы бойынша талдау келесі кестеде берілген:

2025 ж. 31 желтоқсанға	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенге дейінгі қарыздар	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергеннен кейінгі қарыздар
ББ клиенттеріне берілген қарыздар			
Мерзімі кешіктірілмеген	3,967,338	(91,183)	3,876,155
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	78,475	(10,316)	68,159
31-ден 60 күнге дейін	33,616	(5,557)	28,059
61-ден 90 күнге дейін	25,556	(4,750)	20,806
91-ден 180 күнге дейін	74,485	(40,728)	33,757
181 күннен артық	242,910	(132,471)	110,439
ББ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	**4,422,380**	**(285,005)**	**4,137,375**
ШОБ клиенттеріне берілген қарыздар			
Мерзімі кешіктірілмеген	1,999,040	(45,134)	1,953,906
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	28,806	(3,712)	25,094
31-ден 60 күнге дейін	10,006	(3,233)	6,773
61-ден 90 күнге дейін	7,107	(2,815)	4,292
91-ден 180 күнге дейін	12,714	(5,250)	7,464
181 күннен артық	51,272	(27,709)	23,563
ШОБ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	**2,108,945**	**(87,853)**	**2,021,092**
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	**6,531,325**	**(372,858)**	**6,158,467**
Корпоративтік клиенттерге берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	**6,770,675**	**(213,768)**	**6,556,907**
Карточкалық операциялар бойынша қарыздардың жиыны	**24,794**	**(4,374)**	**20,420**
Клиенттерге берілген қарыздар	**13,326,794**	**(591,000)**	**12,735,794**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші жеке қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)

(миллион теңгемен)

2024 ж. 31 желтоқсанға	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенге дейінгі қарыздар	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтер	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергеннен кейінгі қарыздар
ББ клиенттеріне берілген қарыздар			
Мерзімі кешіктірілмеген	3,708,983	(100,636)	3,608,347
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	75,073	(12,129)	62,944
31-ден 60 күнге дейін	26,572	(5,425)	21,147
61-ден 90 күнге дейін	22,053	(5,292)	16,761
91-ден 180 күнге дейін	50,850	(36,231)	14,619
181 күннен артық	124,885	(81,383)	43,502
ББ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	**4,008,416**	**(241,096)**	**3,767,320**
ШОБ клиенттеріне берілген қарыздар			
Мерзімі кешіктірілмеген	1,632,669	(30,165)	1,602,504
Мерзімін кешіктіру:			
30 күнге дейін	26,891	(3,268)	23,623
31-ден 60 күнге дейін	6,327	(2,044)	4,283
61-ден 90 күнге дейін	5,580	(2,650)	2,930
91-ден 180 күнге дейін	9,613	(6,600)	3,013
181 күннен артық	57,545	(32,954)	24,591
ШОБ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	**1,738,625**	**(77,681)**	**1,660,944**
ШОБ және ББ клиенттеріне берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	**5,747,041**	**(318,777)**	**5,428,264**
Корпоративтік клиенттерге берілген, ұжымдық және жеке негізде бағаланатын қарыздардың жиыны	**6,003,715**	**(236,694)**	**5,767,021**
Карточкалық операциялар бойынша қарыздардың жиыны	**25,739**	**(4,314)**	**21,425**
Клиенттерге берілген қарыздар	**11,776,495**	**(559,785)**	**11,216,710**

13. Негізгі құралдар және материалдық емес активтер

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің қозғалысы мынадай:

	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Компьютерлер мен банктік құрал-жабдық	Аяқталмаған құрылыс	Басқасы	Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	Материалдық емес активтер	Жиыны
Қайта бағаланған/бастапқы құны:								
2024 ж. 31 желтоқсан	**138,980**	**2,398**	**72,916**	**25,044**	**28,056**	**6,788**	**26,034**	**300,216**
Түсімдер	202	82	19,509	38,549	6,145	2,855	7,153	74,495
Шығарулар	-	(105)	(4,922)	-	(802)	(2,334)	(89)	(8,252)
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(111)	-	-	-	(3)	-	-	(114)
Аударымдар	463	-	21	(459)	(25)	-	-	-
2025 ж. 31 желтоқсан	**139,534**	**2,375**	**87,524**	**63,134**	**33,371**	**7,309**	**33,098**	**366,345**
Жинақталған тозу:								
2024 ж. 31 желтоқсан	**522**	**1,465**	**32,680**	**-**	**15,476**	**3,861**	**16,334**	**70,338**
Есептеулер	2,317	295	8,588	-	2,485	1,738	1,622	17,045
Шығарулар	-	(105)	(4,851)	-	(787)	(2,301)	(89)	(8,133)
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу кезінде есептен шығарылғаны	(3)	-	-	-	-	-	-	(3)
2025 ж. 31 желтоқсан	**2,836**	**1,655**	**36,417**	**-**	**17,174**	**3,298**	**17,867**	**79,247**
Баланстық құны:								
2025 ж. 31 желтоқсан	**136,698**	**720**	**51,107**	**63,134**	**16,197**	**4,011**	**15,231**	**287,098**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші
жеке қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)
(миллион теңгемен)

	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Компьютерлер мен банктік құрал-жабдық	Аяқталмаған құрылыс	Басқасы	Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	Материалдық емес активтер	Жиыны
Қайта бағаланған/бастапқы құны:								
2023 ж. 31 желтоқсан	**124,017**	**1,916**	**59,208**	**10,895**	**25,424**	**6,667**	**23,991**	**252,118**
Түсімдер	162	514	18,764	15,167	3,855	1,443	2,763	42,668
Шығарулар	(35)	(3)	(4,598)	(1)	(620)	(1,322)	(413)	(6,992)
Қайта бағалау	13,898	-	-	-	-	-	-	13,898
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(82)	-	-	-	(1)	-	-	(83)
Аударымдар	1,020	-	(2)	(1,017)	(1)	-	-	-
Басқа өзгерістер	-	(29)	(456)	-	(601)	-	(307)	(1,393)
2024 ж. 31 желтоқсан	**138,980**	**2,398**	**72,916**	**25,044**	**28,056**	**6,788**	**26,034**	**300,216**
Жинақталған тозу:								
2023 ж. 31 желтоқсан	**2,943**	**1,235**	**29,970**	**-**	**14,728**	**3,492**	**15,656**	**68,024**
Есептеулер	2,054	262	7,682	-	1,963	1,561	1,397	14,919
Шығарулар	(6)	(3)	(4,516)	-	(613)	(1,192)	(412)	(6,742)
Аударымдар	1	-	-	-	(1)	-	-	-
Қайта бағалау кезінде есептен шығарылғаны	(4,470)	-	-	-	-	-	-	(4,470)
Басқа өзгерістер	-	(29)	(456)	-	(601)	-	(307)	(1,393)
2024 ж. 31 желтоқсан	**522**	**1,465**	**32,680**	**-**	**15,476**	**3,861**	**16,334**	**70,338**
Баланстық құны:								
2024 ж. 31 желтоқсан	**138,458**	**933**	**40,236**	**25,044**	**12,580**	**2,927**	**9,700**	**229,878**

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыстың 38,549 миллион теңге сомасына ұлғаюы (2024 ж. 31 желтоқсан – 15,167 миллион теңге) Банктің Астана қаласындағы әкімшілік ғимараттарының құрылысына, сондай-ақ Астанадағы Деректерді өңдеу орталығының құрылысына байланысты болды.

Негізгі құралдарды қайта бағалау жөніндегі Банктің саясатына сәйкес, негізгі құралдардың барлық санатының – ғимараттар мен құрылыстардың әр үш жыл сайын қайта бағалануы талап етіледі. Ерекше нарықтық немесе мүліктік индикаторлар елеулі өзгерген жағдайда, Банк қайта бағалауды жиі жүргізе алады.

Банк өзінің ғимараттары мен құрылыстарын 2024 жылдың ішінде қайта бағалады. Бағалауды тәуелсіз бағалаушылар жүргізді. Тәуелсіз бағалаушылар негізгі құралдардың әділ құнын анықтау кезінде келесі үш тәсілді қолданды: кірісті капиталдандыру әдісімен кірістік тәсіл және белсенді нарық талаптарында ғимараттар мен құрылыстардың әділ құнын анықтау үшін нарық ақпаратын қолданумен бірге салыстыру тәсілі, ал қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық болмаған жағдайда шығынды тәсіл.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің ғимараттары мен құрылыстарының әділ құнын есептеу кезінде бағалау тиісінше 136,698 миллион теңге және нөл теңге сомасында 2 және 3-деңгейлерге жатқызылды (2024 ж. 31 желтоқсан: тиісінше 138,458 миллион теңге және нөл теңге). Есептеулер иерархиясының сипаттамасы 31-ескертуде ашып көрсетілген.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығындар моделі бойынша активтерді көрсету кезінде танылған негізгі құралдар мен жабдықтардың баланстық құны 109,046 миллион теңгені (2024 ж. 31 желтоқсан: 110,806 миллион теңге) құрады.

14. Өзге активтер

Өзге активтерге мыналар кіреді:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Банк қызметі бойынша дебиторлар	76,573	45,505
Қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялар	70,327	59,227
Есептелген, бірақ алынбаған дивидендтер	25,518	-
Табыс салығын қоспағанда, алдын ала төленген салықтар	8,653	8,067
Банктік емес қызмет бойынша дебиторлар	6,250	2,024
Негізгі құралдар үшін алдын ала төлем	5,199	19,057
Басқасы	23,727	21,760
	216,247	**155,640**
Минус - Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(21,260)	(18,130)
Өзге активтердің жиыны	**194,987**	**137,510**

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялар «Altyn Bank» АҚ (China CITIC Bank Corporation Ltd.) 70,272 миллион теңге мөлшерінде және Open Travel Networks Ltd 55 миллион теңге мөлшерінде инвестицияларын қамтиды (2024 ж. 31 желтоқсан – сәйкесінше 59,092 миллион теңге және 135 миллион теңге).

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің басқа активтеріне 2024 жылғы қызмет қорытындылары бойынша еншілес ұйымнан есептелген, бірақ алынбаған дивидендтер сомасы кірді және 25,518 миллион теңгені құрайды. Дивидендтер төлеу Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарымен жүзеге асырылды және жеке қаржылық есептілік шығарылған күнгі жағдай бойынша толық мөлшерде алынды.

Төменде жыл басындағы және соңындағы жалпы баланстық құнын салыстыру келтірілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	**2-кезең**	**3-кезең**	**Жиыны**
Жыл басына	**10,168**	**1,058**	**43,039**	**54,265**
3-кезеңге аудару	(1)	-	1	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	58,556	(1,058)	1,722	59,220
Есептен шығарулар	-	-	(2,031)	(2,031)
Қайта бағалаудан болған айырмашылық	-	-	-	-
Жыл соңына	**68,723**	**-**	**42,731**	**111,454**

	2024 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	**2-кезең**	**3-кезең**	**Жиыны**
Жыл басына	**9,344**	**21**	**55,007**	**64,372**
2-кезеңге аудару	-	62	(62)	-
3-кезеңге аудару	(1,385)	-	1,385	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	2,023	975	(11,966)	(8,968)
Есептен шығарулар	-	-	(2,154)	(2,154)
Қайта бағалаудан болған айырмашылық	186	-	829	1,015
Жыл соңына	**10,168**	**1,058**	**43,039**	**54,265**

Өзге активтер бойынша күтілетін кредиттік шығындар бойынша жинақталған резервтердегі қозғалыс мынадай түрде көрсетілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	**2-кезең**	**3-кезең**	**Жиыны**
Жыл басына	**(634)**	**(889)**	**(16,607)**	**(18,130)**
3-кезеңге аудару	1	-	(1)	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	(6)	-	(6,504)	(6,510)
Бұрын есептен шығарылған активтерді қалпына келтіру	454	889	559	1,902
Есептен шығарулар	-	-	1,586	1,586
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	(163)	-	55	(108)
Жыл соңына	**(348)**	**-**	**(20,912)**	**(21,260)**

	2024 ж. 31 желтоқсан			
	1-кезең	**2-кезең**	**3-кезең**	**Жиыны**
Жыл басына	**(451)**	**(1)**	**(14,161)**	**(14,613)**
2-кезеңге аудару	-	(62)	62	-
3-кезеңге аудару	83	-	(83)	-
Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер*	(266)	(826)	(3,353)	(4,445)
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша резервтерді қалпына келтіру	-	-	(1,053)	(1,053)
Есептен шығарулар	-	-	2,154	2,154
Шетел валютасын қайта бағалаудан болған айырмашылық және өзге де түзетулер	-	-	(173)	(173)
Жыл соңына	**(634)**	**(889)**	**(16,607)**	**(18,130)**

* Пайда немесе шығын туралы жеке есептегі «Кредиттік шығындар бойынша күтілетін шығыстар» бабы мынадай баптардан тұрады: «Тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер», «Жаңадан берілген немесе сатып алынған қаржы активтері» және «Қаржы активтерін тануды тоқтату».

15. Клиенттер қаражаты

Клиенттердің қаражаты мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілгені:		
Мерзімді салымдар:		
Жеке тұлғалар	6,649,769	5,952,755
Заңды тұлғалар	4,636,668	3,784,866
	11,286,437	**9,737,621**
Ағымдағы шоттар:		
Заңды тұлғалар	1,670,141	1,913,131
Жеке тұлғалар	1,184,241	1,127,336
	2,854,382	**3,040,467**
	14,140,819	**12,778,088**

2025 ж. 31 желтоқсанына Банктің өзара байланысқан клиенттерінің ең ірі он тобы жалпы клиенттер қаражатының шамамен 11%-ын құрады (2024 ж. 31 желтоқсанында – 8%), байланысқан клиенттердің әр тобы топ ішінде өзара байланысты клиенттерді білдіреді.

2025 ж. 31 желтоқсанына клиенттердің қаражатына 262,177 миллион теңге сомаға кепілмен қамтамасыз ету кіреді (2024 ж. 31 желтоқсан – 179,960 миллион теңге).

Басшылықтың пікірінше, қаражатты шешіп алған жағдайда, төлемдерді қамтамасыз ету мақсатында өзінің өтімді активтерін өткізу үшін Банк алдын ала тиісті хабарлама алады.

Клиенттердің қаражатына секторлар бойынша жасалған талдау былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан	%	2024 ж. 31 желтоқсан	%
Жеке тұлғалар және кәсіпкерлер	7,834,010	55%	7,080,091	55%
Көтерме сауда	1,032,708	7%	1,005,719	8%
Өзге тұтынушылық қызметтер	753,483	5%	785,812	6%
Металлургия	743,463	5%	383,113	3%
Құрылыс	663,264	5%	534,453	4%
Қаржы секторы	536,986	4%	408,182	3%
Тасымалдау	479,729	3%	420,119	3%
Мұнай және газ	438,461	3%	587,787	5%
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер	315,332	2%	292,568	2%
Білім беру	234,541	2%	192,806	2%
Энергетика	165,483	1%	232,062	2%
Байланыс	130,245	1%	106,643	1%
Үкімет және мемлекет бақылайтын компаниялар	114,638	1%	113,800	1%
Сақтандыру және зейнетақы қорларының қызметі	60,538	1%	31,075	0%
Басқасы	637,938	5%	603,858	5%
	14,140,819	**100%**	**12,778,088**	**100%**

16. Кредит мекемелерінің қаражаты

Кредит мекемелерінің қаражаты мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілгені:		
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктерінің қарыздары мен салымдары	293,876	192,597
Қазақстандық банктердің қарыздары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қосқанда)	210,811	37,581
«ДАМУ» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ қарыздары	181,449	90,500
ЭЫДҰ-ға мүше елдердің банктерінің қарыздары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қосқанда)	172,531	157,221
Корреспонденттік шоттар	146,359	140,007
«Қазақстанның Даму банкі» АҚ қарыздары	80,096	80,605
«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ қарыздары	75,763	65,378
«Еуразиялық даму банкі» АҚ салымдары	44,421	16,960
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ұлттық төлем корпорациясы» АҚ салымдары	12,513	4,139
«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ қарыздары	11,311	15,630
Кредит мекемелері қаражатының жиыны	**1,229,130**	**800,618**

2025 және 2024 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктерінің қарыздары мен салымдарына тиісінше 2027 ж. 16 қыркүйекте және 2025 ж. 16 қыркүйекте өтеу мерзімі бар 200 миллион АҚШ доллары және 300 миллион АҚШ доллары көлеміндегі синдикатталған қарыз кірді.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ДАМУ» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ның (бұдан әрі - «ДАМУ») қарыздарына мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігімен, 2026-2035 жж. өтеу мерзімімен жылдығы 1.0%-4.5% мөлшерлеме бойынша 80,714 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 84,830 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді қарыз кіреді. Қарыздар белгілі бір салалардағы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін (бұдан әрі - «ШОБ») қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасына (бұдан әрі - «Бағдарлама») сәйкес алынды. ДАМУ мен Банк арасындағы қарыз шарттарына сай, Банк 10 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 8.5% мөлшерлеме бойынша Бағдарламаға қатысуға құқығы бар ШОБ қарыз алушыларына кредиттер беру үшін жауапты.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк «Өрлеу» микро, шағын және орта жеке кәсіпкерлік субъектілерін 45%-дан 55%-ға араластыру шарттарымен кейіннен қаржыландыру үшін екінші деңгейдегі банктерде қаражатты шартты орналастыру өнімі бойынша ДАМУ-мен келісім жасасты. Келісім шеңберінде өтеу мерзімі 2033-2040 жылдарға дейінгі жылдық 2.0% мөлшерлеме бойынша 96,222 миллион теңге мөлшерінде қарыз алынды. Кредиттік келісімнің талаптарына сәйкес клиенттерге қарыздар бағдарлама талаптарына сәйкес болған кезде 12.6% мөлшерлемемен беріледі.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Қазақстанның Даму банкі» АҚ-ның (бұдан әрі - «ҚДБ») қарыздарына 2034-2035 жж. өтеу мерзімімен жылдығы 2.0% мөлшерлеме бойынша 36,981 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 36,981 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді қарыздар кіреді, қарыздар өңдеу өнеркәсібінде әрекет ететін ірі кәсіпкерлік субъектілерін кейінгі кредиттеу үшін пайдаланылуы тиіс; сондай-ақ Банктің бөлшек сауда клиенттерінің автокөліктер сатып алуын қаржыландыру үшін 2029-2037 ж. өтеу мерзімімен жылдығы 1.0% мөлшерлеме бойынша 43,115 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 43,624 миллион теңге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді қарыздар кіреді. ҚДБ мен Банк арасындағы қарыз шартына сай, Банк 10 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 6.0% мөлшерлеме бойынша Бағдарламаға қатысуға құқығы бар корпоративтік кәсіпкерліктің қарыз алушыларына, сондай-ақ 5 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 4.0% мөлшерлемемен бөлшек бизнестің қарыз алушыларына кредиттер беру үшін жауапты.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Кең Дала» жылдық бағдарламасы бойынша «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «АНК») кредиттері 2027 ж. 10 наурызда өтеу мерзімімен 1.5% сыйақы мөлшерлемесі бойынша 75,763 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 65,378 миллион теңге) мөлшерінде қысқа мерзімді қарыздарды қамтыды. Кредиттер агроөнеркәсіптік кешен (бұдан әрі – «АӨК») субъектілеріне түпкілікті қарыз алушыға жылдық 5.0% мөлшерлемемен көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізу үшін кейіннен кредит беру үшін пайдаланылуға тиіс.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ (бұдан әрі - «ӨДҚ») қарыздары Банктің бөлшек клиенттерінің отандық өндірістегі автомашиналарды сатып алуын қаржыландыру үшін 2030 ж. өтеу мерзімімен жылдық 1.0% мөлшерлемемен 11,311 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 15,630 миллион теңге) мөлшерінде ұзақ мерзімді қарыздарды қамтыды. ӨДҚ мен Банк арасындағы қарыз шарттарына сәйкес, Банк өтеу мерзімі 7 жылдан аспайтын 4.0% мөлшерлемемен бөлшек бизнес қарыз алушыларына кредиттер беруге жауапты. 2024 ж. 23 сәуірде ӨДҚ мен Банк арасында №4 қосымша келісім жасалды, оған сәйкес револьверлік тетік бойынша екінші деңгейдегі банктердің түпкілікті қарыз алушыларды қаржыландыруын тоқтату және қарыз мерзімін 2030 ж. 31 шілдеге дейін қысқарту бөлігінде талаптар өзгерді.

Топ басшылығы басқа осындай ұқсас қаржы құралдары жоқ деп есептейді және өзінің ерекшелігіне байланысты ДАМУ, ҚДБ, АНК және КДҚ-дан берілген бұл қарыздар ШОБ-ты кредиттеу нарығында жекелеген сегменттерді ұсынады. Нәтижесінде ДАМУ, ҚДБ, АНК және КДҚ-дан қарыздар әдеттегі мәміле шеңберінде алынды және осылайша тану күніне әділ құн бойынша көрсетілді.

Бұдан әрі кредит мекемелері қаражатының пайыздық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері көрсетілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
ЭЫДҰ-ға мүше емес елдердің банктерінің қарыздары мен салымдары	1.3%-17.0%	2026-2027	2.0%-12.8%	2025-2027
Қазақстандық банктердің қарыздары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қоспағанда)	2.8%-17.5%	2026	8.0%-13.6%	2025
«ДАМУ» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-дан қарыздар	1.0%-12.5%	2026-2040	1.0%-12.5%	2025-2035
ЭЫДҰ-ға мүше елдердің банктерінің қарыздары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды қоспағанда)	2.8%-16.8%	2026	5.3%-6.8%	2025
«Қазақстанның Даму банкі» АҚ-дан қарыздар	1.0%-2.0%	2029-2037	1.0%-2.0%	2029-2037
«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-дан қарыздар	1.5%	2026-2027	1.5%	2025-2026
«Еуразиялық даму банкі» АҚ салымдары	17.0%	2026	1.2%-5.0%	2025
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банктінің ұлттық төлем корпорациясы» АҚ салымдары	17.0%	2026	13.8%	2025
«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-дан қарыздар	1.0%	2030	5.7%-5.9%	2025-2027

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілге берілген активтердің әділ құны (7, 9 және 10-ескертулер) және қазақстандық банктердің қарыздары мен салымдарына қосылған РЕПО келісімдері бойынша қарыздардың баланстық құны мынадай түрде берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Кепілдің әділ құны	Қарыздың баланстық құны	Кепілдің әділ құны	Қарыздың баланстық құны
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (7-ескерту)	57,529	55,689	-	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (9-ескерту)	7,654	7,680	195,062	157,222
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергендегі амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар (10-ескерту)	237,521	235,922	37,607	37,581
	302,704	**299,291**	**232,669**	**194,803**

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша танылуы толығымен тоқтатылмаған, берілген қаржы активтері туралы ақпарат төменде көрсетілген.

Банк, РЕПО келісімдері бойынша қарыздарды Банктің операциялық қызметінің шеңберінде төлемдердің ағымын теңгемен қамтамасыз ету ретінде пайдаланады. Банк қысқа мерзімді өтімділікті тарту құралының осы түрін үнемі қолданады және қаржыны қажеттілік туындаған жағдайда, РЕПО келісімдері бойынша қарыздар арқылы тартуды жалғастыруды жоспарлайды.

Банк мынадай қорытындыға келді, ол өзіне кредиттік тәуекелдерді, нарықтық тәуекелдерді қосатын сондай бағалы қағаздармен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды өзінде сақтайды, сондықтан оларды тануды тоқтатпайды. Бұдан өзге, Банк қамтамасыз ету ретінде алынған ақшалай қаражатқа қатысты қаржы міндеттемелерін таниды.

	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (7-ескерту)	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (9-ескерту)	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергендегі амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар (10-ескерту)
2025 ж. 31 желтоқсан:			
Берілген активтердің әділ құны	57,529	7,654	237,521
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	55,689	7,680	235,922
2024 ж. 31 желтоқсан:			
Берілген активтердің әділ құны	-	195,062	37,607
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	-	157,222	37,581

17. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мыналардан құралды:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Амортизацияланған құн бойынша көрсетілгені:		
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар:		
Теңгемен көрсетілген, тіркелімді мөлшерлемесі бар облигациялар	-	102,818
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздардың жиыны	**-**	**102,818**
Шығарылған реттелмеген борыштық бағалы қағаздар:		
АҚШ долларымен көрсетілген облигациялар	760,344	483,333
Теңгемен көрсетілген облигациялар	216,902	303,314
Шығарылған реттелмеген борыштық бағалы қағаздардың жиыны	**977,246**	**786,647**
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың жиыны	**977,246**	**889,465**

2024 ж. 4 маусымда Банк ҚҚБ-да листингтен өткен, құбылмалы сыйақы мөлшерлемесімен жалпы сомасы 290,000 миллион теңгеге облигациялар шығаруды жүзеге асырды, 2024 ж. 25 шілдеде үшінші купон кезеңінде жылдық 18.6% купон мөлшерлемесімен 39,135 миллион теңге, 2024 ж. 20 желтоқсанда – 100,828 миллион теңге және 2024 ж. 24 желтоқсанда – 207 миллион теңге, 6,400 миллион теңге – 2025 ж. 5 ақпанда және 2025 жылғы 29 желтоқсанда – 35,575 миллион теңге орналастырылды. 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 182,143 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан – 140,169 миллион теңге) орналастырылды.

2024 ж. 17 қазанда Банк ҚҚБ-да листингтен өткен, құбылмалы сыйақы мөлшерлемесімен жалпы сомасы 20,000 миллион теңгеге «жасыл» облигациялар шығаруды жүзеге асырды, 2024 ж. 3 желтоқсанда TONIA Compounded купон мөлшерлемесімен және жылдық 1.3% маржамен 20,000 миллион теңге орналастырылды. 2025 және 2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 20,000 миллион теңге орналастырылды.

2024 жылғы 25 қарашада Банк номиналды құны 100,000 миллион теңге және купондық мөлшерлемесі 7.5% болатын он жылдық купондық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 21 ақпанда Банк номиналды құны 131,652 миллион теңге және купондық мөлшерлемесі 7.5% болатын он жылдық купондық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 19 мамырда Банк AIX-те тіркелген номиналды құны 200 миллион АҚШ долларын құрайтын және купондық мөлшерлемесі 3.5% болатын екі жылдық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 20 мамырда Банк AIX-те тіркелген, 3.5% купондық мөлшерлемемен 200 миллион АҚШ доллары сомасына облигациялар шығарды, олардың 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 196.5 миллион АҚШ доллары орналастырылды.

2025 жылғы 29 мамырда Банк AIX-те тіркелген номиналды құны 1.8 миллион АҚШ доллары және купондық мөлшерлемесі 4.0% болатын үш жылдық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 29 мамырда Банк AIX-те тіркелген номиналды құны 300 миллион АҚШ долларын құрайтын және купондық мөлшерлемесі 3.5% болатын екі жылдық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 30 мамырда Банк AIX-те тіркелген, 3.5% купондық мөлшерлемемен 800 миллион АҚШ доллары сомасына облигациялар шығарды, олардың 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 799.6 миллион АҚШ доллары орналастырылды.

2025 жылғы 3 шілдеде Банк AIX-те тіркелген номиналды құны 500 миллион АҚШ долларын құрайтын және купондық мөлшерлемесі 3.5% болатын екі жылдық облигацияларды толық өтеді.

2025 жылғы 4 шілдеде Банк AIX-те тіркелген, 3.5% купондық мөлшерлемемен 500 миллион АҚШ доллары сомасына екі жылдық облигациялар шығарды, олардың 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 496.4 миллион АҚШ доллары орналастырылды.

2025 жылғы 31 қазанда Банк номиналды құны 101,144 миллион теңге және купондық мөлшерлемесі 9.5% болатын он жылдық купондық облигацияларды толық өтеді.

Осы шығарылған борыштық бағалы қағаздардың купондық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Купондық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Купондық мөлшерлеме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Шығарылған реттелген борыштық бағалы қағаздар:				
Теңгемен көрсетілген, тіркелген мөлшерлемесі бар облигациялар	-	-	9.5%	2025
Шығарылған реттелмеген борыштық бағалы қағаздар:				
АҚШ долларымен көрсетілген облигациялар	3.5%	2027	3.5%	2025
Теңгемен көрсетілген облигациялар	17.8%- 18.6%	2027-2031	7.5%- 15.0%	2025-2031

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша есептелген пайыздар сомасы 20,743 миллион теңгені (2024 ж. 31 желтоқсанда – 18,291 миллион теңге) құрады.

Реттелген борыштық бағалы қағаздар Банктің қамтамасыз етілмеген міндеттемелері болып табылады және Банктің ағымдағы әрі болашақтағы барлық басымдықты берешектерінің төлеміне қатысты реттелген болып саналады. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша купондық төлемдер жарты жылдық және жылдық негізде төленеді.

Қаржылық қызметпен шартталған міндеттемелердің қозғалысы

Төмендегі кестеде ақша ағындарымен шартталған өзгерістерді, сондай-ақ ақша ағындарымен байланысты емес өзгерістерді қоса қанда, қаржылық қызмет нәтижесіндегі міндеттемелердің өзгерістері ұсынылған. Қаржылық қызметпен шартталған міндеттемелер, бұл олардың ақша ағындары ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы жеке есепте болған немесе алдағы уақыттағы ақша ағыны қаржылық қызметтің ақша ағыны ретінде жіктелетін міндеттемелер.

		Ақшалай өзгерістер			Ақшасыз өзгерістер	
	2025 ж. 1 қаңтар	Борыштық бағалы қағаздар шығару	Борыштық бағалы қағаздарды өтеу және сатып алу	Бағамдағы айырма	Амортизацияланған құнның өзгеруі	2025 ж. 31 желтоқсан
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	889,465	887,087	(777,496)	(24,582)	2,772	977,246

		Ақшалай өзгерістер			Ақшасыз өзгерістер	
	2024 ж. 1 қаңтар	Борыштық бағалы қағаздар шығару	Борыштық бағалы қағаздарды өтеу және сатып алу	Бағамдағы айырма	Амортизацияланған құнның өзгеруі	2024 ж. 31 желтоқсан
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	660,927	294,736	(136,155)	58,696	11,261	889,465

18. Салық салу

Банкке Қазақстан Республикасында салық салынады.

Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық бойынша ағымдағы шығыстар	211,940	211,174
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығыс/(үнем)	5,573	(45,012)
Пайдаға салынған салық бойынша шығыс	**217,513**	**166,162**

Кейінге қалдырылған салық бойынша үнем мынадай мезгілдік айырмалармен байланысты:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды құралдардың және қаржы активтерінің әділ құны	1,109	(88)
Қаржы құралдары бойынша кейінге қалдырылған салық активтері	-	(26,535)
«Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-да сақталатын салымдар бойынша кейінге қалдырылған салық активтері	-	(16,421)
Негізгі құралдар, есептелген амортизация	6,916	(316)
Басқасы	(2,452)	(1,652)
Өзге жиынтық кірісте пайда немесе шығын құрамында танылған кейінге қалдырылған салық бойынша үнем	**5,573**	**(45,012)**

Қазақстандық заңды тұлғалар үшін 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде пайдаға салынатын салықтың мөлшерлемесі 20% құрады.

2025 ж. 18 шілдеде жаңа Салық кодексі бекітілді, ол 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді, нәтижесінде 2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап екінші деңгейдегі банктер үшін табыс салығының мөлшерлемесі әр түрлі операциялар үшін 20% және 25% құрайды.

Сонымен қатар, 2025 ж. 18 шілдеге дейін қолданыста болған Салық кодексінің жаңа нормасына байланысты Банк ағымдағы салық шығыстарының құрамында 39,167 миллион теңге мөлшерінде 10% мөлшерлеме бойынша үстеме табыс салығын мойындады.

Пайдаға салынатын салықтың тиімді мөлшерлемесі пайдаға салынатын салықтың нормативтік мөлшерлемесінен өзгеше болады.

Төменде 20% нормативтік мөлшерлемемен есептелген пайдаға салынатын салық бойынша шығыстарды пайдаға салынатын салық бойынша нақты шығыстарға сәйкес келтіру үшін есептеу келтірілген:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық салынғанға дейінгі пайда	1,194,409	1,010,978
Пайдаға салынған салықтың нормативтік мөлшерлемесі	20%	20%
Нормативтік мөлшерлеме бойынша пайдаға салынған салық бойынша шығыстар	**238,882**	**202,196**
Мемлекеттік бағалы қағаздар және өзге де бағалы қағаздар мен табысына салық салынбайтын туынды құралдар бойынша салық салынбайтын табыс	(65,764)	(53,376)
Салымдарды өзгертуден болған салықтық тиімділік	-	13,223
Салық мөлшерлемесін өзгертудің салықтық әсері	39,167	-
Шегерімге жатқызылмайтын шығыстар:		
- өзге провизиялар	662	714
Басқасы	4,566	3,405
Пайдаға салынған салық бойынша шығыс	**217,513**	**166,162**

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерге мыналар жатады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Шегерілетін мезгілдік айырманың салықтық тиімділігі:		
Есептелген сыйлықақылар	9,181	6,943
Туынды қаржы құралдарының әділ құны	121	907
Есептелген демалыс шығыстары	774	558
Кейінге қалдырылған салық активі	**10,076**	**8,408**
Салық салынатын мезгілдік айырманың салықтық тиімділігі:		
Негізгі құралдар, есептелген амортизация	(28,149)	(21,233)
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды құралдардың және қаржы активтерінің әділ құны	(4,916)	(5,096)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	**(33,065)**	**(26,329)**
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	**(22,989)**	**(17,921)**

Ағымдағы салық активтері мен міндеттемелері:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Пайдаға салынатын салық бойынша міндеттемелер	**(16,021)**	**(26,584)**
Ағымдағы салық міндеттемесі	**(16,021)**	**(26,584)**

Банк қаржылық жағдай туралы жеке есепте өзара есепке алу құқығы бар жағдайларда мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алуды жүргізді. Өзара есепке алудан кейін ұсынылған сомаларға мыналар кіреді:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(22,989)	(17,921)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	**(22,989)**	**(17,921)**

Қазіргі уақытта Қазақстанда уәкілетті республикалық және өңірлік мемлекеттік органдар енгізген түрлі салықтарға байланысты бірқатар заңдар әрекет етеді. Мұндай салықтарға қосылған құн салығы, табыс салығы, әлеуметтік салық, т.б. жатады. Қолданылатын ережелер көпшілік жағдайда онша айқын болмайды немесе бұрынғы оқиғалар санының шектеулілігіне байланысты мүлдем жоқ. Кейде ережелерге заңдық түсінік беру мәселесіне келгенде, түрлі ведомстволар арасында немесе тіпті бір ведомстволық өз ішінде түрлі пікірлер туындап жатады, ал бұл өз кезегінде пікір қайшылығына әкеп соғады. Салықтық декларациялар, сонымен қатар заңдық реттеудің басқа жақтары (мәселен, кедендік және валюталық бақылау мәселелері) бірнеше ведомстволық қолына берілген, олардың әрқайсысы бұзушылықтарға жол берілгенге өз тараптарынан заңға сәйкес елеулі сомада айыппұлдар мен өсімпұлдар салуға құқылы. Мұндай жағдай салықтық заңнама жүйесі елеулі жетілдірілген басқа дамыған елдермен салыстырғанда, Қазақстандағы салықтық тәуекелдер қаупінің деңгейі әлі де біршама жоғары екендігін көрсетеді.

Қазақстан Республикасының коммерциялық заңнамасының бірнеше түсіндірмесі болуы мүмкін. Сонымен қатар салық органдарында Банктің іскерлік қызметіне қатысты басшылықтың еркін пікір қалыптасу тәуекелі де болады, қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар туындауы мүмкін.

Мұндай белгісіздік, мәселен, қаржы құралдарына салықтық түсініктеме беру және мәмілелер бойынша баға көрсеткіштерінің нарықтық деңгейін анықтау мәселесіне қатысты туындауы мүмкін. Сондай-ақ клиенттерге берілген қарыздар мен қарыздарға теңестірілген берешек бойынша мүмкін болатын зиян резервін құрастыру және қалпына келтіру жөніндегі мезгілдік салықтық айырма салық органдары тарапынан салық салынатын базаны азайту ретінде қаралып, әртүрлі түсіндірілуі мүмкін.

Қазақстанда салық органдары соңғы бес жыл ішіндегі салықтық есептемеге тексеру жүргізе алады. Дегенмен, жоғарғы сатыдағы салық органы қажет болған жағдайда қосымша тексеру жүргізе алады. Мұнымен қатар сот органдарының түсініктемесіне сәйкес, сот тарапынан салық органдарының тексеру жүргізуіне кедергі келтіру фактісі анықталған жағдайда салықтық есептеме тексерілетін мерзім ұзартылуы мүмкін.

Басшылықтың пікірінше, Банк өз қызметін салықтық заңнамаға сәйкес жүргізеді, алайда тиісті органдардың салық мәселелері бойынша түсінік беруге қатысты басқаша көзқарас ұстану тәуекелі бар.

Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесінің қозғалысы:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Жыл басындағы кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	17,921	58,179
Пайда немесе шығын құрамында танылған, кейінге қалдырылған салық бойынша шығыс/(үнем)	5,573	(45,012)
Өзге жиынтық кірісте танылған, кейінге қалдырылған салық бойынша үнем/(шығыс)	(505)	4,754
Жыл соңындағы кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	**22,989**	**17,921**

19. Өзге міндеттемелер

Өзге міндеттемелер мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Үздіксіз қатысудан міндеттемелер	105,428	103,786
Қызметкерлермен есеп айырысу, сыйлықақылар және демалыстар бойынша есептеу	37,140	34,496
Басқа да алынған аванстар	15,962	14,086
Банктік қызмет бойынша кредиторлар	25,050	18,941
Табыс салығынан басқа салықтар бойынша берешек	14,367	11,627
Банктік емес қызмет бойынша кредиторлар	11,496	8,032
Жалдау бойынша міндеттемелер	4,530	3,321
Төленетін жалпы және әкімшілік шығыстар	3,605	4,057
Есептелген, бірақ төленбеген дивиденд	-	72,839
Басқа	10,549	-
Өзге міндеттемелердің жиыны	**228,127**	**271,185**

2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің өзге міндеттемелері 2023 ж. қызмет қорытындылары бойынша Банктің жай акциялары бойынша есептелген, бірақ төленбеген дивидендтер сомасын қамтыды және 72,839 миллион теңгені құрайды. Дивидендтерді төлеу Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылды және жеке қаржылық есептілік шығарылған күнгі жағдай бойынша Банктің акционерлер алдында Банктің жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу бойынша міндеттемелері жоқ.

Үздіксіз қатысу міндеттемесі «7-20-25» мемлекеттік ипотекалық бағдарламасымен және басқа да бағдарламалармен байланысты «Қазақстандық тұрақтылық қоры» АҚ («Оператор») алдындағы міндеттемелерді білдіреді. Осы бағдарламаның шарттарына сәйкес Банк қарыз алушыларға ипотекалық қарыздар береді және бағдарлама Операторына қарыздар бойынша талап ету құқықтарын береді. Бағдарламаға және сенімгерлікпен басқару шартына сәйкес Банк берілген ипотекалық қарыздар бойынша сенімгерлікпен басқаруды жүзеге асырады. Бұл ретте күнтізбелік 90 күннен астам мерзімі өткен кредиттер болған жағдайда Банк берілген ипотекалық қарыздар бойынша талап ету құқығын сатып алуға міндетті. Кері сатып алу сатып алу күніне қарыздың номиналды құны бойынша жүзеге асырылады.

Банк осы активтерге меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы, атап айтқанда, кредиттік тәуекелді бермегенін және сақтамағанын, бірақ берілген активтерге бақылауды сақтап қалғанын және оған өзінің үздіксіз қатысу көлемінде қарыздарды тануды жалғастыратынын анықтады. Үздіксіз қатысу көлемі Банк қайтаруға міндетті болуы мүмкін өтемнің ең жоғары сомасымен шектеледі, өйткені Банктің үздіксіз қатысуы берілген актив бойынша кепілдік нысанын қабылдайды. Банк клиенттерге берілген қарыздар құрамына өзінің үздіксіз қатысу көлемінде активті тануды жалғастыратындықтан, Банк онымен байланысты міндеттемені де таниды.

20. Капитал

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес жарияланған, шығарылған және толығымен төленген акциялар саны мынадай түрде берілген:

2025 ж. 31 желтоқсан:	Шығаруға рұқсат етілген акциялар	Рұқсат етілген, бірақ шығарылмаған акциялар	Толығымен төленген және айналымға шығарылған акциялар	Құны төлеп алынған меншікті акциялар	Айналымдағы акциялар
Жай акциялар	25,000,000,000	(11,552,455,218)	13,447,544,782	(2,547,985,637)	10,899,559,145
2024 ж. 31 желтоқсан:	**Шығаруға рұқсат етілген акциялар**	**Рұқсат етілген, бірақ шығарылмаған акциялар**	**Толығымен төленген және айналымға шығарылған акциялар**	**Құны төлеп алынған меншікті акциялар**	**Айналымдағы акциялар**
Жай акциялар	25,000,000,000	(11,552,455,218)	13,447,544,782	(2,562,356,610)	10,885,188,172

Барлық акциялар теңгеде көрсетілген. Айналымдағы акциялар қозғалысы мынадай түрде берілген:

	Акциялар саны Жай акциялар	Номинал (орналастыру бағасы миллион теңгемен) Жай акциялар
2023 ж. 31 желтоқсан	**10,908,273,852**	**(47,909)**
Меншікті акцияларды құнын төлеп алу	(23,085,680)	(4,998)
2024 ж. 31 желтоқсан	**10,885,188,172**	**(52,907)**
Меншікті акцияларды құнын төлеп алу	(38,105,920)	(11,090)
Меншікті акцияларды сату	52,476,893	5,373
2025 ж. 31 желтоқсан	**10,899,559,145**	**(58,624)**

Жай акциялар

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша жарғылық капитал 212,690 миллион теңгені құрады.

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк 271,204 миллион теңге сомасына саны 2,547,985,637 дана (2024 ж. 31 желтоқсанда – 265,597 миллион теңге сомасына саны 2,562,356,610 данада) құны төлеп алынған меншікті жай акцияларға ие болды.

Айналымдағы жай акциялардың әрқайсысының бір дауысқа және дивидендке құқығы бар. Құны төлеп алынған акциялардың дауыс беру құқығы мен дивидендке құқығы жоқ.

Өткен қаржылық жылдарда төленген дивидендтер төмендегі кестеде келтірілген:

	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылға 2025 ж. төленген	2023 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылға 2024 ж. төленген
Кезең ішінде жарияланған дивидендтер	552,685	381,600
Бір жай акцияға ақшалай дивидендтің мөлшері	50.64	35.06

Эмиссиялық кіріс

Эмиссиялық кіріс – енгізілген қаражат сомасының шығарылған акциялардың номиналдық құнынан артық түсімі.

21. Шартты қаржылық міндеттемелер

Банктің шартты қаржылық міндеттемелері мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Берілген кепілдіктер	988,543	979,187
Коммерциялық аккредитивтер	102,839	113,985
Қарыздарды беру бойынша міндеттемелер	51,264	58,359
Шартты қаржылық міндеттемелер	**1,142,646**	**1,151,531**
Минус – аккредитивтер бойынша ақшалай қамтамасыз ету	(38,539)	(37,592)
Минус – резервтер	(6,281)	(10,945)
Шартты қаржылық міндеттемелер, нетто	**1,097,826**	**1,102,994**

Берілген кепілдіктер клиенттердің өтініштері бойынша Банк шығарған және есеп берілетін күнге әрекет ететін банктік кепілдік болып табылады. 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің жалпы қаржылық кепілдіктерінің 45% (2024 ж. 31 желтоқсанында – 49%) ең ірі он кепілдікке тиесілі болды және Банк капиталының 13% (2024 ж. 31 желтоқсанда – 16%) құрады.

Коммерциялық аккредитивтер клиенттердің өтініштері бойынша Банк шығарған, олар бойынша есепті күні төлем жүргізілмеген аккредитивтерді білдіреді. 2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің коммерциялық аккредитивтерінің барлық сомасының 57% (2024 ж. 31 желтоқсанда – 62%) ең ірі он өтелмеген аккредитивтерге тиесілі болды және Банк капиталынан 2% құрады (2024 ж. 31 желтоқсанда – 2%).

Банк, қарыз алумен байланысты, егер бұл қажет болса, қаржы құралдары пайда болғанда, кепілмен қамтамасыз етуді талап етеді. Әдетте, Банк қарыз алушының кредит тәуекелін бағалау немесе Банк ұстап отырған басқа депозиттерге талдау жасау арқылы, қажетсіздігі айқындалғаннан басқа жағдайларда, кепілмен қамтамасыз етуді талап етеді. Кепілмен қамтамасыз етудің түрлері көп және банктерде сақтаулы тұрған салымдардан, мемлекеттік бағалы қағаздардан және басқа да активтерден құралуы мүмкін.

Резервтер берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша резервтерді білдіреді.

Күрделі шығындар бойынша алдағы кезеңдердің міндеттемелері

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банктің аяқталмаған құрылыс объектілеріне қатысты күрделі шығындар бойынша шартты міндеттемелері 3,386 миллион теңгені құрады, оның 2,995 миллион теңгесі Банктің Астана қаласындағы әкімшілік ғимаратының құрылысына жатады (2024 ж. 31 желтоқсанда – тиісінше 24,398 миллион теңге, 19,288 миллион теңге).

Операциялық жалдау шарттары бойынша алдағы кезеңдердің міндеттемелері

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің жойылмайтын операциялық жалдау шарттары бойынша елеулі міндеттемелері болған жоқ.

22. Таза пайыздық кіріс

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Пайыздық кірістерге мыналар кіреді:		
Клиенттерге берілген қарыздар	2,023,909	1,656,020
- *Бөлшек бизнес*	*875,586*	683,656
- *Корпоративтік бизнес*	*820,653*	705,810
- *ШОБ*	*327,670*	266,554
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	200,038	187,672
Ақшалай қаражат пен оның баламалары және кредит мекемелеріндегі қаражат	256,484	171,271
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергендегі амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	72,763	52,650
Өзге қаржы активтері	1,934	2,142
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып есептелген пайыздық кірістердің жиыны	**2,555,128**	**2,069,755**
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	9,045	3,186
Өзге пайыздық кірістер	**9,045**	**3,186**
Пайыздық кірістердің жиыны	**2,564,173**	**2,072,941**
Пайыздық шығыстарға мыналар кіреді:		
Клиенттердің қаражаты	(1,236,800)	(931,121)
- *Жеке тұлғалар*	*(625,400)*	(487,760)
- *Заңды тұлғалар*	*(611,400)*	(443,361)
Кредит мекемелерінің қаражаты	(65,228)	(50,019)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(57,103)	(43,921)
Депозиттерді сақтандыру	(22,709)	(14,544)
Өзге пайыздық шығыстар	(969)	(1,075)
Пайыздық шығыстардың жиыны	**(1,382,809)**	**(1,040,680)**
Кредиттік шығындар бойынша шығыстарға дейін таза пайыздық кіріс	**1,181,364**	**1,032,261**

Басқа да пайыздық шығыстарға ұзақ мерзімді қаржылық дебиторлық берешекті бастапқы тану кезіндегі шығын кіреді.

2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ТПМ әдісі бойынша есептелген жалпы пайыздық кіріс амортизацияланған құн бойынша көрсетілетін қаржы активтері үшін 2,355,090 миллион теңге (2024 ж. 31 желтоқсан: 1,882,084 миллион теңге).

23. Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер

Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер мынадай табыс көздерінен алынған:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Жеке тұлғалардың транзакциялық кірісі	158,167	142,336
Заңды тұлғалардың транзакциялық кірісі	46,479	39,214
Берілген кепілдіктер мен аккредитивтер	29,389	26,864
Өзгесі	9,699	10,964
Ниеттестік бағдарламасы	(14,181)	(11,380)
Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістердің жиыны	**229,553**	**207,998**

Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстарға мыналар кіреді:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Жеке тұлғалардың транзакциялық шығысы	(88,514)	(79,401)
Заңды тұлғалардың транзакциялық шығысы	(5,416)	(3,676)
Өзгесі	(6,133)	(4,771)
Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстардың жиыны	**(100,063)**	**(87,848)**

Жеке және заңды тұлғалардың транзакциялық кірістеріне есеп айырысу шоттары мен жалақы бойынша банктік аударымдар бойынша комиссиялық кірістер, клиенттердің шоттарына қызмет көрсету және клиенттердің пластикалық карталары бойынша операциялар бойынша комиссиялық кірістер, сондай-ақ кассалық операциялар мен клиенттерге зейнетақы аудару бойынша кірістер кіреді.

Жеке және заңды тұлғалардың транзакциялық шығындарына клиенттердің пластикалық карталары, банктік аударымдар және кассалық операциялар бойынша комиссиялық шығыстар кіреді.

24. Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайдаға мыналар кіреді:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда:		
Сауда операциялары бойынша таза пайда	5,432	46,004
Туынды құралдармен операциялар бойынша жүзеге асырылған таза пайда	52,855	37,067
Туынды құралдар бойынша жүзеге асырылмаған таза пайда	12,158	7,121
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайданың жиыны	**70,445**	**90,192**

25. Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда

Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Сауда операциялары, нетто	135,050	131,266
Бағамдық айырмасы, нетто	3,257	(37,970)
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайданың жиыны	**138,307**	**93,296**

26. Операциялық шығыстар

Операциялық шығыстар мыналардан құралады:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Жалақы және сыйлықақылар	149,668	127,370
Тозу және амортизация	17,045	14,919
Күзет	13,261	12,922
Табыс салығын қоспағандағы салықтар	13,040	12,420
Ақпараттық қызметтер	10,450	7,051
Байланыс	7,892	7,953
Жарнама шығыстары	6,171	4,491
Жөндеу және қызмет көрсету	5,961	5,360
Қайырымдылық	5,300	5,518
Коммуналдық қызметтер	4,925	4,483
Жалдау	4,103	3,618
Кеңселік және офистік заттар	1,879	2,494
Кәсіби қызметтер	1,878	2,837
Іссапар шығыстары	970	808
Көлік	237	247
Басқасы	14,721	9,908
Операциялық шығыстардың жиыны	**257,501**	**222,399**

Жалақы мен сыйлықақыларға ұзақ мерзімді ынталандыру бағдарламасы бойынша шығындар кіреді. 2024 ж. желтоқсанда акционерлердің кезектен тыс жиналысы Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы төлеу және шешім қабылдау күніне Банктің орналастырылған (сатып алынғандарды шегергенде) акцияларының жалпы санының 1%-на дейінгі көлемде басым сатып алу құқығын қолданбай Банк акцияларымен қызметкерлерді көтермелеу туралы шешім қабылдады.

27. Акцияға шаққандағы пайда

Акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда бас компанияның акционерлеріне тиесілі бір жылдағы таза пайданы жыл ішінде айналымдағы таза пайданы бөлуге қатысатын акциялардың орташа өлшемделген санына бөлу арқылы есептеледі.

Акционерлік қоғамдар туралы қазақстандық заңнамаға сәйкес, жай акциялар бойынша дивиденд мөлшері осы кезең ішіндегі артықшылықты акциялар бойынша дивиденд мөлшерінен аспауға тиіс. Ендеше, кезең ішіндегі таза пайда жай және артықшылықты акциялар арасында олардың бөлінбеген пайдаға заңдық және келісімшарттық құқықтарына сәйкес бөлінеді.

Төменде бір акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда туралы мәліметтер келтірілген:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда		
Бас компанияның акционерлеріне қатысты жыл ішіндегі таза пайда	976,896	844,816
Жай акцияларды ұстаушыларға қатысты таза пайда	976,896	844,816
Акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайданы есептеу үшін акциялардың орташа өлшенген саны	10,892,195,926	10,901,016,173
Акцияға шаққандағы базалық және ажыратылған пайда (теңгемен)	**89.69**	**77.50**

Сауда-саттық тізіміне енгізілген компаниялар үшін ҚҚБ талаптарына сәйкес, 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акциялардың әрбір түрі бойынша бір акцияның баланстық құны төменде келтірілген:

			2025 ж. 31 желтоқсан
Акциялар түрі	**Айналымдағы акциялар саны**	**Капитал (ҚҚБ ережесі негізінде есептелген)**	**Бір акцияның баланстық құны, теңгемен**
Жай	10,899,559,145	3,512,320	322.24
		3,512,320	

			2024 ж. 31 желтоқсан
Акциялар түрі	**Айналымдағы акциялар саны**	**Капитал (ҚҚБ ережесі негізінде есептелген)**	**Бір акцияның баланстық құны, теңгемен**
Жай	10,885,188,172	3,060,275	281.14
		3,060,275	

Жай акцияларға қатысты капитал сомасы капиталдың қорытынды сомасы мен материалдық емес активтердің қалдық құнының сомасы арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Банк басшылығы есеп беріліп отырған күнгі жағдайға сәйкес ҚҚБ талаптары толығымен орындалып отыр деп есептейді.

28. Қаржы тәуекелдерін басқару

Банктің қаржылық қызметі үшін тәуекелдерді басқарудың маңызы зор. Банк қызметіне тән болатын негізгі тәуекел түрлері мыналар:

- Кредит тәуекелі;
- Өтімділік тәуекелі;
- Операциялық тәуекел; және
- Нарықтық тәуекел.

Тәуекелдерді басқарудың пәрменді әрі тиімді саясатын қамтамасыз ету үшін Банк тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидаттарын айқындады, бұлардың басты мақсаты Банкті қазіргі бар тәуекелдерден қорғауға және жоспарланған көрсеткіштерге қол жеткізуге мүмкіндік беруді көздейді. Бұл аталған қағидаттарды Банк мынадай тәуекелдерді басқару кезінде пайдаланады.

Тәуекел-тәбетті басқару

Тәуекел-тәбет – Банк стратегиялық міндеттер мен бизнес-жоспарды іске асыру кезінде қабылдауға дайын елеулі тәуекелдердің жиынтық деңгейі.

Банктің тәуекел-тәбетін басқарудың тиімді жүйесін құру мақсатында «Қазақстан Халық Банкі» АҚ тәуекел-тәбетінің стратегиясы әзірленді және бекітілді.

Тәуекел-тәбет стратегиясы қабылданатын елеулі тәуекелдердің көлемінің анық шекарасын анықтайды, онда «Халық» тобы дамуының жалпы стратегиясын жүзеге асыру аясында Банк қызметі іске асырылады, сондай-ақ тәуекелдердің жүзеге асырылуын болдырмау не олардың Банктің қаржылық жағдайына теріс әсер етуін барынша азайту мақсатымен Банк қызметінің тәуекел-бейінін анықтайды.

Тәуекелдердің әрбір елеулі деңгейі бойынша тәуекел-тәбет стратегиясын әзірлеу және ендіру шеңберінде Директорлар кеңесі Банктің қабылданған бизнес үлгілерін, қызметінің ауқымын, операциялар түрлері мен олардың күрделілігін есепке алып, тәуекел-тәбеттің (кредит тәуекелі, нарықтық тәуекел, өтімділік тәуекелі, операциялық тәуекел бойынша) деңгейлерін бекітті.

Капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесі

Екінші деңгейдегі банктер үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерін қалыптастыру қағидаларының талаптарына сәйкес Банк Директорлар кеңесі бекіткен, капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесін әзірледі және ендірді. Капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесі (бұдан әрі - «КЖБІП») – активтер көлемі, қызметтің сипаты мен күрделілік деңгейі, ұйымдық құрылым, стратегиялық жоспарлар, тәуекел-бейін, нормативтік құқықтық база ескерілген, елеулі тәуекелдерді басқару процестерінің жинағы, осындай тәуекелдерді тұрақты қаржылық жағдайды және төлем қабілеттілікті ұстап тұру үшін Банктің капитал жеткіліктілігінің мақсатты деңгейін анықтау мақсатымен бағалау және біріктіру.

КЖБІП әзірлеу мақсаты – Банк қызметіне тән тәуекелдерді, соның ішінде: кредит тәуекелін, нарықтық тәуекелді, өтімділікті жоғалту тәуекелін, операциялық тәуекелді жабу үшін жеткілікті капиталдың қажетті деңгейін анықтау мақсатында олардың елеулі түрлерін анықтау, бағалау, біріктіру және бақылау. Банк меншікті капиталдың жеткіліктілігін бағалауды тәуекел-тәбеттің ағымдағы деңгейін және даму стратегиясын есепке алумен, бекітілген бюджеттің негізінде жүзеге асырады. Меншікті капиталдың жеткіліктілігін бағалау Банкке тән тәуекелдердің стресс-тестілеу нәтижелері ескеріліп іске асырылады. Капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесі оның нәтижелерін, тәсілдерін стресс-тестілеуге қолдануды, тәуекелдерді анықтауды және ақпарат жинау процесін, тәуекелдерді бағалау модельдерін валидтеуді қоса алғанда, сандық, сондай-ақ сапалық көрсеткіштерге үздіксіз шолу жасайды.

Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – банктік қарыз шарттарына сәйкес қарыз алушының/контрагенттің Банк алдындағы өз қаржы міндеттемелерін орындамауы, уақтылы орындамауы не толық орындамауы салдарынан Банкте шығындардың туындау ықтималдығы.

Кредит тәуекелдерін басқару және бақылауда тәуекел-менеджмент бөлімшесі маңызды рөл атқарады. Бұл бөлімше кредит тәуекелін сәйкестендіру, бағалау, бақылау және мониторинг шараларын енгізуді жүзеге асырады. Кредит тәуекелін басқару жүйесі шеңберінде Банк күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің жеткілікті деңгейін ұстап тұруды, шешімдер қабылдау үшін ақпараттың толықтығы мен шынайылығын қамтамасыз ету бойынша қажетті шараларды қолданумен, ішкі саясатты және бизнес бөлімшелерге тәуелді емес кредит тәуекелдерін бағалау рәсімдері бар рәсімдерді сақтаумен кредит тәуекелін бағалау процесіне бақылауды жүзеге асыруды қамтамасыз етеді.

Тәуекел-менеджмент бөлімшесі кредиттік шешімдер қабылдау, кредит беру ережелері мен бағдарламаларын келісу, кредит тәуекелін азайту үшін шаралар қолдану бойынша тәуелсіз нұсқаулар беру, лимиттерді бақылау, кредит тәуекелдері, кредит тәуекелі бойынша тәуекел-тәбеттің деңгейінің мониторингі, есептеме құрастыру, сондай-ақ сыртқы заңнамалық реттеу, сол сияқты ішкі талаптар мен рәсімдерге сәйкестікті бақылауды қамтамасыз ету процесіне тікелей қатысады.

Банк өзінің кредит тәуекелінің деңгейін бір қарыз алушыға /контрагентке немесе қарыз алушылар тобына қатысты, сондай-ақ салалық (және географиялық) сегменттер бойынша ең жоғары тәуекел мөлшерін анықтау арқылы айқындайды. Экономика салалары бойынша кредит тәуекелінің барынша жоғары шоғырлану лимитін Коммерциялық дирекция (бұдан әрі – «КД») белгілейді және бақылап отырады. Банк кредит беру түрлері: корпоративтік бизнес, шағын және орта бизнес, Банктің кредиттік портфеліне бөлшек бизнес түрлері бойынша несиелік портфельдің шоғырлануына, Банктің 10 ірі қарыз алушылары бойынша портфельдің шоғырлануына, валюталық қарыздар бойынша портфельдің шоғырлануына, кредит беру сегменттері бойынша кредиттік портфельде шағын және бөлшек бизнесте рейтингтің рұқсат етілген деңгейі, PD деңгейі және NPL деңгейі бойынша кредит портфелінің шоғырлануына тәуекел-тәбеттің деңгейін белгілейді. Кредит беру бағдарламалары (ШОБ және ББ) бойынша кредит тәуекелдерінің деңгейіне қатысты шектеулерді Басқарма бекітеді. Әрбір контрагент бойынша, оның ішінде банктер мен брокерлерді қоса алғанда, баланстық және баланстан тыс жекелеген тәуекелдер деңгейін тиісті Кредит комитеттері мен Активтер мен міндеттемелерді басқару жөніндегі комитет (бұдан әрі – «АПКОМ) қарастырады. Белгіленген лимитті салыстырып отыру арқылы күн сайын тәуекелдердің нақты мөлшеріне мониторинг жүргізіледі.

Әрбір контрагент бойынша міндеттемелердің орындалмау тәуекелі баланстық және баланстан тыс тәуекелдерді қамтитын лимиттермен шектеледі.

Баланстан тыс кредиттік міндеттемелер пайдаланылмаған кредит желілері, кепілдемелер немесе аккредитивтер түрінде болады. Баланстан тыс шоттарда есепке алынатын қаржы құралдары бойынша кредит тәуекелі контрагенттің келісімшарт талаптары мен мерзімін орындай алмауынан мүмкін болатын шығын ретінде анықталады. Баланстан тыс қаржы құралдарымен байланысты кредит тәуекелдеріне қатысты Банк пайдаланылмаған кредит желілерінің жалпы көлеміне тең мөлшерде шығындалады. Дегенмен, ықтимал шығын көлемі жалпы пайдаланылмаған міндеттемелер көлемінен аз болады, өйткені көпшілік жағдайда кредит беруге байланысты туындайтын міндеттемелер контрагенттердің кредит төлеудің ерекше стандарттарына сай келу мүмкіндігіне тікелей қатысты. Банк қарыз беруді бекіту, тәуекелді шектейтін лимиттерді пайдалану және ағымдағы мониторинг рәсімдеріне негізделген қаржылық жағдай туралы жеке есепте көрсетілген қаржы құралдарына қатысты шартты міндеттемелерге қатысты бірдей кредиттік саясатты қолданады. Банк кредиттің өтелу мерзімін жіті қадағалайды, өйткені қысқа мерзімділерге қарағанда ұзақ мерзімді міндеттемелердің кредит тәуекелінің қаупі жоғарырақ.

Кредит комитеттерінің құрылымы мен өкілеттігі

Банктің Кредиттік саясатын жүзеге асыруды және кредиттік шешімдердің ретімен қабылдануын қамтамасыз етуші алқалық кредиттік органдарға кредит комитеттері, АПКОМ, Басқарма, Тәуекелдер жөніндегі комитет және Директорлар кеңесі жатады.

Коммерциялық Дирекция

Кредиттік операциялар және корпоративтік клиенттердің кредиттік өтінімдері бойынша Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің алқалық органы.

Филиалдардың және филиалдар желісінің кредит комитеттері («ФКК», «ФЖКК»)

Банктің ФКК, ФЖКК - олардың негізгі мақсаты филиалдар арқылы шағын және орта бизнес субъектілеріне қаржы құралдарын беру бөлігіндегі Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру болып табылады.

ФКК мен ФЖКК кредит беру лимитін филиалдар бойынша Банк Басқармасы белгілейді. ФКК үшін белгіленген кредит беру лимиті шеңберінде филиал қаржы құралын беруге байланысты мәселелер бойынша өз бетімен шешім қабылдайды. ФКК лимиттен тыс жобалары бойынша және олар бойынша шешім қабылдау ФКК өкілеттілігіне кірмейтін жобалар бойынша шешімді ФЖКК қабылдайды. ФЖКК шешімдер қабылдау рәсімінде сондай-ақ Банк қызметтерінің сарапшылық қорытындыларын кешенді талдау негізінде жасақталған кредиттік топтаманы қарастыруды қамтиды.

Бас Банктің бөлшек кредит комитеті және Шешімдер қабылдау орталығы («ББ БКК» және «ШҚО»)

Филиалдар арқылы бөлшек бизнес субъектілеріне қаржы құралдарын беруге қатысты Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің ББ БКК және ШҚО.

ШҚО төрт көз қағидатында негізделген, шешімдерді қабылдау бойынша өкілеттігі бар кредиттік андеррайтерлерден құралады. ШҚО Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер мен ББ БКК бекіткен лимиттер шеңберінде шешімдер қабылдайды. ББ БКК лимиттен тыс және нормативтен тыс өтінімдерді және Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер шеңберінде басқа да мәселелерді қарастыруға уәкілетті.

ШҚО мен ББ БКК жұмыс істеуімен қатар, жеке тұлғаларға кредит беру кезінде шешімдер қабылдау үшін автоматтандырылған тәсіл бар. Шешім қабылдауды автоматтандыру тәуекелге бағытталған тәсілге, соның ішінде Risk Based Pricing (тәуекелге негізделген баға белгілеу) және клиенттердің кредитті төлеу қабілетін бағалау кезінде қосымша параметрлерді қолдануға негізделген. Өтінімдерді қарастыру нәтижелері бойынша кредиттік ұсыныстар сұратылған талаптар бойынша, сол сияқты жеке тұлғалардың өтініш берушілерінің барлық сегменттері үшін (жалақы жобасына қатысатындар/қатыспайтындар, зейнеткерлер және т.с.с.) альтернативті шешімдер ұсыну жолымен жасалады. Мұндай тәсіл қарыз алушының тәуекел бейінін ескереді және шешім қабылдауда тәуекелдерді барынша азайтуға мүмкіндік береді.

Шағын Бизнес бойынша Шешімдер Қабылдау Орталығы («ШБ бойынша ШҚО»)

Шағын бизнес саласында 400 миллион теңгеден аспайтын мөлшердегі кредит өтінімдерін қарау – негізгі міндеті болып табылады.

ШБ бойынша ШҚО төрт көз қағидатында негізделген, шешімдерді қабылдау бойынша өкілеттігі бар кредиттік андеррайтерлерден құралады. ШБ бойынша ШҚО Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер мен ФЖКК бекіткен лимиттер шеңберінде шешімдер қабылдайды.

ББ, филиалдардың проблемалық кредиттер жөніндегі комитеті

Банктің алқалы органдары, олардың басты мақсаты – Банктің және оның филиалдарының проблемалық кредиттер бойынша қаражатты басқару, қызмет көрсету және олардың қайтарылуын қамтамасыз ету бойынша қызметін ұйымдастыруға және бақылауға қатысты Банктің ішкі кредит саясатын жүзеге асыру болып табылады.

Еншілес кәсіпорындардың уәкілетті/алқалы органдары

Еншілес кәсіпорындардың кредиттік өтінімдерін қарастыру және бекітуді еншілес кәсіпорнының ішкі құжаттарына сәйкес еншілес кәсіпорнының уәкілетті/алқалы органы жүзеге асырады. Нормативтен тыс және лимиттен тыс кредиттік өтінімдерді еншілес кәсіпорнының Директорлар кеңесі Банктің ішкі нормативтік құжаттарында көзделген тәртіпте Бас Банктің тиісті Кредит комитетінде алдын ала қарау кезінде бекітеді.

АПКОМ

Ақша тарту және оны орналастыруға байланысты банктік қызметтің кірістілігін ұлғайту және тәуекелдерді шектеу, сонымен қатар активтер мен пассивтерді басқару жөнінде орта мерзімді саясатты белгілеу мақсатын көздейтін Банктің алқалық органы. АПКОМ-ның басты мақсаттары: өтімділікті басқару, нарық тәуекелін басқару, Банктің қаржы тәуекелдерін басқару жөніндегі атқару органдарының қызметіне тиімді бақылауды қамтамасыз ету және Банк тәуекелдерін азайтудың басым бағыттарын анықтау.

АПКОМ, сондай-ақ контрагент банктерге елдік лимиттер мен лимиттер белгілеу функцияларын жүзеге асырады. АПКОМ Банктің Директорлар кеңесіне есеп береді.

Банк Басқармасы

Бас Банктің кредиттік комитетінің, филиал желісі кредиттік комитетінің, Бас Банктің бөлшек бизнестің кредит комитетінің өкілеттіктері шегінен шығып кететін немесе филиал желісі кредит комитетіне, Бас Банктің бөлшек бизнестің кредит комитетіне белгіленген лимиттен асатын кредиттік өтінімдер Банк Басқармасында қаралады.

Тәуекелдер жөніндегі комитет

Комитет Директорлар кеңесі жанындағы алқалы орган болып табылады және тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін және Банкте ішкі бақылауды қалыптастыру, оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету бойынша функцияларды жүзеге асыруда көмек көрсетеді және Директорлар кеңесін Банк қабылдайтын тәуекелдердің деңгейі туралы хабардар етіп отырады.

Директорлар кеңесі

Банктің меншікті капиталының 5%-нан асатын сомаға берілген кредиттік өтінімдер, сондай-ақ Банкпен ерекше қарым-қатынаспен байланысқан тұлғалармен жасалатын мәмілелер Директорлар кеңесінде қаралады.

Кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері

Банктің кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері нақты активтерге тән жекелеген тәуекелдер мен жалпылама нарықтық тәуекелдердің әсеріне қарай елеулі өзгеріске ұшырап отырады.

Төменде беріліп отырған кестеде қаржы активтері мен шартты міндеттемелер бойынша кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері көрсетілген. Баланс шоттарындағы қаржы активтері үшін кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері активтерді есепке алуды және міндеттемелер мен қамтамасыз етуді қоспағанда осы активтердің баланстық құнына тең болады. Қаржылық кепілдіктер мен басқа шартты міндеттемелер үшін кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері кепілдік төлемі қажет болған кезде немесе ашық кредит желілері бойынша қарыздар талап етілген жағдайда Банк төлеуге тура келетін ең жоғары соманы білдіреді (21-ескерту). Кепілмен қамтамасыз ету осы кепіл қамтамасыз ету ретінде алынған қаржы құралының баланстық құнымен көрсетіледі.

	2025 ж. 31 желтоқсан	
	Есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері	Қамтамасыз ету
Ақша баламалары*	1,325,208	56,228
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	155,773	-
Кредит мекемелеріндегі қаражат	384,987	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	2,200,473	-
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	1,129,264	-
Клиенттерге берілген қарыздар	12,735,794	10,491,000
Өзге қаржы активтері	90,194	-
Шартты қаржы міндеттемелері	1,059,287	38,539

	2024 ж. 31 желтоқсан	
	Есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері	Қамтамасыз ету
Ақша баламалары*	1,076,558	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	194,830	-
Кредит мекемелеріндегі қаражат	347,850	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	2,831,533	-
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	742,730	-
Клиенттерге берілген қарыздар	11,216,710	9,501,725
Өзге қаржы активтері	36,135	-
Шартты қаржы міндеттемелері	1,140,600	37,606

* Бұл сома қысқа мерзімді қарыздар мен бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын салымдарды білдіреді, бұлар ақшалай қаражаты мен оның баламаларының құрамына кіргізілген.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері және кредит тәуекелінің таза мөлшері арасында айырмашылық жоқ.

Кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы

4-ескертуде айтылғандай, Банк құнсыздануға қатысты талап етілетін барлық қаржы активін бастапқы танылған сәттен бастап кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаю жағдайына мониторинг жүргізеді. Кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы анықталған жағдайда Банк кезекті 12 айда ғана емес, кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындардың шамасы негізінде бағалау резервінің шамасын есептейді.

Банк кредит тәуекелінің бағалауын тәуекелдер үшін дефолт ықтималдылығының уақыттық құрылымын анықтаудағы негізгі үлес ретінде пайдаланады. Банк құзыреті немесе аймағы бойынша, сондай-ақ өнім түрі мен қарыз алушы бойынша, кредит тәуекелін жіктеу бойынша талданған кредит тәуекелі бойынша тиімділік және дефолт туралы ақпарат жинайды. Пайдаланылатын ақпарат бағаланатын портфельге байланысты ішкі және сыртқы болып табылады. Банк активтер портфеліне кредит тәуекелі айтарлықтай ұлғайғандығын анықтау үшін әртүрлі критерийлерді пайдаланады. Критерийлер ретінде дефолт ықтималдылығының сандық өзгерістері де сапалық өзгерістері де пайдаланылады.

Қазынашылық операциялары (банкаралық операциялар, бағалы қағаздар, кері РЕПО келісімдері) үшін кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы әрбір қаржы активі үшін жеке бастапқы танылған сәтінен сандық көрсеткіштер (бастапқы танылған сәтінен 3 немесе одан көп тармаққа рейтингінің төмендеуі, бастапқы танылған сәтінен 1 немесе одан көп күнге мерзімін кешіктіру) және сапалық көрсеткіштер (эмитентке/контрагентке қатысты жағымсыз ақпарат, оның ішінде қаржылық жағдайдың нашарлауы, акционерлерінің ауысуы, беделін жоғалту тәуекелінің іске асуы, пруденциялық нормативтерді жүйелі түрде бұзу) негізінде анықталады.
Ұжымдық негізде бағаланатын банктік қарыздар бойынша – кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы бастапқы танылған сәтінен 30 күннен асатын мерзімі өткен берешегі бар қарыздар үшін және сегменттелген біртекті портфельдер үшін белгілі бір шекті мәндерді пайдалана отырып бастапқы танылған сәтінен бастап кредит берудің бүкіл мерзімі ішінде дефолт ықтималдығының ұлғаюы негізінде, жеке негізде бағаланатын қарыздар бойынша – ішкі кредит рейтингі төмендеген кезде және ішкі рейтингтік үлгіге сәйкес 10 пайыздық тармаққа қалған әрекет ету мерзімінің бойына дефолт ықтималдығы ұлғайған кезде (3-кезеңге жіктеу үшін қаржылық жағдай нашарлаған кезде қайта құрылымдаудың болуы) қосымша анықталады, қарыз алушының сандық және сапалық көрсеткіштерінің өзгеруі, кепілді қамтамасыз етудің айтарлықтай нашарлауы және бастапқы танығаннан сәттен айтарлықтай қаржы қиындықтарының басқа да объективті растаулары негізінде Банк мамандарының сараптамалық қорытындылары анықталады.

Ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар үшін 3-кезең берешектің мерзімі 60-90 күннен аса өткен кезде, жеке негізде бағаланатын қарыздар бойынша – 60 күннен аса мерзімі өткен, қаржылық жағдайының нашарлауына байланысты қайта құрылымдалған, ішкі кредит рейтингі және Банк мамандарының сараптамалық пікірі нашарлаған кезде анықталады.

Банк төмен кредит тәуекелі бар кейбір қаржы құралдарының есеп беру күніндегі кредит тәуекелі айтарлықтай ұлғаймаған деп санайды. Банк тек тәуелсіз және қаржы мекемелері үшін ғана шығарылған қаржы құралдарына қатысты аталған саясатты қолданады. Банк қаржы құралының сыртқы кредиттік рейтинг халықаралық рейтингтік агенттіктер «инвестициялық деңгей» анықтамасына балама жасаған төмен кредит тәуекелі бар деп есептейді.

Банк кредиттің айтарлықтай ұлғайғанын анықтау үшін пайдаланылатын критерийлер тиімді болып табылатынына көз жеткізу үшін мониторинг жүргізу рәсімдерін ендірді, бұл дегеніміз кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы тәуекел бойынша дефолтқа дейін және активтің 30 күнге мерзімі кешіктірілген деп саналғанда сәйкестендіріледі.

Болжамды ақпарат беру

Банк артық шығындарсыз және күш кетірмей қолжетімді болып табылатын болжамдық ақпаратты кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюын бағалаған, сонымен қатар ККЗ бағалаған кезде пайдаланады.

Болжамдық элементтерді беру Банктің болжалын көрсетеді және әрбір сценарий үшін ықтималдылықты бағалауды қоса алғанда екі сценарий («базалық нұсқа» және «қолайсыз» сценарийлері) жасауды шамалайды. Күтілетін кредиттік зияндарға макроэкономикалық факторлар туралы жорамалдардың желілік емес ықпалын үлгілеу бірнеше сценарийді пайдалану мақсаты болып табылады. «Базалық» сценарийдің ықтималдығы 75%, ал «қолайсыз» сценарийдікі – 25%.

Болжамдарды әзірлеуді «Halyk Finance» АҚ тиісті экономикалық ауыспалының болашақ болжамының «базалық нұсқасын» және «қолайсыз нұсқасын» жасау үшін ішкі және сыртқы ақпаратты, сонымен қатар болжамның басқа ықтимал сценарийлерінің ауқымын пайдалана отырып, жүзеге асырады. Пайдаланылатын сыртқы ақпарат, сондай-ақ мемлекеттік органдар және ақша-кредиттік реттеу органдары жариялайтын экономикалық деректер мен болжамдарды қамтиды.

Банк белгілі бір болжамдау сценарийлеріне ықтималдылықты қолданады. Базалық сценарий аса ықтимал нәтиже болып табылады және Банк бюджетті жоспарлау және жасау үшін пайдаланатын ақпараттан тұрады. Банк қаржы құралдарының портфеліне әсер ететін негізгі көрсеткіштерін анықтады және құжаттады және тарихи деректердің статистикалық талдауын пайдалана отырып, макроэкономикалық ауыспалылар мен кредит тәуекелдері және кредиттік зияндар арасындағы өзара байланысты бағалады.

Сезімталдыққа қатысты, көрсетілген стресс-факторларды қолдану кезінде 2024 жж. соңында жүргізілетін стресс-тестілеу нәтижелері Банктің жеке қаржылық көрсеткіштерінің біршама төмендегенін көрсетеді (күтілетін кредиттік шығындарға резервтің ұлғаюы, таза пайданың азаюы және клиенттердің қаражаты бойынша сомалардың кетуі).

Сол уақытта, Банктің меншікті капиталы мен өтімді активтерінің жеткілікті мөлшері бар екенін ескере отырып, Банктің қаржылық жағдайының айтарлықтай нашарлауы және нормативтік талаптар мен нормалардың бұзылуы болжамдалмайды.

Тұтас алғанда, әрбір сценарий үшін болжамдалған макрофакторлардың нашарлауы және «қолайсыз» сценарийдің туындау ықтималдылығының ұлғаюы 1-кезеңнен 2-кезеңге өтетін қарыздар санының ұлғаюына да, ККЗ бойынша шамаланған резервтердің ұлғаюына да алып келеді. Керісінше, болжамдалған макрофакторлардың жақсаруы немесе «базалық нұсқа» сценарийінің туындау ықтималдылығының ұлғаюы жағымды әсер етеді. Ауыспалылар арасындағы өзара байланыстың себебінен нақты бір сценарий үшін түрлі макрофакторлардағы өзгерістердің ықпалын, сонымен қатар нақты бір сценарийге тән пессимизм деңгейі мен оның туындау ықтималдылығы арасындағы өзара байланысты анықтау мүмкін емес.

Төменде келтірілген кестеде Банк өз қызметін жүргізетін ел және сәйкесінше ККЗ-ға маңызды ықпал ететін ел болып табылатын Қазақстан үшін 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсан жағдайы бойынша пайдаланылатын экономикалық сценарийлерге енгізілген негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер берілген.

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
Пайдаланылатын макрофакторлардың тізімі	**Анықтау**	**Ауқымы**	**Анықтау**	**Ауқымы**
ЖІӨ өсімі	% өзгеріс	0% бен 4.5% аралығы	% өзгеріс	3.8% бен 4.8% аралығы
Инфляция	Инфляция %	10.0% бен 18.0% аралығы	Инфляция %	8.3% бен 9.5% аралығы
Мұнай бағасы	баррель бағасы	44 АҚШ доллары мен 64 АҚШ доллары аралығы	баррель бағасы	70 АҚШ доллары мен 80 АҚШ доллары аралығы

Қаржы активтері халықаралық рейтинг агенттігінің ағымдағы кредит рейтингіне немесе Банктің ішкі бағалау жүйесіне сәйкес жіктеледі. Ең жоғарғы болатын рейтинг - AAA. Инвестициялық класқа жатқызылған қаржы активтеріне AAA-дан BBB-ге дейінгі рейтинг берілуі мүмкін. BBB-ден төмен рейтинг берілген қаржы активтері алып-сатарлық деңгей ретінде жіктеледі.

Банктің қаржы активтерінің кредит рейтингі (төменде егжей-тегжейлі көрсетілген клиенттерге берілген қарыздарды қоспағанда) күтілетін кредиттік шығындар резервіне дейін мынадай түрде берілген:

	AA	AA-	A	BBB	<BBB	Кредиттік рейтинг берілмеген	2025 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Ақшалай қаражат және оның баламалары*	-	551,859	70,475	656,212	858	45,830	1,325,234
Міндетті резервтер	-	-	-	856,484	-	-	856,484
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	62,341	14,183	71,429	5	135	7,680	155,773
Кредит мекемелеріндегі қаражат	460	74,862	13,310	21,734	269,126	5,983	385,475
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	37,884	75,374	76,445	1,987,062	12,610	11,098	2,200,473
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	11,159	110,574	-	993,154	10,037	5,083	1,130,007
Басқа қаржы активтері	-	-	-	-	-	90,194	90,194
Шартты қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	-	1,142,646	1,142,646

	AA	AA-	A	BBB	<BBB	Кредиттік рейтинг берілмеген	2024 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Ақшалай қаражат және оның баламалары*	105	215,592	58,463	781,611	7,605	13,205	1,076,581
Міндетті резервтер	-	-	-	294,421	-	-	294,421
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	517	34,185	16,516	143,376	-	236	194,830
Кредит мекемелеріндегі қаражат	-	31,064	45,385	163,661	102,800	5,365	348,275
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	63,980	113,427	146,451	2,472,622	35,053	-	2,831,533
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	525,317	-	217,987	743,304
Басқа қаржы активтері	-	-	-	-	-	36,135	36,135
Шартты қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	-	1,151,531	1,151,531

* Бұл сома қысқа мерзімді қарыздар мен бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын салымдарды білдіреді, бұлар ақшалай қаржы мен оның баламаларының құрамына кіргізілген.

Банк секторының мекемелері тұтастай алғанда қаржы активтері мен шартты міндеттемелерге қатысты кредит тәуекеліне ұшырап отырады. Банктің кредит тәуекелдері Қазақстан Республикасында шоғырланған. Банк бекіткен тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес кредиттер бойынша лимитті орындау және кредитті өтеу қабілетін қамтамасыз ету мақсатында кредит тәуекелінің деңгейіне ұдайы мониторинг жүргізіліп отырады.

Келесі кестеде құнсызданған активтердің және мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған активтердің баланстық құны көрсетіледі:

	Жеке негізде бағаланатын қаржы активтері				Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері		
	Құнсызданбаған қаржы активтері		Құнсызданған қаржы активтері				
	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің сомасы	2025 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Кредит мекемелеріндегі қаражат	385,475	(488)	-	-	-	-	384,987
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	2,202,053	(1,580)	-	-	-	-	2,200,473
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	1,130,007	(743)	-	-	-	-	1,129,264
Клиенттерге берілген қарыздар	7,422,296	(38,310)	505,445	(203,331)	5,399,053	(349,359)	12,735,794
Өзге қаржы активтері	68,723	(349)	42,731	(20,911)	-	-	90,194

	Жеке негізде бағаланатын қаржы активтері				Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері		
	Құнсызданбаған қаржы активтері		Құнсызданған қаржы активтері				
	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтің сомасы	2024 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Кредит мекемелеріндегі қаражат	348,275	(425)	-	-	-	-	347,850
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	2,835,810	(4,277)	-	-	-	-	2,831,533
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	743,304	(574)	-	-	-	-	742,730
Клиенттерге берілген қарыздар	6,465,542	(35,408)	456,222	(226,387)	4,854,731	(297,990)	11,216,710
Өзге қаржы активтері	3,739	(1)	14,779	(5,835)	35,747	(12,294)	36,135

2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсызданбаған мерзімі өткен қарыздардың баланстық құны 76,527 миллион теңгені құрады (2024 ж. 31 желтоқсанда – 90,801 миллион теңге). Мерзімі өткен кредиттерді өтеу мерзімі 90 күннен аспайды.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Топтың өз міндеттемелерін белгіленген мерзімде елеулі шығындарсыз орындау үшін жеткілікті ақшалай қаражатты қамтамасыз ете алмауы нәтижесінде қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы. Топтың өтімділік тәуекелі активті операциялар бойынша талаптардың мерзімі міндеттемелер бойынша өтеу мерзімімен сәйкессіздік (сәйкес келмеу) салдарынан туындайды.

Екінші деңгейдегі банктер үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларының талаптарына сәйкес Топ болған және Директорлар кеңесі бекіткен, өтімділіктің жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесін (бұдан әрі - «ӨЖБІП») әзірледі және ендірді. ӨЖБІП қызмет, валюта түрлеріне қарай әртүрлі уақыттық интервалда өтімділіктің тиісті деңгейін ұстап тұру және өтімділік тәуекелін басқарудың тиісті жүйесін ендіру мақсатында өтімділік тәуекелін басқару процестерінің жинағын білдіреді. ӨЖБІП ағымдағы нарықтық және экономикалық жағдайды, тәуекелдердің бейінін және Қазақстан Республикасы заңнамасының екінші деңгейдегі банктер үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру бөлігіндегі талаптарын есепке алумен Тәуекел-тәбет стратегиясына, сондай-ақ өтімділік жеткіліктілігін бағалау процесінің негізгі тәсілдері мен қағидаттарын анықтауда Банктің ішкі мұқтаждықтарына сәйкес әзірленді. Директорлар кеңесінің тәуекел-тәбетін анықтау мақсатында өтімділік тәуекелі бойынша тәуекел-тәбеттің деңгейлерін бекітеді, сондай-ақ өтімділіктің ағымдағы, қысқа мерзімді, орташа мерзімді және ұзақ мерзімді тәуекелдерін шектейтін ӨЖБІП аясында өтімділік жеткіліктілігінің сандық ішкі көрсеткіші пайдаланылады. Әлсіз жақтарын анықтау мақсатында ӨЖБІП жылына кемінде бір рет үздіксіз шолуға жатады және бұл шолу Директорлар кеңесінің бекітуіне шығарылады.

Тәуекелдерді басқару жүйесі шеңберінде өтімділік тәуекелі мынадай құралдар арқылы өлшенеді және бақыланады:

- өтімділіктің реттеушілік (пруденциялық) нормативтерін сақтау мониторингі;
- өтімділік тәуекелі бойынша ішкі лимиттер мен триггерлерді белгілеу және тұрақты мониторингтеу: тәуекел-тәбет деңгейі, ӨЖБІП көрсеткіші, GAP-алшақтықтарға лимит, міндеттемелердің шоғырлану лимиттері, өтімділік тәуекелі туралы ерте ескерту индикаторлары;
- шартты өтеу мерзімдерін талдау (GAP-талдау) және ақша ағындарын болжау, оның ішінде: жоспарланған мәмілелер, клиенттердің тартылған қаражатын болжамды ұзарту (қорландырудың тұрақты бөлігін есептеуді ескере отырып);
- қорландыру көздерінің шоғырлануын талдау (ірі депозиторлар бойынша, валюта бойынша, қорландыру мерзімділігі бойынша, қорландыру көзі бойынша);
- өтімділік тәуекеліне мониторинг пен бақылауды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін өтімділік тәуекелі туралы ерте ескерту индикаторлары;
- өтімділікті тарту үшін кепілдік қамтамасыз ету ретінде пайдаланылуы мүмкін активтер көлемін талдау;
- төтенше жағдайлардағы өтімділік тапшылығын жою процесін сипаттай отырып, төтенше жағдайларды қаржыландыру жоспарын әзірлеу және үнемі тестілеу;
- түрлі макроэкономикалық және өзге факторлар мен параметрлердің өзгеруінің өтімділікке әсерін стресс-тестілеу.

Банктің қысқа мерзімді өтімділік тәуекелін басқару үшін Қазынашылық ақшалай қаражаттың қозғалысына күн сайын мониторинг және болжау жасайды. Ұзақ мерзімді өтімділік тәуекелін басқаруды өтімділіктің ұзақ мерзімді позицияларын талдау және елеуді кері позицияны түрлі әдістермен басқару бойынша шешімдер қабылдау арқылы АПКОМ жүзеге асырады.

Өтімділік тәуекелін басқару мақсатында Банк болашақта өтімді активтердің әлеуетті тапшылығын анықтау үшін ақша қаражатының түсуі мен әкетілуін талдайды және бағалау жүргізеді. Банк баланстан тыс талаптар мен міндеттемелерді қоса алғанда, активтер мен міндеттемелер бойынша болжанатын ақша ағындарын өлшейді және болжайды, оның шеңберінде қаржылық активтер, қаржылық міндеттемелер бойынша ақша ағындары арасындағы алшақтықтардың құрылымы талданады(GAP-талдау). GAP талдау кезінде ақша ағындары келесі принциптерді ескере отырып, уақытша себеттер бойынша топтастырылады:

- активтер мен міндеттемелер экономикалық біртекті және маңызды баптарға бөлінеді;
- Клиенттерге берілген ұзақ мерзімді кредиттердің бір бөлігі «3 айдан 1 жылға дейін» себетіне жіктеледі, өйткені олар Банк тиісті хабарламаны жібергеннен кейін он ай ішінде Топ оларды біржақты тәртіппен қайтарып алуға құқылы;
- клиенттерге берілген ұзақ мерзімді қарыздардың бір бөлігі «3 айдан 1 жылға дейін» себетіне жіктеледі, өйткені Банк олар бойынша Банк шығарған тиісті хабарламадан кейін он ай ішінде біржақты тәртіппен кері қайтарып алуға құқылы;
- клиенттерге қарыздар, Кредит мекемелеріндегі қаражат, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар, өзге де қаржы активтері, клиенттердің қаражаты, Кредит мекемелерінің қаражаты, Шығарылған борыштық бағалы қағаздар, өзге де қаржы міндеттемелері өтімділіктің күтілетін келісімшарттық өтеу мерзімдері негізінде позицияны талдауға енгізілген;
- Жоғарыда аталғандардан басқа активтер мен міндеттемелер әдетте төлем кестесіне және есеп беру күнінен ең ерте шарттық төлем күніне немесе қолжетімді өтеу күніне дейінгі қалған кезеңге сәйкес жіктеледі.

Тиімді бақылау мақсатында Банк өтімділікті басқаруды мыналарға бөледі:

- ағымдағы (күнішілік)/қысқа мерзімді өтімділікті басқару – өтеу мерзімі 3 айдан аз активтер мен міндеттемелерді басқару;
- орта мерзімді/ұзақ мерзімді өтімділікті басқару – өтеу мерзімі 3 айдан 1 жылға дейін және 1 жылдан астам активтер мен міндеттемелерді басқару.

Өтімділік тәуекелін басқаруды жалпы АПКОМ жүзеге асырады, оның негізгі міндеттері активтер мен пассивтерді басқару саясатын және өтімділікті басқару саясатын іске асыруды бақылау, өтімді қаражатқа қажеттілікті айқындау болып табылады. Қазынашылық өтімділік тәуекелі бойынша тәуекел-тәбеттің белгіленген деңгейі және белгіленген лимиттер шеңберінде ақша ағындарын және Банктің қысқа мерзімді өтімділігін тікелей басқаруды жүзеге асырады. Қазынашылық өтімділікті жедел басқару жөніндегі шараларды әзірлейді және іске асырады. Тәуекел-менеджмент бөлімшесі өтімділік тәуекелін басқару процесін іске асыруға, ілеспелі талдаумен өтімділік тәуекелінің ағымдағы жай-күйі туралы мерзімді басқарушылық есептілік шеңберінде өтімділік тәуекелін анықтау, өлшеу, мониторингілеу, бақылау және талдау үшін жауап береді және қажет болған жағдайда тәуекелдерді азайту бойынша өз ұсынымдарын ұсынады. Сондай-ақ тәуекел-менеджмент бөлімшесі түрлі макроэкономикалық және өзге де факторлар мен параметрлердің өзгеруінің өтімділікке әсерін, оның ішінде клиенттер қаражатының кету сценарийін ескере отырып стресс-тестілеу жүргізеді.

Өтімділік тәуекелін басқару (өтімділік тәуекелін анықтау, өлшеу, мониторингтеу, бақылау және талдау) ӨЖБІП және өтімділік тәуекелін басқару саясатына, сондай-ақ реттеушілік талаптарға сәйкес жүзеге асырылады.

Төмендегі кестелерде жоғарыда көрсетілген қағидаттар негізінде топтастырылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді талдау көрсетілген.

	2025 ж. 31 желтоқсан					
	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Жиыны
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,577,653	-	-	-	-	1,577,653
Міндетті резервтер	433,282	128,151	198,050	67,323	29,678	856,484
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	92,604	-	-	63,169	-	155,773
Кредит мекемелеріндегі қаражат	84,944	5,198	41,173	214,956	38,716	384,987
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	44,331	74,876	317,733	959,787	803,746	2,200,473
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	30,467	55,231	321,307	621,521	100,738	1,129,264
Клиенттерге берілген қарыздар*	363,816	823,469	7,078,030	3,866,415	604,064	12,735,794
Өзге қаржы активтері	82,324	540	1,696	5,356	278	90,194
	2,709,421	**1,087,465**	**7,957,989**	**5,798,527**	**1,577,220**	**19,130,622**
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Клиенттердің қаражаты	7,591,440	2,408,654	3,774,618	218,826	147,281	14,140,819
Кредит мекемелерінің қаражаты	676,543	37,503	6,797	285,524	222,763	1,229,130
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	5,696	920	421	611	-	7,648
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	780,587	196,659	977,246
Өзге қаржы міндеттемелері	158,510	207	618	1,267	55	160,657
	8,432,189	**2,447,284**	**3,782,454**	**1,286,815**	**566,758**	**16,515,500**
Нетто позиция	**(5,722,768)**	**(1,359,819)**	**4,175,535**	**4,511,712**	**1,010,462**	**2,615,122**
Жинақталған айырма	**(5,722,768)**	**(7,082,587)**	**(2,907,052)**	**1,604,660**	**2,615,122**	

	2024 ж. 31 желтоқсан					
	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Жиыны
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,327,703	-	-	-	-	1,327,703
Міндетті резервтер	143,661	36,546	87,087	17,927	9,200	294,421
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	168,127	-	-	26,703	-	194,830
Кредит мекемелеріндегі қаражат	106,939	196	23,068	217,328	319	347,850
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	81,023	58,855	792,900	1,174,712	724,043	2,831,533
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	-	2	27,455	715,273	-	742,730
Клиенттерге берілген қарыздар*	398,561	905,483	5,831,665	3,586,251	494,750	11,216,710
Өзге қаржы активтері	33,801	714	925	148	547	36,135
	2,259,815	**1,001,796**	**6,763,100**	**5,738,342**	**1,228,859**	**16,991,912**
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Клиенттердің қаражаты	6,740,578	1,618,209	3,578,568	686,219	154,514	12,778,088
Кредит мекемелерінің қаражаты	304,878	43,168	120,228	174,613	157,731	800,618
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	5,625	-	-	510	-	6,135
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11,546	135,268	582,554	19,966	140,131	889,465
Өзге қаржы міндеттемелері	210,186	172	243	-	374	210,975
	7,272,813	**1,796,817**	**4,281,593**	**881,308**	**452,750**	**14,685,281**
Нетто позиция	**(5,012,998)**	**(795,021)**	**2,481,507**	**4,857,034**	**776,109**	**2,306,631**
Жинақталған айырма	**(5,012,998)**	**(5,808,019)**	**(3,326,512)**	**1,530,522**	**2,306,631**	

*«3 айдан 1 жылға дейін» бағанындағы клиенттерге берілетін қарыздарға стандарттық емес өтелу мерзімі бар қарыздар кіреді.

Есепті кезең ішінде өтімділіктің GAP-алшақтықтарының өзгеруі өтімді активтер көлемінің және/немесе құрылымының өзгеруіне, Банктің активтері мен міндеттемелерінің мерзімділік құрылымының өзгеруіне, оның ішінде активтерді өтеуге дейінгі мерзімнің өзгеруі (бағалы қағаздарды өтеуге дейінгі, кредит мекемелерінің қаражаты бойынша, шығарылған бағалы қағаздар бойынша, мерзімдердің қысқаруы/ұлғаюы) себебіне байланысты.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк өтімділіктің негізгі көрсеткіштеріне және өтімділік бойынша заңнамалық талаптарға сәйкес келеді.

Міндеттемелерді өтеу мерзімі бойынша талдау дәстүрлі түрде жоғарыдағы кестелерде көрсетілгеннен ұзақ мерзімде өтелген клиенттердің ағымдағы шотындағы қалдықтарының тарихи тұрақтылығын көрсетпейді. Осыған байланысты басшылық талап етілгенге дейінгі және 1 айға дейінгі мерзіммен тартылған ағымдағы шоттар мен клиенттердің депозиттерінің ауқымды бөлігін құрайтынына қарамастан, мұндай депозиттерді салымшылардың санына және түріне қарай әртараптандыру, сондай-ақ Банктің өткен кезеңдерде жинақтаған тәжірибесі көрсетіп отырғандай, бұл депозиттер Банк қызметін қаржыландырудың ұзақ мерзімді және тұрақты көзін құрап отыр. Тиісінше, ағымдағы шоттардың елеулі үлесі өтімділікті талдау және басқару үшін тұрақты ресурс болып табылады. Бұдан басқа, жинақталған алшақтық рейтингі жоғары өтімді мемлекеттік және басқа да бағалы қағаздарды сату және кері сатып алумен сату туралы келісімдердің көмегімен қайта қаржыландыру немесе қажет болғанда капитал нарығында ұзақ мерзімді қарыздық қаржыландыруды тарту есебінен жеткілікті деңгейде өтелуі мүмкін.

Есепті кезең ішінде өтімділіктің GAP-алшақтықтарының өзгеруі өтімді активтер көлемінің және/немесе құрылымының өзгеруіне, Банктің активтері мен міндеттемелерінің мерзімділік құрылымының өзгеруіне, оның ішінде активтерді (бағалы қағаздарды, клиенттерге берілген қарыздарды өтеуге дейінгі мерзімдердің қысқаруы/ұлғаюы) және міндеттемелерді (клиенттердің қаражаты бойынша, кредиттік мекемелердің қаражаты бойынша, шығарылған бағалы қағаздар бойынша қорландыру мерзімінің қысқаруы/ұлғаюы) өтеуге дейінгі мерзімнің өзгеруі себебіне байланысты.

Өтімділік тәуекелінің одан әрі талдамасы төменде келтірілген кестеде ХҚЕС (IFRS) 7-ге сәйкес берілген. Аталған кестеде көрсетілген көлемде қаржылық жағдай туралы жеке есепте берілген мөлшерге сәйкес келмейді, өйткені осы презентацияға қаржы міндеттемелері және шартты қаржы міндеттемелері бойынша болашақта жасалатын төлемдерге шарт бойынша төлем мерзіміне қарай жасалған талдау қоса енгізілген (пайыздық төлемдерді қоса).

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	2025 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Клиенттердің қаражаты	7,626,095	2,431,539	3,835,012	225,410	220,956	14,339,012
Кредит мекемелерінің қаражаты	700,714	42,577	11,123	292,973	222,811	1,270,198
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,454	-	8,788	773,439	196,660	981,341
Өзге қаржы міндеттемелері	161,372	1,582	3,094	1,996	146	168,190
Берілген кепілдіктер	993,048	-	-	-	-	993,048
Берілген аккредитивтер	102,839	-	-	-	-	102,839
Қарыздар беру бойынша міндеттемелер	84,500	-	-	-	-	84,500
	9,671,022	**2,475,698**	**3,858,017**	**1,293,818**	**640,573**	**17,939,128**
Туынды қаржы құралдары бойынша активтер	1,614,811	46,015	108,410	22,380	-	1,791,616
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	1,596,371	45,284	101,300	21,150	-	1,764,105

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	2024 ж. 31 желтоқсан Жиыны
Клиенттердің қаражаты	6,814,882	1,642,242	3,685,850	795,611	230,222	13,168,807
Кредит мекемелерінің қаражаты	311,122	43,262	123,989	199,192	167,721	845,286
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11,547	120,276	610,631	20,920	140,130	903,504
Өзге қаржы міндеттемелері	210,534	1,610	9,398	569	343	222,454
Берілген кепілдіктер	984,144	-	-	-	-	984,144
Берілген аккредитивтер	113,993	-	-	-	-	113,993
Қарыздар беру бойынша міндеттемелер	109,307	-	-	-	-	109,307
	8,555,529	**1,807,390**	**4,429,868**	**1,016,292**	**538,416**	**16,347,495**
Туынды қаржы құралдары бойынша активтер	486,472	-	3,846	64,718	-	555,036
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	489,908	-	3,783	46,968	-	540,659

Мемлекеттік мекемелермен және мемлекет бақылайтын компаниялармен операциялар

Банк өз қызметі барысында ҚР Ұлттық Банкімен, ҚР Үкіметі атынан ҚР Қаржы министрлігі және мемлекеттік мекемелермен, сондай-ақ мемлекет бақылайтын компаниялармен (капиталда иелену үлесі 50% және одан жоғары) операцияларды жүзеге асырады. Банк осы клиенттерге банк қызметтерін ұсынады, соның ішінде, бірақ олармен шектелмейді: салымдарды орналастыру, қарыздар беру, бағалы қағаздарды сату және сатып алу бойынша операциялар, салымдарға қаражат қабылдау, т.б.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша олардың баланстық құны (ТОП 10) бойынша елеулі болып табылған мемлекеттік мекемелермен және мемлекет бақылайтын компаниялармен операциялар бойынша қалдықтар былайша берілген:

Контрагент/эмитент	Ақшалай қаражат және оның баламалары	Клиенттер-ге берілген қарыздар	Бағалы қағаздар	Клиенттердің / кредит мекемелерінің қаражаты	2025 ж. 31 желтоқсан Жиыны
ҚРҰБ	1,530,353	-	997	240	1,531,590
Қазақстан Республикасының Үкіметі	-	-	2,266,945	69,296	2,336,241
Мемлекет бақылайтын өзге де мемлекеттік мекемелер мен компаниялар	-	224,297	474,535	1,347,425	2,046,257
Оның ішінде: *мемлекеттік бағдарламалар қаражаты*	-	-	-	91,615	91,615
	1,530,353	**224,297**	**2,742,477**	**1,508,576**	**6,005,703**

Контрагент/эмитент	Ақшалай қаражат және оның баламалары	Клиенттер-ге берілген қарыздар	Бағалы қағаздар	Клиенттердің / кредит мекемелерінің қаражаты	2024 ж. 31 желтоқсан Жиыны
ҚРҰБ	813,286	-	16,143	122	829,551
Қазақстан Республикасының Үкіметі	-	12,852	2,500,257	35,678	2,548,787
Мемлекет бақылайтын өзге де мемлекеттік мекемелер мен компаниялар	-	741,401	562,285	862,730	2,166,416
Оның ішінде: *мемлекеттік бағдарламалар қаражаты*	-	-	-	96,235	96,235
	813,286	**754,253**	**3,078,685**	**994,765**	**5,640,989**

Ақшалай қаражат және оның баламалары ҚР Ұлттық Банкіндегі ностро шоттардағы және мерзімді депозиттердегі ұлттық және шетел валютасындағы қалдықтар кіреді.

Клиенттерге берілетін қарыздар ақылылық, мерзімділік, қайтарымдылық шарттарында жасалған, мемлекет бақылайтын компанияларды қаржыландыру жөніндегі мәмілелерді білдіреді.

Бағалы қағаздарға инвестициялар сатып алу мақсаттарына қарай әділ немесе амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, ұлттық және шетел валютасында номинацияланған борыштық және үлестік қаржы құралдарымен ұсынылған.

Кредит мекемелерінің қаражаты / клиенттердің қаражаты мемлекет бақылайтын компаниялар алдындағы ағымдағы шоттардағы қалдықтар, мерзімді салымдар, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламалары бойынша орналастырылған қаражат, сондай-ақ квазимемлекеттік компаниялар жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялар шеңберінде орналастырған шартты салымдар түріндегі міндеттемелерді білдіреді.

Өтімділік тәуекелін басқару, оның ішінде активтер мен міндеттемелердің шоғырлануын мониторингтеу мақсатында Банк клиенттерге қойылатын талаптар бойынша да, сол сияқты олардың алдындағы міндеттемелер бойынша да (ірі депозиторлар / қарыз алушылар бойынша, валюта себеттері бойынша, қорландыру көзі бойынша) клиенттердің жекелеген топтарына шоғырлану лимиттерін белгілейді; көрсетілген лимиттердің орындалуын тұрақты негізде бақылайды, көрсеткіштердің өзгеру серпінін талдайды, қажет болған жағдайда шоғырлану тәуекелін төмендету жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлейді.

Сонымен қатар, Банк тұрақты негізде Банктің қаржылық тұрақтылығына әртүрлі макроэкономикалық және басқа көрсеткіштердің ықтимал өзгеруінің әсері бойынша стресс-тестілеу өткізеді. Қарауға және талдауға міндетті сценарийлердің бірі клиенттер қаражатының күйзеліске ұшырауы (ағымдағы шоттардан алу, мерзімді депозиттерді мерзімінен бұрын бұзу), сондай-ақ клиенттердің қаражатын шетел валютасына (теңгеден шетел валютасына) айырбастау болып табылады, стресс-тест жүргізу нәтижелері бойынша қажет болған кезде Банктің қызметіне теріс әсер етуге жол бермеу жөніндегі алдын алу шаралары әзірленеді.

Активтер мен міндеттемелердің шоғырлануына арналған лимиттер мониторингінің нәтижелері және стресс-тестілеулердің нәтижелері міндетті түрде Банктің қызметіне тән тәуекелдің негізгі түрлерінің ағымдағы деңгейімен танысу және қажет болған кезде тәуекелді азайту бойынша түзету шараларын қабылдау үшін уәкілетті алқалы органдардың қарауына ұсынылады.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел дегеніміз – бұл нарықтық жағдайдың қолайсыз өзгеруіне байланысты, нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің, шетел валюталарының бағамдарының, қаржы құралдарының, тауарлардың нарықтық құнының өзгеруінен көрінетін Топтың баланстық және баланстан тыс баптары бойынша қаржылық шығындардың туындау ықтималдығы.

Топ нарықтық тәуекелдерді мынадай құрамды бөліктерге бөледі:

- Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі (пайыздық тәуекел);
- Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеру тәуекелі (валюталық тәуекел);
- Бағалы қағаздар портфелінің бағасы өзгеру тәуекелі (бағалық тәуекел).

Нарықтық тәуекелді басқару мақсаты тәуекел/кірістілік арақатынасын оңтайландыру, қолайсыз оқиғалар жүзеге асырылған кезде шығынды азайту және іс жүзіндегі қаржылық нәтиженің күтілген нәтижеден ауытқу мәнін төмендету болып табылады.

Нарықтық тәуекелді басқару бағалы қағаздардың портфельдерін басқарудан, валюталар бойынша ашылған позицияларды басқарудан, пайыздық мөлшерлемелерді басқарудан және туынды қаржы құралдарын басқарудан құралады. Осы мақсатта АПКОМ бағалы қағаздар портфельдерінің, ашылған позициялардың, stop-loss лимиттерінің, VaR және ES лимиттерінің және басқа да шектеулердің лимиттерін белгілейді. Нарықтық тәуекел лимиттері жылына кемінде бір рет қайта қаралып, үнемі бақылауда болады.

Пайыздық тәуекел

Топ пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекеліне ұшырайды. Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің қолайсыз өзгерісі салдарынан пайыздық кірістердің төмендеуі, пайыздық шығыстардың ұлғаюы немесе капиталға теріс әсер ету ықтималдығы ретінде айқындалады.

Топ пайыздық тәуекелдің екі түрін бөледі:

- Әділ құнының өзгерісі өзге жиынтық кіріс арқылы көрсетілетін бағалы қағаздардың портфельдері бойынша пайыздық тәуекел;
- Пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне сезімтал (сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі) активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің сәйкес келмеуінен туындайтын (пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау) пайыздық тәуекел.

АПКОМ оң пайыздық маржаны қамтамасыз ете отырып, Банктің пайыздық мөлшерлемелері бойынша позициясын басқару арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін және нарықтық тәуекелді басқарады.

Банк Пайыздық тәуекелдерді басқару және бақылау қағидаттары туралы Базель құжатында сипатталған тәсілді пайдалана отырып, пайыздық тәуекелге ұшырағыштық деңгейін анықтау арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін басқарады. Бұл тәсіл активтер және міндеттемелер бойынша пайыздық мөлшерлемелердің параллельдік өзгеру әсерін тестілеу жолымен Банктің пайыздық тәуекелге ұшырағыштық деңгейін анықтайды.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне сезімталдықты талдау

Төмендегі кестеде өзгерістер негізінде мүмкін деп табылған пайыздық тәуекелдің өзгерісі негізінде пайыздық тәуекелге сезімталдықтың талдауы ұсынылған. Банк пайыздық мөлшерлемелердің мүмкін болатын өзгерістерін осы пайыздық мөлшерлемелердің түрлі құбылмалылығына байланысты, қаржы активтері мен міндеттемелері белгіленген теңгедегі және шетел валютасында жеке-жеке бағалайды. Сонымен қатар теңгедегі пайыздық мөлшерлемелер өзгерістерінің сценарийі (қарыздар/депозиттер, ҚРҰБ базалық мөлшерлемесінің және т.б.) нарықтық пайыздық мөлшерлемесінің динамикасын ескереді.

Салық төленгенге дейінгі пайдаға ықпал ету - пайыздық мөлшерлемедегі жол берілетін өзгерістердің қаржы активтері мен міндеттемелердің құбылмалы мөлшерлемесі негізінде 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес әділ құнмен есепке алынатын бір жыл ішіндегі таза пайыздық табысқа тигізетін әсері және тіркелімді пайыздық мөлшерлемелі құралдарды қайта бағалаудың әділ құнмен есепке алынатын әсері. Банк басшысының пікірінше, табыс салығы пайыздық тәуекелді басқаруға елеулі ықпал тигізбейді.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша капиталға тиісті әсер ететін активтер мен міндеттемелердің құнынан салық салуға дейінгі пайдаға әсері былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме Теңге +3.75% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерлеме Теңге -3.75% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерлеме Теңге +3.75% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерлеме Теңге -3.75% Шетел валютасы -2%
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:				
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	(9,445)	9,445	214	(214)
Теңге	(3,845)	3,845	-	-
Шетел валюталары	(5,600)	5,600	214	(214)
Кредит мекемелеріндегі қаражат	168	(168)	1,191	(1,191)
Шетел валюталары	168	(168)	1,191	(1,191)
Клиенттерге берілген қарыздар	43,987	(43,987)	7,206	(7,206)
Теңге	30,193	(30,193)	1,940	(1,940)
Шетел валюталары	13,794	(13,794)	5,266	(5,266)
Салық салғанға дейінгі пайдаға таза әсері	**34,710**	**(34,710)**	**8,611**	**(8,611)**

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін қайта бағалау нәтижесінде пайда болған пайыздық мөлшерлемедегі рұқсат етілген өзгерістерден капиталға ықпал былайша берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерлеме Теңге +3.75% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерлеме Теңге -3.75% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерлеме Теңге +3.75% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерлеме Теңге -3.75% Шетел валютасы -2%
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:				
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	(200,700)	200,700	(201,524)	201,524
Теңге	(68,486)	68,486	(98,560)	98,560
Шетел валюталары	(132,214)	132,214	(102,964)	102,964
Капиталға таза ықпалы	**(200,700)**	**200,700**	**(192,913)**	**192,913**

Валюталық тәуекел

Банк валюталық тәуекелге ұшырауы мүмкін. Бұл тәуекел Банктің қаржылық жағдайына кері әсерін тигізе алатын, шетел валюталары бойынша ашық позициялардың болуына және нарықтық айырбас бағамдарының қолайсыз өзгерістерінің болуына байланысты туындайтын тәуекел.

АПКОМ валюталық тәуекелді басқаруды ашық валюталық позицияны анықтау арқылы, теңгенің құнсыздануының болжамына және өзге де макроэкономикалық индикаторларға сүйене отырып іске асырады, бұл жәйт Банкке ұлттық және шетел валюталарының айырбас бағамындағы елеулі ауытқулардан болатын шығынды барынша азайтуға мүмкіндік береді.

Қазынашылық Банктің ашық валюталық позициясының реттеуші орган талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз ету мақсатында оған күнделікті бақылау жасап отырады.

Банк шетел валютасының (негізінен АҚШ долларының) әрекет етуші айырбастау бағамдарындағы ауытқулардың салдарынан туындайтын, қаржылық жағдайға, қызметтің нәтижелеріне және ақшалай қаражаттың қозғалысына әсерін тигізетін, күнделікті қадағаланып отыратын тәуекелге ұшырауы ықтимал. АПКОМ валюта түрлеріне қарай тәуекел деңгейінің лимиттерін Директорлар Кеңесі бекіткен өкілеттік шеңберінде белгілейді. Бұл лимиттер реттеуші орган белгілеген ең төменгі талаптарға сәйкес келеді.

Банктің негізгі ақша ағымдары негізінен теңгемен және АҚШ долларымен генерацияланады. Соның салдарынан теңгенің АҚШ долларына қатысты айырбас бағамының болашақ ауытқуы Банктің АҚШ долларымен көрсетілген ақшалай активтері мен міндеттемелерінің баланстық құнына әсер етуі мүмкін. Валюталық тәуекел қаржылық жағдай туралы жеке есептің баптарына және баланстан тыс позицияларға қатысты бағаланады. Банктің айырбас бағамдарының ауытқуына ағымдағы сезіктілігі баланстан тыс баптар қаржылық жағдай туралы жеке есептің баптарын елеулі бейтараптандыратынына байланысты тиімді деңгейде болады.

Банктің валюталық тәуекелге ұшырауы төмендегідей берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан						
	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқа шетел валюталары	Шетел валютасының жиыны	Теңге	ЖИЫНЫ
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ							
Ақшалай қаражат және оның баламалары	500,792	48,748	30,640	47,901	628,081	949,572	1,577,653
Міндетті резервтер	126,407	12,122	6,015	12,877	157,421	699,063	856,484
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	66,218	-	-	-	66,218	89,555	155,773
Кредит мекемелеріндегі қаражат	290,138	39,957	5,983	27,130	363,208	21,779	384,987
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	842,771	258,499	2,700	-	1,103,970	1,096,503	2,200,473
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	491,701	-	-	-	491,701	637,563	1,129,264
Клиенттерге берілген қарыздар	2,677,155	128,279	69	114,683	2,920,186	9,815,608	12,735,794
Өзге қаржы активтері	18,504	253	5,094	10,178	34,029	56,165	90,194
	5,013,686	**487,858**	**50,501**	**212,769**	**5,764,814**	**13,365,808**	**19,130,622**
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ							
Клиенттердің қаражаты	3,494,903	320,419	47,427	56,472	3,919,221	10,221,598	14,140,819
Кредит мекемелерінің қаражаты	384,906	16,565	128,755	116,558	646,784	582,346	1,229,130
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	478	-	156	-	634	7,014	7,648
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	760,344	-	-	-	760,344	216,902	977,246
Өзге қаржы міндеттемелері	12,537	1,033	1,895	953	16,418	144,239	160,657
	4,653,168	**338,017**	**178,233**	**173,983**	**5,343,401**	**11,172,099**	**16,515,500**
Баланс бойынша нетто позиция	**360,518**	**149,841**	**(127,732)**	**38,786**	**421,413**	**2,193,709**	**2,615,122**
Баланстан тыс нетто позиция	**(350,809)**	**(146,461)**	**114,009**	**(36,836)**	**(420,097)**	**447,181**	**27,084**
Нетто позиция	**9,709**	**3,380**	**(13,723)**	**1,950**	**1,316**	**2,640,890**	**2,642,206**

	2024 ж. 31 желтоқсан						
	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқа шетел валюталары	Шетел валютасының жиыны	Теңге	ЖИЫНЫ
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ							
Ақшалай қаражат және оның баламалары	251,266	68,246	26,288	41,698	387,498	940,205	1,327,703
Міндетті резервтер	37,863	7,379	3,190	3,394	51,826	242,595	294,421
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	144,395	-	-	-	144,395	50,435	194,830
Кредит мекемелеріндегі қаражат	272,284	41,844	2,081	15,427	331,636	16,214	347,850
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	1,387,601	239,007	7,664	-	1,634,272	1,197,261	2,831,533
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегергенде амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	220,923	-	-	-	220,923	521,807	742,730
Клиенттерге берілген қарыздар	1,990,504	128,510	6,280	9,432	2,134,726	9,081,984	11,216,710
Өзге қаржы активтері	1,189	179	201	7	1,576	34,559	36,135
	4,306,025	**485,165**	**45,704**	**69,958**	**4,906,852**	**12,085,060**	**16,991,912**
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ							
Клиенттердің қаражаты	3,518,685	245,408	42,525	32,026	3,838,644	8,939,444	12,778,088
Кредит мекемелерінің қаражаты	434,567	24,751	11,063	15,167	485,548	315,070	800,618
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері	-	-	510	-	510	5,625	6,135
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	483,333	-	-	-	483,333	406,132	889,465
Өзге қаржы міндеттемелері	170	868	-	543	1,581	209,394	210,975
	4,436,755	**271,027**	**54,098**	**47,736**	**4,809,616**	**9,875,665**	**14,685,281**
Баланс бойынша нетто позиция	**(130,730)**	**214,138**	**(8,394)**	**22,222**	**97,236**	**2,209,395**	**2,306,631**
Баланстан тыс нетто позиция	**119,881**	**(212,682)**	**9,348**	**(18,105)**	**(101,558)**	**117,062**	**15,504**
Нетто позиция	**(10,849)**	**1,456**	**954**	**4,117**	**(4,322)**	**2,326,457**	**2,322,135**

Валюталық тәуекелге сезімталдықты талдау

Төменде келтірілген кестеде 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес Банкті елеулі тәуекелге ұшыратып отырған валюталар және Банктің болжанған қаржылық ағымы туралы мәлімет берілген. Талдау валюта бағамының мүмкін болатын қозғалысының әсерін көрсетеді, бұл барлық басқа айнымалылар пайда немесе шығын туралы жеке есепте өзгермейді деп болжайды. Кестеде көрсетілген теріс мәнді сома пайда немесе шығын туралы жеке есептегі таза потенциалдық азаюды, ал оң мәнді сома таза жоғарылауды білдіреді. Валюталық тәуекелдің сезімталдығы баланстық та, баланстан тыс та валюталық позицияларды есепке алады. Банк басшылығының пікірінше, табыс салығы валюталық тәуекелді басқаруға елеулі ықпалын тигізбейді.

Қаржы активтерінің құнына негізделген салық салуға дейінгі пайда мен капиталға әсері валюта бағамының құбылмалылығын талдау арқылы есептеледі.

Қаржы активтерінің құнына негізделген, салық салынғанға дейінгі пайдаға және капиталға ықпал 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес соңғы екі жылда айырбас бағамының динамикасының тарихи деректері бойынша есептелген айырбас бағамының жылдық құбылмалылығының талдауын пайдалана отырып есептеледі:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	+30% Теңге/ АҚШ доллары	-30% Теңге/ АҚШ доллары	+30% Теңге/ АҚШ доллары	-30% Теңге/ АҚШ доллары
Қаржы нәтижелеріне/капиталға ықпал	2,913	(2,913)	(3,255)	3,255

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	+30% Теңге/евро	-30% Теңге/евро	+30% Теңге/евро	-30% Теңге/евро
Қаржы нәтижелеріне/капиталға ықпал	1,014	(1,014)	437	(437)

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	+30% Теңге/ Ресей рублі	-30% Теңге/ Ресей рублі	+30% Теңге/ Ресей рублі	-30% Теңге/ Ресей рублі
Қаржы нәтижелеріне/капиталға ықпал	(4,117)	4,117	286	(286)

Сезімталдықты талдауға шектеу

Жоғарыда келтірілген кестелерде ең басты болжамға негізделген өзгерістер көрсетілген, себебі басқа жорамалдар өзгеріссіз қалады. Шындығына келгенде, жорамалдар мен басқа факторлар өзара байланысты болады. Сонымен қатар сезгіштіктің желілік емес сипаты бар екендігін де ескеру керек, сондықтан алынған нәтиже бойынша интерполяция немесе экстраполяция жүргізілмеуге тиіс.

Сезімталдықты талдау Банктің активтер мен міндеттемелерді белсенді басқаратындығын ескермейді. Бұған қоса, Банктің қаржылық жағдайы нарықта болып жататын өзгерістерге қарай өзгеріске ұшырап отыруы мүмкін. Мәселен, Банктің қаржы активтерін басқару саласындағы стратегиясы нарықтағы ауытқулар тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында кенеттен бағалық шұғыл ауытқулар болған жағдайда басшылық инвестицияларды сату, инвестициялық портфель құрамын өзгерту, сондай-ақ басқа да қорғаныс әдістерін қолдана алады. Ендеше, жорамалдардың өзгеруі міндеттемелерге әсер ете алмайды және қаржылық жағдай туралы жеке есепте нарықтық бағамен есепке алынатын активтерге елеулі ықпал ете алмайды. Мұндай жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың түрлі әдістері капитал көлемінің елеулі ауытқуына әкеп соғуы мүмкін.

Әлеуетті тәуекелді ашып көрсету мақсатында жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа шектеулерге нарықтағы болжамды қозғалыстарды пайдалануды да қосуға болады, бұлар Банктің нарықта болатын болашақтағы өзгерістерге жасалған жорамалы ғана болып табылады, өйткені жорамалды қандай да бір сенімділікпен жасау мүмкін емес.

Баға тәуекелі

Баға тәуекелі - бұл өзгерістерге жекелеген бағалы қағазға немесе оның эмитентіне тән факторлар немесе нарықта айналымдағы барлық бағалы қағаздарға әсер ететін факторлар себеп болғанына қарамастан, нарықтық бағаның өзгеруі нәтижесінде қаржы құралының құнының өзгеру тәуекелі. Банк нарықтағы оның өнімдеріне ықпал ететін жалпылама немесе арнайы өзгерістер әсеріне байланысты баға тәуекеліне ұшырап отырады.

Баға тәуекелін шектеу мақсатымен Банк сауда портфелінің потенциалдық шығындарын азайту мақсатымен сауда портфеліндегі әрбір жекелеген бағалы қағаз бойынша ең жоғарғы шығын (stop-loss) лимитін белгілейді.

Баға тәуекелін бағалау Банк іс жүзіндегі шығындар VaR мәніне сәйкес келетін шығындар деңгейінен артуы мүмкін жағдайда бір күн ішінде өзіне қабылдай алатын күтілген шығындар деңгейіне Expected shortfall (ES) лимиттерін белгілеу арқылы VaR әдісінің негізінде жүзеге асырылады.

VaR есептеулері мынадай параметрлердің негізінде жүргізіледі:

- есептік кезең – 252 жұмыс күні;
- сенімділік интервалы – 99%;
- пайдаланылатын әдіс – тарихи модельдеу әдісі.

Банк 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес баға тәуекелін болмашы деп санайды, соған байланысты сандық ақпаратты ашудың қажеті жоқ.

29. Капитал жеткіліктілігін басқару

Банктің капиталды басқару кезіндегі мақсаты қаржылық жағдай туралы жеке есептегі «капитал» ұғымынан кеңірек және мынадай жәйттерді білдіреді:

- ҚРҰБ капиталға қойған талаптарын орындау;
- Банктің өз қызметін үздіксіз қызмет істеу қағидатымен жалғастыру қабілетін Банктің пайда табуын әрі акционерлер мен өзге де мүдделі тұлғаларға табыс әкелуін қамтамасыз ете отырып қорғау; және
- Өз қызметінің дамуын қамтамасыз ету үшін берік капиталдық база сақтау.

Капиталдың талап етілетін деңгейі жоғарыда көрсетілген мақсаттарды ескере отырып, жылдық бюджетті әзірлеу барысында белгіленеді және бұл Басқарма мен Директорлар кеңесі тарапынан мақұлданады. Қазіргі уақытта Банк капиталының жеткіліктілігі Базель комитетінің ескертулерін ала отырып, есепті қазақстандық Реттеу органының банктерге берілген пруденциялық нормативтердің талабы бойынша есептелінеді.

Қазіргі уақытта нормативтік капитал:

- Банктің дұрыс жұмыс істеуін қолдау және шығындарды олар туындаған сәтте жұту үшін қажетті бірінші деңгейдегі капитал арқылы. Банк шығарған жай акцияларды, эмиссиялық табысты, бөлінбеген пайданы, өзге жинақталған жиынтық кірісті және ашылған резервтерді, регуляторлық түзетулерді (шегерімдер) қамтитын бірінші деңгейдегі базалық және қосымша капиталдан тұрады;
- Банк таратылғанда екінші деңгейдегі капитал арқылы шығындардың жұтылуын қамтамасыз ету үшін қажетті. Капиталдың бұл бөлігі Банк шығарған құралдардан және шегерімдерден тұрады.

Тәуекелді ескере отырып есептелген активтер салымдардың тәуекел деңгейіне және олардың ықтимал құнсыздануына қарай бес топқа бөлінеді, қолайлы қамтамасыз етуді немесе кепілдіктерді ескере отырып, әрбір активке және контрагентке қатысы бар кредиттік, нарықтық және басқа да тәуекелдерді бағалауды көрсететін мәнге сәйкес бағаланады. Кейбір түзетулері бар баланстан тыс шоттар үшін де ұқсас тәсіл қабылданады.

Төменде берілген кесте Банктің 2025 және 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші нормативтік капиталы мен коэффициенттер құрамын қорытындылайды. Осы екі жыл ішінде Банк өзіне бағынатын капиталға қойылатын сыртқы талаптардың барлығын орындады.

	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан
Тәуекел деңгейіне қарай бағаланған активтер	18,513,604	15,804,715
Негізгі капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	**18.9%**	**19.3%**
Бірінші деңгейдегі капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	**18.9%**	**19.3%**
Нормативтік капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	**18.9%**	**19.4%**

2017 жылдың 1 қаңтарынан ҚРҰБ-ның реттеуші талаптары Базель III ұсынымдарын ескере отырып, 9.5%, 10.5% және 12.0% мөлшерінде негізгі капиталдың, бірінші деңгейдегі капиталдың және меншікті капиталдың жеткіліктілік коэффициенттерінің ең төменгі мәндерін белгіледі.

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Банк ҚРҰБ-ның капиталға қатысты талаптарын орындады.

30. Сегменттік ақпарат

Банкті басқару және оның есептілігі төрт негізгі операциялық сегментке негізделген – корпоративтік банктік қызметтер, шағын және орта бизнес клиенттеріне қызметтер, бөлшек банктік қызметтер және инвестициялық банкинг. Бұл сегменттер әр түрлі өнімдер мен қызметтер ұсынатын және бөлек-бөлек басқарылатын іскерлік белсенділіктің стратегиялық бірлігі болып табылады.

Бөлшек банктік қызметтер – клиенттердің ағымдағы шоттары бойынша операцияларды қоса алғанда, жеке тұлғаларға көрсетілетін банк қызметтері, жинақ салымдары, инвестициялық өнімдер, депозитарлық қызметтер, кредит және дебет карточкалары, тұтыну қарыздары мен ипотекалық кредиттер, кассалық қызмет көрсету және шетел валютасымен жүргізілетін операциялар.

Корпоративтік банк қызметтер есептік және корреспонденттік шоттарды жүргізу, жинақ салымдары, депозитарлық қызметтер, овердрафттар, қарыздар беру және кредит беру саласындағы басқа қызметтерді, берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша құжаттамалық операцияларды, банк аралық нарықтағы операцияны, сондай-ақ есептік-кассалық қызмет көрсету мен шетел валютасымен мәмілелерді іске асырумен қоса корпоративтік клиенттер мен қаржы мекеме – клиенттері үшін банктік қызметтерді білдіреді.

Шағын және орта бизнес клиенттеріне қызметтер – есептік шоттарды жүргізуді, депозитарлық қызметтерді, овердрафттар, қарыздар беруді және кредит беру саласындағы басқа қызметтерді, берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша құжаттамалық операцияларды, сондай-ақ есептік-кассалық қызмет көрсету мен шетел валютасымен мәмілелер жасауды қоса шағын және орта бизнес кәсіпорындары мен жеке кәсіпкерлер үшін банктік қызметтерді білдіреді.

Инвестициялық банкинг – нарықта бағалы қағаздарды сатып алу және сату қызметтерін көрсетеді.

Бөлінбеген сомалар – басқарушылық есептіліктің ішкі жүйелерінде Банктің бизнес-сегменттеріне бөлінбеген баланс пен табыстардың /шығындардың баптары, өйткені олар бизнес-бірлікке қатысты емес және бұл сала Банктің ағымдағы қызметінің шеңберіне кіреді. Бөлінбеген активтер - бұл жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар, материалдық емес активтер, сатуға арналған активтер, кассадағы қолма қол ақша мен басқа бөлінбеген активтер. Бөлінбеген міндеттемелерге мерзімі ұзартылған салықтық міндеттеме мен өзге бөлінбеген міндеттемелер кіреді. Бөлінбеген кірістерге негізгі және негізгі емес қызметтен түсетін басқа да кірістер кіреді. Бөлінбеген шығындарға дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік шығындардың резервтері, операциялық үстеме шығыстар, сақтандыру бойынша қызметтер мен табыс салығы кіреді.

Төменде келтірілген сегменттік ақпарат ХҚЕС (IFRS) 8 талаптарына сәйкес көрсеткіштерді бағалау үшін операциялық шешімдер қабылдайтын, Банктің жауапты тұлғасы болып табылатын Банк Басқармасының Төрағасы пайдаланатын қаржылық ақпарат негізінде беріліп отыр. Банк басшылығы сегменттердің әрқайсысы бойынша қаржылық ақпаратты, оның ішінде операциялық нәтижелерге, активтер мен міндеттемелерге берілетін бағаны қарастырады. Сегменттің нәтижесі – бұл ресурстарды бөлу және сегменттер бойынша нәтижелерді бағалау үшін операциялық қызмет бойынша шешімдер қабылдайтын жауапты басты лауазымды тұлғаға берілетін көрсеткіш.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанына және осы күндерде аяқталған жылдар іші Банктің негізгі операциялық сегменттері бойынша сегменттік ақпарат төменде берілген:

	Бөлшек банктік қызметтер	Корпоративтік банктік қызметтер	Шағын және орта бизнестерге банктік қызметтер	Инвестициялық банкинг	Бөлінбегендер	Жиыны
2025 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күні аяқталған жыл іші						
Сыртқы кірістер	1,046,264	1,263,147	409,596	281,845	105,720	3,106,572
Кірістер жиыны	**1,046,264**	**1,263,147**	**409,596**	**281,845**	**105,720**	**3,106,572**
Жалпы кіріске мыналар кіреді:						
- Пайыздық кірістер	875,586	1,079,015	327,670	281,845	57	2,564,173
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер, мыналарды қосқанда:	153,611	33,256	42,686	-	-	229,553
Жеке тұлғалардың транзакциялық кірісі	158,167	-	-	-	-	158,167
Заңды тұлғалардың транзакциялық кірісі	-	11,347	35,132	-	-	46,479
Берілген кепілдіктер мен аккредитивтер	-	21,047	8,342	-	-	29,389
Басқасы	7,728	862	1,109	-	-	9,699
Ниеттестік бағдарламасы	(12,284)	-	(1,897)	-	-	(14,181)
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда	-	70,445	-	-	-	70,445
- Шетел валютасымен операциялар бойынша пайда	17,067	80,431	39,240	-	1,569	138,307
- Қауымдастырылған ұйымның пайдасының үлесі	-	-	-	-	16,000	16,000
- Еншілес компаниялардан алынған дивидендтер	-	-	-	-	76,618	76,618
- Сатуға арналған активтердің құнсыздануынан болған шығын	-	-	-	-	4,923	4,923
- Банктік емес қызметтен түсетін өзге де кірістер	-	-	-	-	6,553	6,553
Кірістер жиыны	**1,046,264**	**1,263,147**	**409,596**	**281,845**	**105,720**	**3,106,572**
- Пайыздық шығыстар	(648,109)	(485,966)	(191,121)	(57,103)	(510)	(1,382,809)
- (Кредиттік шығындар бойынша шығыстар)/кредиттік шығындар бойынша шығыстарды қалпына келтіру	(123,178)	(8,527)	(38,706)	3,121	(4,245)	(171,535)
- Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінен таза өткізілген шығын	-	-	-	(254)	-	(254)
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(92,830)	(1,838)	(3,867)	(1,528)	-	(100,063)
- Операциялық шығыстар	(161,221)	(20,868)	(54,931)	(3,479)	(17,002)	(257,501)
- Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған шығын	-	-	-	-	(1)	(1)
Шығыстар жиыны	**(1,025,338)**	**(517,199)**	**(288,625)**	**(59,243)**	**(21,758)**	**(1,912,163)**
Сегмент нәтижесі	**20,926**	**745,948**	**120,971**	**222,602**	**83,962**	**1,194,409**
Салық салынғанға дейінгі пайда	20,926	745,948	120,971	222,602	83,962	1,194,409
Табыс салығы бойынша шығыс	-	-	-	-	(217,513)	(217,513)
Таза пайда	**20,926**	**745,948**	**120,971**	**222,602**	**(133,551)**	**976,896**
Сегменттік активтер жиыны	4,157,797	9,802,357	2,019,389	3,459,423	716,845	20,155,811
Сегменттік міндеттемелер жиыны	7,543,572	5,137,507	2,626,736	977,246	343,200	16,628,261
Басқа да сегменттік баптар:						
Күрделі шығындар						(60,637)
Тозу және амортизация						(17,045)
Қауымдастырылған ұйымға инвестициялар						70,327

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші жеке қаржылық есептілікке ескертулер (жалғасы)

(миллион теңгемен)

	Бөлшек банктік қызметтер	Корпоративтік банктік қызметтер	Шағын және орта бизнестерге банктік қызметтер	Инвестициялық банкинг	Бөлінбегендер	Жиыны
2024 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күні аяқталған жыл іші						
Сыртқы кірістер	846,635	1,058,789	342,101	243,508	32,669	2,523,702
Кірістер жиыны	**846,635**	**1,058,789**	**342,101**	**243,508**	**32,669**	**2,523,702**
Жалпы кіріске мыналар кіреді:						
- Пайыздық кірістер	689,897	872,982	266,554	243,508	-	2,072,941
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер, мыналарды қоспағанда:	139,672	30,187	38,139	-	-	207,998
Жеке тұлғалардың транзакциялық кірісі	142,336	-	-	-	-	142,336
Заңды тұлғалардың транзакциялық кірісі	-	9,817	29,398	-	-	39,215
Берілген кепілдіктер мен аккредитивтер	-	19,983	6,881	-	-	26,864
Басқасы	8,512	591	1,860	-	-	10,963
Ниеттестік бағдарламасы	(11,176)	(204)	-	-	-	(11,380)
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда	-	90,192	-	-	-	90,192
- Шетел валютасымен операциялар бойынша пайда	17,066	77,858	36,770	-	-	131,694
- Қауымдастырылған ұйымның пайдасының үлесі	-	-	-	-	15,526	15,526
- Еншілес компаниялардан алынған дивидендтер	-	53,485	-	-	-	53,485
- Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған алдыңғы шығынды қалпына келтіру	-	199	638	-	-	837
- Сатуға арналған активтердің құнсыздануынан болған шығын	-	-	-	-	513	513
- Банктік емес қызметтен түскен басқа да (шығыстар)/кірістер	-	(66,114)	-	-	16,630	(49,484)
Кірістер жиыны	**846,635**	**1,058,789**	**342,101**	**243,508**	**32,669**	**2,523,702**
- Пайыздық шығыстар	(487,760)	(340,839)	(153,216)	(43,920)	(14,945)	(1,040,680)
- (Кредиттік шығындар бойынша шығыстар)/кредиттік шығындар бойынша шығыстардың қалпына келуі	(95,555)	6,741	(30,980)	(2,042)	(4,446)	(126,282)
- Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінен түскен таза пайда	-	-	-	2,883	-	2,883
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(82,798)	(1,324)	(2,907)	(819)	-	(87,848)
- Шетел валютасымен операциялардан болған шығын	-	-	-		(38,398)	(38,398)
- Операциялық шығыстар	(144,764)	(13,630)	(30,447)	(2,629)	(30,929)	(222,399)
Шығыстар жиыны	**(810,877)**	**(349,052)**	**(217,550)**	**(46,527)**	**(88,718)**	**(1,512,724)**
Сегмент нәтижесі	**35,758**	**709,737**	**124,551**	**196,981**	**(56,049)**	**1,010,978**
Салық салынғанға дейінгі пайда	35,758	709,737	124,551	196,981	(56,049)	1,010,978
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыс	-	-	-	-	(166,162)	(166,162)
Таза пайда	**35,758**	**709,737**	**124,551**	**196,981**	**(222,211)**	**844,816**
Сегменттік активтер жиыны	3,887,688	7,959,939	1,659,837	3,739,450	624,001	17,870,915
Сегменттік міндеттемелер жиыны	6,831,943	4,276,475	2,396,996	889,465	406,062	14,800,941
Басқа да сегменттік баптар:						
Күрделі шығындар						(52,189)
Тозу және амортизация						(14,919)
Қауымдастырылған ұйымға инвестициялар						59,227

Географиялық ақпарат

Банк қызметі 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес және осы күнге аяқталатын жылдар іші келесі негізгі географиялық ақпаратты қамтиды:

	Қазақстан	ЭЫДҰ-ға мүше елдер	ЭЫДҰ-ға мүше емес елдер	Жиыны
2025 ж. 31 желтоқсан				
Активтер жиыны	18,872,400	1,037,032	246,379	20,155,811
Сыртқы кірістер	3,008,008	54,971	43,593	3,106,572
Күрделі шығындар	(60,637)	-	-	(60,637)
2024 ж. 31 желтоқсан				
Активтер жиыны	16,751,952	710,951	408,012	17,870,915
Сыртқы кірістер	2,433,697	53,942	36,063	2,523,702
Күрделі шығындар	(52,189)	-	-	(52,189)

Қарыздар беру бойынша алынатын сыртқы кіріс, активтер мен міндеттемелер контрагенттің нақты орналасқан еліне қарай бөлінген. Кассадағы қолма-қол ақша, негізгі қаражат пен күрделі шығындар Қазақстан Республикасында бөлінген.

31. Қаржы құралдарының әділ құны

ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес әділ құнды бағалау – бағалау күні нарықтың қатысушылары арасында жасалатын жай мәміле шеңберінде актив сатылғанда алынатын немесе міндеттемелер берілгенде төленетін бағаны ескере отырып белгіленеді.

Банктің қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны әділ құн бойынша тұрақты негізде ескеріледі.

Банктің қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің кейбірі әрбір есепті кезеңнің соңында әділ құнмен ескеріледі. Төмендегі кестеде осы қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құнының қандай жолмен анықталатыны туралы ақпарат келтірілген (атап айтқанда, пайдаланылатын бағалау әдістемелері мен бастапқы деректер).

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын бастапқы мәліметтердің негізінде толығымен жіктеледі. Әділ құнды анықтау үшін бастапқы мәліметтердің елеулілігін басшылық тарапынан бағалау пайымдауды талап етеді және активтер мен міндеттемелерді бағалауға, сондай-ақ оларды әділ құн бойынша иерархияға жатқызуға әсерін тигізе алады.

Банктің пікірінше, баға белгілеу нарықтық бағалары болмаған жағдайда қаржы құралдарын бағалауға байланысты бухгалтерлік бағалау бағалаудың белгісіздігінің негізгі көзі болып табылады, өйткені: (i) олар бір кезеңнен екіншісіне дейін қатты өзгеріске ұшырауы мүмкін, оған себеп басшылық тарапынан пайыздық мөлшерлемелер, құбылмалылық, айырбастау бағамдары, контрагенттің кредиттік рейтингі, бағалау түзетулері мен мәмілелердің айрықша ерекшеліктері бойынша топшылаулар жасауды талап етеді және (ii) бағалаудағы өзгерістерді тану қаржылық жағдай туралы жеке есепте көрсетілген активтерге әсер етуі ықтимал, сондай-ақ пайда немесе шығын туралы жеке есепке тигізетін әсері елеулі болуы мүмкін.

Келесі кестеде әділ құн бойынша бастапқы танылуынан кейін бағаланатын қаржы құралдарының талдауы, әділ құнды анықтау сатысының деңгейі бойынша ұсынылған. 1-ші және 3-ші деңгейлер нарықтық деректер негізінде әділ құнды тікелей белгілеу мүмкіндігіне сәйкес келеді. Күтілетін кредиттік шығындарға резервтер шегерілгенге дейін 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанға бағалау әдістемесі бойынша Банктің әділ құны бойынша қаржы активтері мен міндеттемелері.

Төмендегі кестеде 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалау әдістемесі бойынша Банктің әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері келтірілген:

Қаржы активтері/ қаржы міндеттемелері	Әділ құн				Маңызды бақыланбайтын бастапқы деректер	Бақыланбайтын бастапқы деректер мен әділ құнның тәуелділігі
	2025 ж. 31 желтоқсан	2024 ж. 31 желтоқсан	Әділ құн иерархиясы	Бағалау әдістемесі және негізгі бастапқы деректер		
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері – опциондарды қоспағанда (7-ескерту)	63,951	131,764	1-деңгей	Белсенді нарықтағы белгіленген бағалары	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері – опциондарды қоспағанда (7-ескерту)	60,714	33,422	2-деңгей	Жеткіліксіз белсенді емес нарықта белгіленетін бағалар	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (7-ескерту)	5,021	-	3-деңгей	Ішкі рейтингтік модельдерге негізделген бағалау үлгісі	Пайыздық дисконт	Дисконт жоғары – әділ құны төмен
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды қаржы активтері (7-ескерту)	26,087	29,644	2-деңгей	Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағындары. Ақшалай қаражаттың болашақ ағындары форвардтық айырбас бағамына (есепті күнге бақыланған) сүйеніп бағаланады	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерінің жиыны	**155,773**	**194,830**				
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды қаржы міндеттемелері - опциондарды қоспағанда (7-ескерту)	7,648	6,135	2-деңгей	Ақшалай қаражаттың дисконтталған ағындары. Болашақ ақша ағындары форвардтық валюта бағамдары негізінде бағаланады (есепті кезеңнің соңында байқалатын форвардтық валюта бағамдары негізінде)	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелерінің жиыны	**7,648**	**6,135**				
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (9-ескерту)	549,576	730,682	1-деңгей	Белсенді нарықтағы белгіленген бағалары	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (9-ескерту)	1,613,117	2,057,721	2-деңгей	Белсенді емес нарықтағы белгіленген бағалары	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (9-ескерту)	37,780	43,130	3-деңгей	Баға белгіленбеген бағалы қағаздар	Пайыздық дисконт	Дисконт жоғары – әділ құны төмен
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері	**2,200,473**	**2,831,533**				

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде 1-ші және 2-ші деңгейлер арасында аударымдар болған жоқ.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде мәмілелер бойынша белсенді нарықтың болмауына байланысты нарықтық бағалар бойынша өзекті ақпараттың болмауына байланысты 2-ші және 3-ші деңгейлер арасында аударым болды.

	Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері (3-деңгей)	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес қаржы активтері, баға белгіленбеген үлестік бағалы қағаздар (3-деңгей)
2023 ж. 31 желтоқсан	**132,672**	**-**
Өтеулер*	(132,672)	-
Сатып алу	-	25,546
2-деңгейден қайта жіктеу	-	18,584
Пайда мен шығында көрсетілген шығыстар	-	(1,000)
2024 ж. 31 желтоқсан	**-**	**43,130**
Өтеулер*	-	(4,965)
Сатып алу	5,021	-
2-деңгейден қайта жіктеу	-	1,654
Пайда және шығында көрсетілген шығыстар	-	(2,039)
2025 ж. 31 желтоқсан	**5,021**	**37,780**

* 2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес өтеулерге қазақстандық корпорациялардың облигацияларын өтеу кіреді.

Тұрақты негізде әділ құнмен ескерілмейтін (бірақ әділ құнды міндетті түрде ашумен) қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны.

Келесі әдістер мен жорамалдарды Банк әділ құнмен ескерілмейтін қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін пайдаланады.

Кредит мекемелерінің қаражаты және кредит мекемелеріндегі қаражат

Өтеу мерзімі бір айдан аспайтын активтердің баланстық құны шамамен алғанда, осы қаржы құралдарын өтеудің қысқа мерзіміне қатысты әділ құнына тең болады. Өтеу мерзімі бір айдан асатын активтер мен міндеттемелер үшін әділ құн бағасы жыл аяғындағы пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы ақшалай қаражаттың дисконттық қозғалысы негізге алынады.

Клиенттерге берілген қарыздар

Бағалау ақшалай қаражаттың жекелеген несиелер бойынша жоспарланған болашақтағы қозғалысын дисконттау жолымен, жыл аяғындағы нарықтық пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы іске асырылды.

Клиенттердің қаражаты

Клиенттердің қаражаты бойынша пайыздық мөлшерлеме нарықтық мөлшерлемеге барынша жақындатылған, ендеше, баланстық құн шамамен алғанда әділ құнға тең.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған және рынокта айналымда жүрген борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын бағалау үшін нарықтық бағалар пайдаланылған. Шығарылған басқа борыштық бағалы қағаздарға бағалау жүргізу ақшалай қаражаттың жекелеген сомасы бойынша жоспарланған болашақтағы қозғалысын дисконттау жолымен, жыл аяғындағы нарықтық мөлшерлемені пайдалану арқылы іске асырылды.

Төмендегі кестеде әділ құнмен есепке алынбаған қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны және әділ құны бойынша жасалған қорытынды берілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Баланстық құн	**Әділ құн**	**Баланстық құн**	**Әділ құн**
Қаржы активтері				
Кредит мекемелеріндегі қаражат	384,987	392,971	347,850	368,576
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	1,129,264	1,100,617	742,730	721,087
Клиенттерге берілген қарыздар	12,735,794	12,557,720	11,216,710	11,325,960
Қаржы міндеттемелері				
Клиенттердің қаражаты	14,140,819	14,129,719	12,778,088	12,860,873
Кредит мекемелерінің қаражаты	1,229,130	1,248,129	800,618	821,195
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	977,246	974,813	889,465	875,021

				2025 ж. 31 желтоқсан
	1-деңгей	**2-деңгей**	**3-деңгей**	**Total**
Қаржы активтері				
Кредит мекемелеріндегі қаражат	-	392,971	-	392,971
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	203,610	664,959	232,048	1,100,617
Клиенттерге берілген қарыздар	-	-	12,557,720	12,557,720
Қаржы міндеттемелері				
Клиенттердің қаражаты	-	14,129,719	-	14,129,719
Кредит мекемелерінің қаражаты	-	1,248,129	-	1,248,129
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	974,813	-	974,813

	2024 ж. 31 желтоқсан		
	2-деңгей	3-деңгей	Әділ құнның жиыны
Қаржы активтері			
Кредит мекемелеріндегі қаражат	368,576	-	368,576
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервтерді шегеріп амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	717,988	3,099	721,087
Клиенттерге берілген қарыздар	-	11,325,960	11,325,960
Қаржы міндеттемелері			
Клиенттердің қаражаты	12,860,873	-	12,860,873
Кредит мекемелерінің қаражаты	821,195	-	821,195
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	875,021	-	875,021

Ақшалай қаражат пен оның баламаларының, міндетті резервтердің, өзге қаржы активтері мен міндеттемелердің баланстық құны мұндай қаржы құралдарының қысқа мерзімді табиғатына байланысты шамамен алғанда олардың әділ құнына тең болады.

32. Байланысты тараптармен операциялар

Байланысты тараптар немесе байланысты тараптармен жасалған операциялар «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету» ХҚЕС (IAS) 24 сәйкес бағаланады. Байланысты тараптар өзара байланысы жоқ тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелерді жүргізе алады. Әдетте байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің талаптары мен бағасы өзара байланысы жоқ тараптар арасындағы мәмілелерден өзгеше болмайды.

Әрбір ықтимал байланысты тарапты қарау кезінде олардың құқықтық мәртебесі ғана емес, сонымен қатар осы тараптар арасындағы қатынастардың мәні де ескеріледі.

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Банктің байланысты тараптармен операциялары бойынша қалдықтар төменде келтірілген:

	2025 ж. 31 желтоқсан		2024 ж. 31 желтоқсан	
	Байланысты тараптармен операциялар	Жеке қаржылық есептілік баптарына сәйкес санаттар бойынша жиыны	Байланысты тараптармен операциялар	Жеке қаржылық есептілік баптарына сәйкес санаттар бойынша жиыны
Ақшалай қаражат және оның баламалары	195	1,577,653	35	1,327,703
- *еншілес кәсіпорындар*	195		35	
Кредит мекемелеріндегі қаражат	218,041	384,987	195,616	347,850
- *еншілес кәсіпорындар*	218,041		195,616	
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	628,790	628,790	542,621	542,621
- *еншілес кәсіпорындар*	628,790		542,621	
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервке дейін клиенттерге берілген қарыздар	76,085	13,326,794	111,848	11,776,495
- *бірлесіп бақылайтын немесе компанияға ықпал ететін тараптарға*	30,486		11,923	
- *Банктің негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына*	192		259	
- *еншілес кәсіпорындарға*	45,392		99,651	
- *өзге байланысты тараптарға*	15		15	
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резерв	(153)	(591,000)	(49)	(559,785)
- *бірлесіп бақылайтын немесе компанияға ықпал ететін тараптарға*	(139)		(33)	
- *еншілес кәсіпорындар*	(11)		(12)	
- *Банктің негізгі басқарушы қызметкерлері немесе оның бас компаниясы*	(2)		(3)	
- *өзге байланысты тараптар*	(1)		(1)	
Басқа да активтер	27,106	194,987	1,370	137,510
- *еншілес кәсіпорындар*	27,106		1,370	
Клиенттердің қаражаты	213,436	14,140,819	287,971	12,778,088
- *бас компания*	98,411		207,429	
- *бірлесіп бақылайтын немесе компанияға ықпал ететін тараптарға*	54,693		47,450	
- *Банктің негізгі басқарушы қызметкерлері немесе оның бас компаниясы*	3,338		2,978	
- *еншілес кәсіпорындар*	41,422		24,917	
- *өзге байланысты тараптар*	15,572		5,197	
Кредит мекемелерінің қаражаты	4,033	1,229,130	5,661	800,618
- *еншілес кәсіпорындар*	2,486		3,732	
- *қауымдастырылған ұйымдар*	1,547		1,929	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	593,057	977,246	346,796	889,465
- *бас компания*	583,473		338,604	
- *Банктің негізгі басқарушы қызметкерлері немесе оның бас компаниясы*	2,029		1,055	
- *еншілес кәсіпорындар*	7,148		7,137	
- *өзге байланысты тараптар*	407		-	
Өзге міндеттемелер	1,075	228,127	1,252	271,185
- *еншілес кәсіпорындар*	1,075		1,252	

2025 және 2024 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші пайда немесе шығын туралы жеке есепте байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша пайда болған мынадай сомалар көрсетілген:

	2025 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл		2024 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл	
	Байланысты тараптармен операция-лар	Жеке қаржылық есептілік баптарына сәйкес санаттар бойынша жиыны	Байланысты тараптармен операция-лар	Жеке қаржылық есептілік баптарына сәйкес санаттар бойынша жиыны
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдаланумен есептелген пайыздық кірістер:	24,952	2,555,128	28,255	2,069,755
- бірлесіп бақылайтын немесе Банкке ықпал ететін тараптар	1,933		1,291	
- еншілес кәсіпорындар	17		26,942	
- қауымдастырылған компаниялар	23,001		-	
- өзге байланысты тараптар	1		22	
Пайыздық шығыстар:	(10,526)	(1,382,809)	(15,812)	(1,040,680)
- бас компания	(2,420)		(10,288)	
- бірлесіп бақылайтын немесе Банкке ықпал ететін тараптар	(4,258)		(2,243)	
- Банктің негізгі басқарушы қызметкерлері немесе оның бас компаниясы	(136)		(140)	
- еншілес кәсіпорындар	(3,482)		(2,868)	
- өзге байланысты тараптар	(230)		(273)	
Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер	8,007	229,553	9,609	207,998
- еншілес кәсіпорындар	7,983		9,609	
- қауымдастырылған компаниялар	24		-	
Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(5,611)	(100,063)	(5,084)	(87,848)
- еншілес кәсіпорындар	(5,611)		(5,084)	
Пайда мен шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза (шығын)/пайда	(41)	70,445	-	90,192
- еншілес кәсіпорындар	(41)		-	
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза (шығын)/пайда	(916)	138,307	2,430	93,296
- еншілес кәсіпорындар	(916)		2,430	
Еншілес ұйымдардан алынған дивидендтер	76,618	76,618	53,485	53,485
- еншілес кәсіпорындар	76,618		53,485	
Қауымдастырылған ұйымның пайдасындағы үлес	16,000	16,000	15,526	15,526
Операциялық шығыстар	(22,212)	(257,501)	(15,792)	(222,399)
- бірлесіп бақылайтын немесе Банкке ықпал ететін тараптар	(2,000)		-	
- еншілес кәсіпорындар	(20,212)		(15,792)	
Өзге кірістер/(шығыстар)	1,435	5,162	1,342	(58,697)
- еншілес кәсіпорындар	1,435		1,342	
Негізгі қызметкерлерге сыйақы	(6,491)	(149,668)	(4,776)	(127,370)
- жалақы мен сыйлықақылар	(6,491)		(4,776)	

33. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2026 жылғы 21 қаңтарда Open Travel Networks Ltd. акционерлерінің жалпы жиналысының шешімімен ерікті түрде тарату туралы шешім қабылданды.